ORTODOKSİA

AHLAKÎ VE DİNÎ RESALE

MÜDİR MES'UL : MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE : FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Ε' ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1930 ΤΕΥΧΟΣ 59

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1930

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἐν τῷ προηγουμένῳ Τεύχει κατεχωρήθησαν τὰ πρὸς τοὺς Ἐξοχωτάτους Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμὰλ Πασᾶν, Πρωθυπουργὸν Ἰσμὲτ Πασᾶν καὶ Πρόεδρον τῆς Μεγάλης Ἐθνοσυνελεύσεως Κιαζὴμ Πασᾶν χαιρετιστήρια ἐπὶ τῇ Ἐπετείῳ Ἑορτῇ τῆς Δημοκρατίας Πατριαρχικὰ Τηλεγραφήματα.

Πρὸς ταῦτα ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ Τηλεγραφήματος καὶ ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ Πρωθυπουργὸς δι᾿ Ἐπιστολῆς ἐξέφρασαν θερμὰς εὐχαριστίας καὶ μετ᾿ αἰσθήματος φιλοφροσύνης καὶ ἀγάπης συνεχάρησαν ἀμοιβαίως τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Ἑορτῇ.

Τὸ Τηλεγράφημα τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Προέδρου καὶ ἡ Ἐπιστολὴ τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἔχουσιν οὕτω:

ΤΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Πρὸς τὸν Ρωμαῖον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως
Κύριον Φώτιον.

Φανάριον.

Ἄγκυρα, 30/10/30.

Εὐχαριστῶν ἐπὶ τοῖς Συγχαρητηρίοις Ὑμῶν καὶ Ἐγὼ συγχαίρω Ὑμῖν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΓΑΖΗ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΚΕΜΑΛ

***

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸς τὸν Ρωμαῖον Πατριάρχην Κύριον Φώτιον.

Τουρκικὴ Δημοκρατία.
Πρωθυπουργία.
30/10/30. Εἰς Σταμπούλ.

Εὐχαριστῶ διὰ τὰ ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τῆς Δημοκρατίας ἡμῶν εἰλικρινῆ Ὑμῶν Συγχαρητήρια καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγάπης συγχαίρω Ὑμῖν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Ἑορτῇ.

Ὁ Πρωθυπουργὸς
ΙΣΜΕΤ

ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι ἐπιφυλάσσεται εἰς τὴν 'Ανθρωπότητα καλυτέρα Αὔριον καὶ ὅτι ὁ Κόσμος πέραν τῶν Πολέμων καὶ τῶν ἀλληλοσπαραγμῶν προσατενίζει πρὸς ὑψηλὸν ἰδανικὸν περιεχόμενον, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀξίζει νὰ κατευθύνεται ὁ Ἄνθρωπος, τὰ μεταξὺ Ἀγκύρας καὶ Ἀθηνῶν τελευταῖα γεγονότα ἀποτελοῦν μοναδικὴν των δικαίωσιν καὶ ἱκανοποίησιν καὶ ἐνίσχυσιν. Τὸ θάμβος τῶν ἡμερῶν αὐτῶν φωτίζει ἀμίαντα τὴν ἀνοιγομένην νέαν Ὁδὸν τοῦ Πολιτισμοῦ πρὸς τὰ ἄνω.

Καὶ ἡ πλέον ἰσχυρὰ φαντασία κάμπτεται πρὸ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς λαμπρότητος αὐτῶν, πρὸ τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς βαρύτητός των. Καὶ ἡ πλέον αἰσιόδοξος προσδοκία προσβλέπει ἐν ἐκστάσει πρὸς τὴν τελεσιουργηθεῖσαν μεταβολήν. Ἀπολύτρωσις ἀπὸ προλήψεις, ἀπὸ ἐπιφυλάξεις, ἀπὸ διανοητικοὺς περιορισμούς, ἰδοὺ τὸ βάθος τῶν σκέψεων καὶ τῶν προσπαθειῶν, τῶν τελευταίων χειρονομιῶν καὶ πράξεων τῶν μεγάλων ὑπευθύνων Ἐκπροσώπων τῶν δύο Λαῶν, Τούρκων καὶ Ἑλλήνων, τὰς Χώρας τῶν ὁποίων βρέχει ἡ αὐτὴ θάλασσα.

Εἰς τὸν Ἄνθρωπον καὶ εἰς τοὺς Λαοὺς κρύπτεται σταθερόν τι ἠθικὸν κεφάλαιον, ἀλλὰ συνήθως ἀδυνατεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς φῶς. Ἀπαιτοῦνται μεγάλαι Προσωπικότητες διὰ νὰ ἐκμαιεύσωσι τὴν ἠθικὴν ταύτην οὐσίαν καὶ νὰ σταθεροποιήσωσιν αὐτήν.

***

Ἡ Τουρκοελληνικὴ φιλία εὑρίσκει τὸν βαθύτερον καὶ ὡραιότερον ἀντίλαλον εἰς τὴν ψυχήν μας. Τὸ ἠθικὸν καὶ πρακτικὸν βάθος της εἶναι ἀνυπολογίστου σημασίας. Προκαλεῖ τὴν συγκί-

νησιν καὶ τὴν βαθεῖαν ἡμῶν προσοχήν. Περικλείει τι τὸ πολὺ ἀνθρώπινον, τὸ βαθύτατα πολιτικὸν καὶ ἱστορικόν. Συνεννόησις τῶν δύο τούτων Λαῶν σημαίνει ἀμοιβαίαν συμπλήρωσιν αὐτῶν, ἀμοιβαίαν προαγωγήν των. Τὸ νέον Ἰδεῶδες θὰ εἰσχωρήσῃ ὡς αὔρα ζείδωρος εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ἑλλήνων. Μᾶς προσαρμόζει περισσότερον πρὸς τὸν Ἀνθρωπισμόν, πρὸς Μέλλον εὐτυχέστερον, πρὸς Πρόοδον ὑπερτέραν. Συνηχεῖ ἐν αὐτῷ τόνος τις θρησκευτικός. Ἑδραιῶνον τὴν Εἰρήνην, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία εὔχεται νυχθήμερον, θέτει ἀρραγῆ θεμέλια ὑπερόχου οἰκοδομήματος.

***

Εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἀποφασιστικῆς στροφῆς τῆς Ἱστορίας τῶν σχέσεων τῶν δύο Λαῶν. Εἰς ἕνα σπουδαῖον σταθμὸν τῆς Ἱστορίας ταύτης. Εἰς τὰ χαράγματα μιᾶς νέας αὐγῆς μετὰ μακρὰν καὶ ζοφώδη νύκτα. Εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν αἰωνοβίων προστριβῶν. Εἰς τὸν παραμερισμὸν ἀνυπερβλήτων ἐπισωρευθεισῶν δυσχερειῶν.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἦσαν ξένοι πρὸς ἀλλήλους καθίστανται οἱ οἰκειότεροι τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ψυχροὶ τέως καὶ ἀδιάφοροι, σήμερον αἰσθάνονται τὸ πλέον βαθὺ πρὸς ἀλλήλους ἐνδιαφέρον. Οἱ ἐχθροὶ τῆς χθές, στενοὶ φίλοι τῆς σήμερον. Ὄχι πλέον ὅπλα, ἀλλ' ἡνία ἀρότρων. Κλάδους ἐλαίας. Ὄχι πλέον ὑπονόμευσιν τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων, ἀλλ' ἐξευγενισμὸν τῶν ἀμοιβαίων δεσμῶν. Ὄχι πλέον ἡ ἀοριστία τῆς Αὔριον καὶ ἡ ἀσάφειά της καὶ ἡ πικρία της, ἀλλ' ἡ διαφάνειά της, ἡ ψυχική της διαφάνεια, καὶ ἡ γλυκύτης της. Ὁ Πόλεμος εἶναι ἡ ἀποτυχία τῆς Πολιτικῆς.

Δὲν πρέπει νὰ διαιωνίζωνται τὰ μίση καὶ νὰ συμπνίγηται ἡ Ἀνθρωπότης εἰς τὰς καχυποψίας καὶ ραδιουργίας, ἀλλὰ νὰ διευρύνηται ἡ ψυχὴ ὅλων μὲ φιλικὰς διαθέσεις καὶ ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην, μὲ συνεννόησιν ἀκραιφνῆ καὶ συνεργασίαν ἀνεπιφύλακτον. Τοὺς Ἡγέτας τῶν δύο Λαῶν τοὺς ἑνώνει ἀμοι-

βαίως ἡ εὐθύνη τῶν Λαῶν, ἡ τραγικότης τοῦ Ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Γῆς, τὸ φῶς τοῦ Πολιτισμοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἡ θρησκευτικὴ αὕτη πλευρὰ τοῦ ὅλου ζητήματος ἐνδιαφέρει ἡμᾶς τὰ μέγιστα. Μᾶς οἰκοδομεῖ εἰς τὴν Πίστιν, εἰς τὴν αἰσιοδοξίαν. Εἶναι ἡ προάγγελος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς πιστεύομεν ἀκραδάντως εἰς τὴν μεταξὺ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀγάπην, ἀγάπην ἀνωτέρας ἀνταυγείας, ἀγάπην ἡ ὁποία μόνη ἐνεργεῖ οἰκοδομοῦσα. Καὶ οἱ δύο Λαοὶ ἔχουν ἀνάγκην ἐσωτερικῆς ἀνορθώσεως καὶ παλιγγενεσίας, πρὸς ὃ ἀπαιτεῖται σταθερὰ Εἰρήνη.

***

Τὰ πάντα πείθουσιν ἡμᾶς περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ νέου Ἰδεώδους. Ἡ μακρὰ συμβίωσις καὶ ἡ ἀμοιβαία ἐκτίμησις τῶν δύο Λαῶν εἶναι πολύτιμα πρὸς τοῦτο κεφάλαια. Αἱ πανηγυρικῶς ἐκδηλωθεῖσαι φιλικαὶ διαθέσεις τῶν ὑπευθύνων Κυβερνητῶν αὐτῶν εἶναι τὸ ἐχέγγυον τῆς εἰρηνευτικῆς συνεργασίας των. Ἡ φήμη τῶν Ἀνδρῶν τούτων, ἡ μεγάλη των ἐπιρροὴ καὶ ἡ βαθεῖα διορατικότης των θὰ καταστήσωσι τὴν διανοιγομένην ὁδὸν λεωφόρον τῆς εὐημερίας τῶν δύο Λαῶν. Αἱ ἀρεταὶ τῶν δύο Ἐθνῶν καὶ ἡ κοινότης τῶν συμφερόντων των θὰ καταστήσωσι μεγάλους τοὺς δεσμοὺς τῆς συνεννοήσεως καὶ τῆς συνεργασίας. Οἱ δύο Λαοὶ θὰ ἐνισχυθῶσι καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικήν των γαλήνην, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία.

***

Πόσον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς καὶ τῆς ἀποδοθείσης ἐμπιστοσύνης εἶναι ἡ ἁβρὰ φιλοφροσύνη τῆς Σεβαστῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως πρὸς τὸν κ. Ἐλευθέριον Βενιζέλον! Ἡ Ἐπίσκεψις τοῦ Ἕλληνος Πρωθυπουργοῦ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, εἶπεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς Ἐξοχώτατος Τεβφὴκ Ρουσδῆ Βέης, θὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς Τούρκους,

διότι οὕτω θὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀμοιβαία τῶν δύο Ἐθνῶν ἐγκαρδιότης καὶ ἐμπιστοσύνη. Ὅταν ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις ἐπληροφορήθη τοὺς δισταγμοὺς τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου διὰ τὴν ἀποβίβασίν του εἰς Χαϊδὰρ Πασᾶν,—εἶχε δὲ δισταγμοὺς διότι διερχόμενος διὰ Κωνσταντινουπόλεως θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην,—ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ ὅτι θεωρεῖ πολὺ φυσικὴν τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην. Ἡ εὐγενὴς αὕτη ἐκδήλωσις τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν ἐνέχει μεγάλην σημασίαν καὶ σπουδαιότητα. Δὲν εἶναι ἁπλῆ φιλοφρόνησις πρὸς τὸν κ. Ἐλευθέριον Βενιζέλον, ἀλλὰ καὶ ὑψηλὴ ἔνδειξις εὐμενείας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ καθόλου πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἡ Τουρκία, προσέθηκεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας, δὲν νομίζει ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Πατριαρχείου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν. Συγκινεῖ βαθύτατα ἡμᾶς ἡ εὐγενὴς αὕτη χειρονομία τῆς Σεβαστῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως. Ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐμπιστοσύνης εἶναι τὸ μεγαλύτερον ἀγαθόν. Καὶ θὰ διατηρήσωμεν αὐτὸ μὲ πολύτιμον φροντίδα.

Ἡ ἀγαθὴ αὕτη διάθεσις τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν ἐξέλαμψε καὶ εἰς τὰ ἁβρὰ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀπαντητικὰ ἐπὶ τῇ Ἐπετείῳ τῆς Δημοκρατίας Τηλεγραφήματα τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμὰλ Πασᾶ καὶ τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ Ἰσμὲτ Πασᾶ, τῶν Μεγάλων τούτων καὶ Ἐπιφανῶν Προσωπικοτήτων τῆς Χώρας. Ὄχι μόνον ἐκφράζουσιν εὐχαριστίας διὰ τὰ εἰλικρινῆ Πατριαρχικὰ Συγχαρητήρια, ἀλλὰ καὶ Αὐτοὶ συγχαίρουσι τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μὲ αἴσθημα βαθυτάτης φιλοφροσύνης. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀνώτερον πάσης ἐξάρσεως καὶ τιμῆς. Τὸ δεχόμεθα μὲ ἀνακούφισιν. Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε παρηκολούθει τὸ λαμπρὸν Ἔργον τῆς Δημοκρατίας μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ εὔχεται διαρκῶς διὰ τὴν μακροημέρευσιν τῶν ὑπερόχων Ἡγετῶν τοῦ Κράτους, διὰ τὴν ἐνίσχυσίν Των, καὶ διὰ τὴν εὐτυ-

χίαν τῆς Χώρας. Ἡ ψυχὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀνοικτὴ εἰς τὸ Φῶς τῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ, καὶ εὐπαθὴς εἰς ὅ,τι καλὸν καὶ ὑψηλόν, διάκειται ἀπ' ἀρχῆς μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸ συντελούμενον ἐν Τουρκίᾳ Ἔργον τῆς Ἀναγεννήσεως.

***

Πόσον ὡραῖα συνυφάνθησαν τὰ μεγάλα γεγονότα τῶν τελευταίων ἡμερῶν πρὸς ἄλληλα! Ἡ Ἐπίσκεψις τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου μετὰ τοῦ Ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ Συνεργάτου κ. Ἀνδρέου Μιχαλακοπούλου εἰς τὴν Ἄγκυραν καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς τὰς Ἑορτὰς τῆς Δημοκρατίας. Ἡ ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ταύτῃ Ἑορτῇ ἀνταλλαγὴ Τηλεγραφημάτων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν Ὑψηλῶν Κυβερνητῶν τῆς Χώρας. Ἡ Ἐπίσκεψις τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ αἱ φιλόφρονες ἐκδηλώσεις τῆς Σεβαστῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως διὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Εἰκόνες ὑπερτάτης Ἱστορικότητος.

***

Ἡ 1η Νοεμβρίου εἶναι διὰ τὴν Ἕδραν τῆς Ὀρθοδοξίας μία μεγάλη Ἱστορικὴ ἡμέρα, γεμάτη ἀπὸ κατάνυξιν καὶ ἀπὸ μεγαλεῖον, ἐναρμονιζόμενον πρὸς τὸν ἀντίλαλον ὑπερλάμπρου καὶ ἁγίου παρελθόντος, κατὰ τὸ ὁποῖον πόσοι Ἀρχηγοὶ Ἐθνῶν καὶ Κορυφαὶ Λαῶν καὶ Ἡγέται Κρατῶν δὲν ὑπεκλίθησαν πρὸ Αὐτῆς μετὰ σεβασμοῦ! Ἡ 1η Νοεμβρίου εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς συγκομιδῆς τῶν ἀγλαῶν καρπῶν τῆς ἐπελθούσης Τουρκοελληνικῆς Προσεγγίσεως. Ἡ ἡμέοα αὕτη εἶναι ἡ ἐπίσημος διατράνωσις τῆς στοργῆς τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, τὸ τιμαλφὲς λίκνον τῆς Πίστεώς των, τὴν Μητέρα τῆς Ἁγίας των Ἐκκλησίας. Ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι ὁ εὐλαβὴς χαιρετισμὸς τοῦ ἀγαθοῦ τούτου Λαοῦ πρὸς τὴν πρώτην θρησκευτικήν του Ἑστίαν, καὶ ἡ πρὸς τὸν Λαὸν τοῦτον διὰ τοῦ Ἐπι-

φανοῦς αὐτοῦ Ἐκπροσώπου μετάδοσις τῆς εὐλογίας τοῦ Θρόνου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ ἡμέρα αὕτη, ὡς εἶπε προσφυῶς ἡ Α. Θ. Παναγιότης, εἶναι ἡ ἐπαύριον τῆς προσκομισθείσης εἰς τοὺς δύο Λαούς, Τούρκους καὶ Ἕλληνας, Εἰρήνης. «Κέντρον πνευματικὸν τῆς Ὀρθοδοξίας, εἶπε, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὰ ζητήματα τοῦ Κόσμου. Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ ἀγάλλεται ἡ ψυχή μου, ὅταν προσευχόμενος πρὸς τὸν Θεὸν ἀδιακόπως ὑπὲρ τῆς Εἰρήνης τοῦ Κόσμου, ἡ ὁποία εἶναι δῶρον τοῦ Οὐρανοῦ, βλέπω τὴν Εἰρήνην ταύτην νὰ ἰσχυροποιῆται καὶ τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα νὰ πρωτοστατοῦν εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Εἰρήνης κίνησιν; Πάντοτε ἐπίστευον ὅτι ἡ Εἰρήνη τελικῶς θὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς, διότι τὸ εἶπεν ὁ Κύριος, καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου «οὐ παρελεύσονται εἰς τὸν αἰῶνα», ἀκόμη καὶ ἂν «ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ παρέλθωσιν» (Ματθ. 24, 35).

Εἰς τὴν θαυμασίαν δὲ Προσφώνησίν Της πρὸς τὸν κ. Ἐλευθέριον Βενιζέλον καὶ τὸν κ. Ἀνδρέαν Μιχαλακόπουλον ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως τὸν σκοπὸν τῆς Ἐπισκέψεως Αὐτῶν, ὅστις εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς Εἰρήνης. Ἐπ' αὐτῆς, ὡς εἶπε, στηρίζεται ἡ Πρόοδος, ὁ Πολιτισμὸς καὶ ἡ Εὐτυχία τῶν Ἐθνῶν, τῶν Λαῶν καὶ τῶν Κρατῶν. Καὶ κατέληξε μὲ τὰ Γραφικὰ ἐκεῖνα: «Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά» (Ρωμ. 10, 15).

***

Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον ἐνεποίησε βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν κ. Ἐλευθέριον Βενιζέλον. Ἦτο ἀπερίγραπτος ἡ συγκίνησις Αὐτοῦ εὑρισκομένου ἐνώπιον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ λαμβάνοντος τὸ Χρῖσμα τοῦ Γνησίου καὶ Ἐπιφανοῦς Υἱοῦ τῆς Ἐκκλησίας, δικαίωμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τοὺς Πατριαρχικοὺς λόγους, ἐχορήγησαν Αὐτῷ τὰ λαμπρά Του ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Ἔργα, ἡ ἀληθινὴ εὐσέβεια καὶ τὰ ἀκραιφνῆ Αὐτοῦ αἰσθήματα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, αὐτὴ ἡ Ἐπίσκε-

ψίς Του εἰς τὴν ἡμετέραν Χώραν διὰ τὴν ἑδραίωσιν τῆς Εἰρήνης. Αὐτὸς εἰργάσθη, εἶπεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, γενναῖα καὶ ἅγια ὑπὲρ τῶν πολυαρίθμων πνευματικῶν Της τέκνων, τὰ ὁποῖα ἐγκατεστάθησαν ἐν Ἑλλάδι, ἐμερίμνησεν ἰδιαιτέρως διὰ τὴν θυγατέρα Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔλαβεν ἔκτακτα μέτρα διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἁγνότητα τῆς Ὀρθοδόξου Νεότητος ἀπὸ πάσης ξένης ἐπηρείας.

Ὁ μετέχων τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν βαθεῖαν σκέψιν ὑψιπετοῦς Σοφοῦ, μετέχει αὐτῆς τῆς Θεότητος. Εἰσέρχεται ζῶν εἰς τὴν Ἀθανασίαν. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς προσφυῶς λέγει, τὸ μέγα τοῦτο Σύνολον τῶν ζώντων καὶ τῶν νεκρῶν, τῶν Χριστιανῶν ὅσοι ἔζησαν καὶ ὅσοι ζοῦν καὶ ὅσοι θὰ γεννηθοῦν, ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι αὐτὴ ἡ σκέψις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἐπεκτείνεται διὰ μέσου τῆς ἀνθρωπίνης Ἱστορίας.

Ἡ Ἐκκλησία φέρει εἰς ἡμᾶς τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Εἰρήνην, πᾶν ὅ,τι διψᾷ καὶ νοσταλγεῖ ἡ ἀνθρωπίνη Ψυχή. Μᾶς διδάσκει ὅτι ζῶντες ἐν τῷ χρόνῳ δέον νὰ προσατενίζωμεν πρὸς τὴν Αἰωνιότητα, ὅτι ὁ θάνατος δὲν εἶναι τὸ τέρμα τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς νέας τάξεως πραγμάτων, καὶ ὅτι τὸν θρῆνον καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν διαδέχεται ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἐλπίς. Λέγει εἰς τὸν Ἄνθρωπον ὅτι ὀφείλει τὴν ἐφήμερον προσωπικότητά του νὰ τὴν προσδέσῃ εἰς πρᾶγμά τι τὸ ὁποῖον νὰ τὴν ὑπερβάλλῃ.

***

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἡ μεγάλη εὐσέβεια τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ πρὸς τὴν Εἰρήνην ἐκδούλευσίς Του προσδίδουσιν εἰς τὸ Ἔργον Του τὸ ὡραιότερον βάθος, προσδένουσιν αὐτὸ εἰς τὴν Ἀθανασίαν, καὶ λαμπρύνουσι τὴν μεγάλην Προσωπικότητά Του μὲ τὸ ἀμίαντον φῶς τοῦ Αἰωνίου.

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 7 Νοεμβρίου 1930.

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΟΙ ΥΨΗΛΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΑΙ

Ὁ Ἕλλην Κυβερνήτης κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος μετὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ Συνεργάτου αὐτοῦ κ. Ἀνδρέου Μιχαλακοπούλου ἐπιστρέφοντες ἐξ Ἀγκύρας τὴν 1ην Νοεμβρίου ἐπεσκέφθησαν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ὑπέβαλον τὰ σέβη αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Φώτιον τὸν Β΄. Ὁ ἀνατέλλων ἥλιος τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας ταύτης ἔρριψε τὰς ἀκτῖνάς του εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἶκον, περιεζωσμένον πανταχόθεν εἰς ἀκτῖνα μακρὰν ὑπὸ τιμητικῆς Φρουρᾶς Ἱππέων καὶ ἰσχυρᾶς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως, ἐχούσης ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας. Τὸ θέαμα τῶν λογχοφόρων ἱππέων ἰδίᾳ μὲ τὰς μικρὰς ἐπιμήκεις σημαίας των ἦτο λίαν γραφικόν. Ἡ ἐπιβλητικὴ τάξις, ἡ ἀνταύγεια τοῦ ἀπερίττου διακόσμου τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ βαθεῖα συγκίνησις ἦσαν διάχυτα εἰς τὴν πέριξ ἀτμόσφαιραν.

Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀφίκοντο περὶ ὥραν 9.15΄ ἐν συνοδείᾳ τῶν Εὐγενεστάτων Κυριῶν αὐτῶν, τῆς ἰδιατέρας των Ἀκολουθίας ἐκ τῶν κυρίων Γ. Μελᾶ, Διευθυντοῦ τοῦ Α΄ Πολιτικοῦ Γραφείου, καὶ τοῦ κ. Κ. Σακελλαροπούλου, Διευθυντοῦ τοῦ Β΄ Πολιτικοῦ Γραφείου. Τιμητικῶς παρηκολούθει ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Σπ. Πολυχρονιάδης μετὰ τῆς Κυρίας αὐτοῦ. Προσῆλθον ὡσαύτως καὶ οἱ Τοῦρκοι ξεναγοὶ Κεμὰλ Ἀζὶζ Βέης, Διευθυντὴς τοῦ ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Νιζαμεδδὶν Βέης, Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, Ὅμιλος Δημοσιογράφων ἐντεῦθεν καὶ ἐξ Ἑλλάδος καὶ Φωτογράφοι.

Η ΥΠΟΔΟΧΗ

Εἰς τὴν Εἴσοδον προϋπήντησαν τοὺς Ὑψηλοὺς Ἐπισκέπτας ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μάξιμος μετὰ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκελλεύοντος κ. Φιλοθέου, τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων καὶ τοῦ Α΄ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Σπ. Κωνσταντινίδου. Πάντες οὗτοι συνώδευσαν τοὺς Ἐπισκέπτας εἰς τὰ ἔνδον τῶν Πατριαρχείων, προπορευομένων τῶν Πατριαρχικῶν κλητήρων. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν Εἴσοδον ἀνέμενον οἱ Τμηματάρχαι τῶν Πατριαρχείων οἵτινες καὶ ἠκολούθησαν τὴν ὅλην παράταξιν. Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Παναγίας ἵσταντο οἱ Ἱερεῖς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ καὶ ἓξ Ἀρχιμανδρῖται τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐν δὲ τῇ Αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχῶν ὁ

Μέγας Πρωτοσύγκελλος κ. Γερμανός, οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός, Χαριουπόλεως κ. Γεννάδιος, Λεύκης κ. Παγκράτιος καὶ πρώην Μετρῶν κ. Ἰωακεὶμ καὶ οἱ Ὀφφικιάλοι τῶν Πατριαρχείων Ἄρχοντες Μέγας Ρήτωρ κ. Βλαδίμηρος Μιρμίρογλους καὶ Μέγας Πρωτέκδικος κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος.

Εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Θρόνου ἦσαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Φώτιος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Κυζίκου κ. Καλλίνικος, Νικαίας κ. Βενιαμίν, Χαλκηδόνος κ. Ἀγαθάγγελος, Δέρκων κ. Ἀμβρόσιος, Προύσης κ. Νικόδημος, Πριγκηποννήσων κ. Θωμᾶς, Σάρδεων καὶ Πισιδίας κ. Γερμανός, Σηλυβρίας κ. Εὐγένιος, Ροδοπόλεως κ. Κύριλλος, Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Χριστουπόλεως κ. Μελέτιος, Σταυρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Μύρων κ. Πολύκαρπος καὶ Λαοδικείας κ. Δωρόθεος.

Ἅμα τῇ προσεγγίσει τῶν Ὑψηλῶν Ἐπισκεπτῶν ἡ Α. Θ. Παναγιότης προὐχώρησε πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς Αἰθούσης τοῦ Θρόνου πρὸς προϋπάντησιν. Ὁ κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὁ κ. Ἀνδρέας Μιχαλακόπουλος καὶ αἱ Κυρίαι αὐτῶν ἀσπάζονται τὴν Δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, Ἥτις ὁδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὰς θέσεις των δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ Θρόνου καὶ ἐν συγκινήσει προσφωνεῖ αὐτοῖς ὡς ἑξῆς :

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Κύριε Πρόεδρε,

Εἶναι βαθεῖα ἡ συγκίνησις καὶ μεγάλη ἡ χαρὰ τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ Ἐπισκέψει Ὑμῶν, τοῦ εὐσεβοῦς καὶ Μεγάλου Κυβερνήτου τοῦ εὐλαβοῦς καὶ ἀφωσιωμένου Αὐτῇ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ τοῦ ἐκλεκτοῦ Ὑμῶν Συνεργάτου μετὰ τῶν Εὐγενεστάτων Συμβίων Ὑμῶν ἐν τῷ σεπτῷ Κέντρῳ τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἕδρᾳ τῶν διαδόχων τοῦ Πρωτοκλήτου τῶν Ἀποστόλων, ἐν τῇ Ἕδρᾳ Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐν τῇ Ἕδρᾳ τῶν Προκαθημένων τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον οἱ μεγάλοι Ἱεραπόστολοι τῆς Πίστεως καὶ διέδωκαν ἀνὰ τὸν Κόσμον τὴν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἐγαλούχησαν διὰ τῶν εὐαγγελικῶν ναμάτων Ἔθνη, Φυλὰς καὶ Λαοὺς καὶ ἐκαλλιέργησαν τὰ Γράμματα, τὰς Τέχνας καὶ τὰς Ἐπιστήμας, καὶ προσφωνεῖ Ὑμῖν δι' Ἡμῶν τὸ Ὡς

εὖ παρέστητε ἐν τῷ σεπτῷ τούτῳ Κέντρῳ τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανωσύνης.

Ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ τούτῳ γεγονότι, ἐπὶ τῷ ἱερῷ τούτῳ προσκυνήματι Ὑμῶν, εἴμεθα λίαν εὐτυχεῖς, Κύριε Πρόεδρε, διότι παρέχεται Ἡμῖν ποθητὴ εὐκαιρία νὰ ἐπιδαψιλεύσωμεν Ὑμῖν καὶ ἐκ τοῦ ἐγγὺς καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἀποστολικὴν ἐκείνην εὐλογίαν, τὴν ὁποίαν ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐπιδαψιλεύει τοῖς ἁπανταχοῦ τέκνοις Αὐτῆς καὶ νὰ εὐχαριστήσωμεν Ὑμῖν θερμῶς διὰ τὴν στοργήν, τὴν ἀγάπην, τὸ υἱϊκὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν Ὑμῶν πρὸς τὴν Ἁγίαν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν Ἁγίαν Ὀρθοδοξίαν, ὧν πολύτιμα καὶ τρανὰ δείγματα ἔχομεν τὴν μέριμναν Ὑμῶν ὑπὲρ τῆς πεφιλημένης Ἡμῖν Θυγατρός, τῆς Ἁγίας ἐν Ἑλλάδι Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅσα γενναῖα καὶ ἅγια εἰργάσθητε καὶ ἐργάζεσθε ὑπὲρ τῶν πολυαρίθμων πνευματικῶν Ἡμῶν Τέκνων ἅπερ ἐγκατεστάθησαν ἐν τῇ Θεοφρουρήτῳ Ἐπικρατείᾳ τῆς Ἑλλάδος, τὰ μέτρα καθόλου ἅπερ μετὰ τοσούτου ἱεροῦ ζήλου ἐλάβετε πρὸς περιφρούρησιν τῆς θρησκευτικῆς ἁγνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Νεότητος ἀπὸ πάσης ξένης ἐπηρείας.

Διαβεβαιούμεθα δὲ Ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, ὅτι δύνασθε ὑπερηφάνως νὰ φέρητε τὸ ὄνομα τοῦ Γνησίου καὶ Ἐπιφανοῦς Υἱοῦ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὸ ἱερὸν Κέντρον μετὰ τοσαύτης εὐλαβείας προσήλθετε ἵνα ἐπισκεφθῆτε. Τὸ δικαίωμα τοῦτο χορηγοῦσιν Ὑμῖν τὰ λαμπρὰ Ὑμῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Ἔργα, ἡ ἀληθινὴ εὐσέβεια καὶ τὰ ἀκραιφνῆ αἰσθήματα Ὑμῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, αὐτὴ ἡ Ἐπίσκεψις Ὑμῶν μετὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ Συνεργάτου Ὑμῶν εἰς τὴν ἡμετέραν Χώραν, Ἐπίσκεψις, ἥτις ἕνα ἔχει σκοπόν, ἕνα ἱερὸν πόθον, νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Εἰρήνην καὶ δημιουργήσῃ νέους καὶ ἀρρήκτους δεσμοὺς μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Δημοκρατικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως, ἧς προΐστανται ἄνδρες ὑπέροχοι καὶ μεγάλοι, δεσμοὺς πρὸς οὓς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀποβλέπει μετ᾽ ἀνακουφίσεως καὶ εὐλογιῶν, δεσμοὺς ὑπὲρ ὧν Αὐτὴ διαρκῶς εὔχεται, ἐφ᾽ ὅσον μόνον ἐπὶ τῆς Εἰρήνης καὶ τῶν δεσμῶν τούτων στη-

ρίζεται ἡ πρόοδος, ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ εὐτυχία τῶν Ἐθνῶν, τῶν Λαῶν καὶ τῶν Κρατῶν.

Διὸ καὶ περιπτυσσομένη θερμῶς Ὑμᾶς ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία προσφωνεῖ Ὑμῖν ἔτι ἅπαξ τὸ Ὡς εὖ παρέστητε καὶ ἀγαλλομένη ἀναφωνεῖ «Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά» (Ρωμ. Ι' 15).

Πρὸς ταῦτα ὁ κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος βαθέως συγκεκινημένος ἀπήντησεν ὡς ἀκολούθως :

Η ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Σᾶς εὐχαριστῶ, Παναγιώτατε, διὰ τοὺς καλοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἴχετε τὴν καλωσύνην νὰ εἴπητε δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὸν πολύτιμον Συνεργάτην μου κ. Μιχαλακόπουλον.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη, νομίζω, νὰ Σᾶς εἴπω πόση εἶναι ἡ συγκίνησίς μου διὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὸ Φανάριον καὶ πόση ἡ εὐτυχία μου διὰ τὴν εὐκαιρίαν ἡ ὁποία μοι ἐδόθη νὰ ὑποβάλω τὰ σέβη μου εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀποδέχομαι εὐλαβῶς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν εὐλογίαν Σας.

Θὰ προσθέσω ὅτι ἰδιαιτέρως μὲ συνεκίνησε τὸ τέρμα τοῦ Λόγου Σας διὰ τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας καταβάλλομεν αἱ δύο Κυβερνήσεις Ἀθηνῶν καὶ Ἀγκύρας διὰ νὰ φέρωμεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν τὴν Εἰρήνην, ἥτις ἀποτελεῖ ὅρον ἀπαραίτητον διὰ τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῶν Λαῶν αὐτῆς.

Ἔχω νὰ διαβεβαιώσω τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς χαλαρώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος εἴς τινα μέρη, τὸ αἴσθημα τοῦτο παραμένει θερμὸν ἐν Ἑλλάδι, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶναι ἀφωσιωμένος εἰς τὴν Θρησκείαν του καὶ πάντες εἴμεθα καὶ θὰ μείνωμεν πιστὰ τέκνα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΤΩΝ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

᾿Ακολούθως ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνέστησεν ἕνα ἕκαστον τῶν Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Μητροπολιτῶν εἰς τὸν κ. ᾿Ελευθέριον Βενιζέλον, τὸν κ. ᾿Ανδρέαν Μιχαλακόπουλον καὶ τὰς Κυρίας των.

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΔΩΡΑ

Μετά τινα λεπτὰ ἀναψυχῆς καὶ συνομιλίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἠγέρθη, ἠγέρθησαν δὲ οἱ Ὑψηλοὶ ᾿Επισκέπται καὶ πάντες οἱ παριστάμενοι. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσέφερεν εἰς τὸν κ. ᾿Ελευθέριον Βενιζέλον πολύτιμον Σταυρόν, ἔργον λεπτῆς τέχνης, εἰποῦσα.

—Ἡ ᾿Εκκλησία ἐκτιμῶσα τὰ ἁγνὰ Χριστιανικὰ Ὑμῶν αἰσθήματα καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῆς ἔργα, προσφέρει Ὑμῖν διὰ τῶν χειρῶν Ἡμῶν εἰς εὐλογίαν καὶ ἐνίσχυσιν Ὑμῶν τὸν τίμιον τοῦτον Σταυρόν.

Εἰς τὸν κ. ᾿Ανδρέαν Μιχαλακόπουλον προσέφερεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης πολύτιμον Εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, εἰποῦσα :

—Ἡ ᾿Εκκλησία διὰ τὸν ἱερὸν Ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν Ὑμῶν πρὸς αὐτὴν προσφέρει Ὑμῖν δι᾿ Ἡμῶν εἰς εὐλογίαν Ὑμῶν καὶ τοῦ τιμίου Οἴκου Ὑμῶν τὴν Εἰκόνα τοῦ Πολιούχου τοῦ Πατριαρχικοῦ Οἴκου Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Γεωργίου.

Εἰς τὴν Κυρίαν Βενιζέλου ἐπέδωκε πολύτιμον Σταυρὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν :

Ἡ ᾿Εκκλησία διὰ τὰ ἅγια πρὸς τὸν πλησίον ἔργα Σας, διὰ τὴν φιλαλληλίαν καὶ φιλανθρωπίαν Σας καὶ διὰ τὴν εὐλάβειάν Σας προσφέρει Ὑμῖν διὰ τῶν χειρῶν Ἡμῶν εἰς εὐλογίαν τὸν τίμιον τοῦτον Σταυρόν.

Καὶ εἰς τὴν Κυρίαν Μιχαλακοπούλου προσέφερε τίμιον Σταυρὸν μὲ τὰς ἑξῆς λέξεις :

—Διὰ τὴν εὐσέβειάν Σας καὶ τὰ καλά Σας ἔργα ἡ ᾿Εκκλησία προσφέρει Ὑμῖν εἰς εὐλογίαν Ὑμῶν καὶ τοῦ Οἴκου Σάς τὸν τίμιον τοῦτον Σταυρόν.

Ἡ προσφορὰ τῶν ὡς ἄνω δώρων συνεκίνησε βαθύτατα τοὺς Ὑψηλοὺς ᾿Επισκέπτας, οἵτινες καὶ ηὐχαρίστησαν θερμότατα.

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΝΑΟΝ

Ἀφοῦ ἐπεσκέφθησαν τὰς διαφόρους ἐπισήμους Αἰθούσας τοῦ Πατριαρχείου, ἐφωτογραφήθησαν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ εἶδον τὰ Κειμήλια τοῦ Πατριαρχικοῦ Θησαυροφυλακίου, ἀπεχαιρέτησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τὴν Ὁποίαν παρεκάλεσαν νὰ μὴ προέλθῃ εἰς ἀντεπίσκεψιν αὐτῶν, διότι δὲν ὑπῆρχε καιρὸς λόγῳ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν αὐθημερὸν εἰς Ἑλλάδα. Κατῆλθον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν καὶ προσεκύνησαν, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δέρκων κ. Ἀμβροσίου ἑρμηνεύοντος τὴν Ἱστορίαν τῶν ἐν τῷ Ναῷ Κειμηλίων.

Μεθ' ὃ ἀνεχώρησαν οἱ Ὑψηλοὶ Ἐπισκέπται μετὰ τῶν αὐτῶν προπεμφθέντες τιμῶν.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὰ Πατριαρχεῖα ἐφιλοξένησαν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόραν, ἐλθόντα ἵνα δεχθῇ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐμπιστευθείσῃ αὐτῷ νέᾳ ἁγίᾳ διακονίᾳ καὶ λάβῃ τὰς δι' αὐτὴν Πατριαρχικὰς ὁδηγίας.

Περὶ τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐδόθη ἡ εὐκαιρία ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῆς ὡς Ἀρχιεπισκόπου νὰ γράψωμεν ὀλίγας λέξεις ἐν τῇ «Ὀρθοδοξίᾳ». Τὸ καλόν της ὄνομα ἔχει διαθέσῃ τοὺς πάντας ὑπὲρ αὐτῆς. Καὶ ἡ ἐκ τοῦ πλησίον γνωριμία ἐδικαίωσεν αὐτό. «Ἀγαθὴ ἡ ὅρασις ὑπὲρ τὴν ἀκοήν». Ἡ σεμνότης τοῦ Ἁγίου Ἀμερικῆς, ἡ ταπεινοφροσύνη του, τὸ ἀκραιφνὲς τῆς διαθέσεώς του, ἡ βαθύτης τῆς σκέψεώς του, ἡ φιλοπονία του, ὁ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐνθουσιώδης σεβασμός του, ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς αὐτήν, τὸ μειλίχιον τῶν τρόπων του, τὸ γαλήνιον τῆς φυσιογνωμίας του, ἡ ἐσωτερική του ἀνάτασις, ταῦτα πάντα εἶναι κεφάλαια πολύτιμα τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιήσῃ ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας. Μὲ τὰ ἔκτακτα αὐτοῦ ταῦτα προσόντα θὰ ἑδραιώσῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ του τὴν εἰρήνην, θὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὴν τὸν ἁγνὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ πνευματικὸν βίον καὶ θὰ προσπαθήσῃ νὰ δημιουργήσῃ εἰς αὐτὴν ἓν ὡραῖον μέλλον, ἀφοῦ ἤδη ὁ Κύριος ἐτερμάτισε τὴν ταλαιπωρίαν της.

Ἡ Ἐκκλησία οὐδόλως ἀμφιβάλλει περὶ τούτου, διότι ὁ Ἅγιος Ἀμερικῆς ἐπὶ πᾶσιν εἶναι ὁ δραστήριος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς εὑρίσκεται εἰς διαρκῆ κίνησιν καὶ ἡ ψυχή του κοχλάζει ἀπὸ ἐνθουσιασμούς. Πανταχοῦ εἴδομεν αὐτὸν δρῶντα. Καὶ διὰ νὰ παραλείψωμεν τὰ ἄλλα, κατὰ τὸ

παρὸν ἔτος εἴδομεν αὐτὸν εἰς τὴν Διορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ Πάλας. Εἶναι ἕτοιμος εἰς ἑκάστην στιγμὴν νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου τὴν δρᾶσίν του. Ἡ ζωτικότης του εἶναι πηγαία, ἀναβλύζει ἔνδοθεν. Ἡ ζωή του εἶναι καθαρά, ἡ ψυχή του διαφανής. Εἶναι νέος, μόλις 45 ἐτῶν, ὥστε νὰ ἐπιφυλάσσηται αὐτῷ περαιτέρω ἐξέλιξις μὲ αὔξουσαν λαμπρότητα.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΗΣ Α. ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΗΤΟΣ

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀφίκετο τῇ 9 παρόντος μηνὸς προϋπαντηθεῖσα ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Μαξίμου. Διέμεινεν ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας, φιλοξενηθεῖσα ἐγκαρδίως ὑπὸ τῆς Α. Θειοτάτης Παναγιότητος. Τὴν Κυριακήν, 16 Νοεμβρίου, συνεχοροστάτησεν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Χοροστασίαν. Ἐπεσκέφθη τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἁγίους Ἀρχιερεῖς, τὴν Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ ἔμεινεν ὁλόκληρον ἡμερονύκτιον, καὶ μίαν ἑσπέραν ἐφιλοξενήθη παρὰ τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος κ. Ἀγαθαγγέλῳ. Ἀναχωροῦσα ἡ Α. Σεβασμιότης προϋπέμφθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀρχιγραμματέως καὶ πολλῶν Ἀρχιερέων καὶ φίλων Της.

ΜΗΝΥΜΑ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΑΥΤΗΣ

Κατὰ τὴν Συνοδικὴν Συνεδρίαν τῆς 11ης παρόντος μηνὸς κληθεὶς παρέστη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρας, πρὸς ὃν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν προσφωνήσει ἀπηύθυνε τὰ ἑξῆς :

Ἅγιε ἀδελφέ,

Μετὰ τὴν χηρείαν τῆς ἐν Βορείῳ καὶ Νοτίῳ Ἀμερικῇ Ἀρχιεπισκοπῆς, τὸ ὄμμα τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐστράφη πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος, εἰ καὶ ἐγνώριζεν Αὕτη ὅτι ἡ ἀπόσπασις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ φιλοῦντος καὶ ἀφωσιωμένου αὐτῇ ποιμνίου καὶ ἀπὸ Ἐπαρχίας, ἣν αὕτη ἠγάπησε τόσον στοργικῶς καὶ πατρικῶς καὶ ὑπὲρ ἧς τόσον εἰργάσθη καὶ ἐπόνεσε, θὰ ἦτο πρᾶξις ὀδυνηρὰ καὶ δύσκολος διά τε τὸν ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον, οὐχ ἧττον ἡ μεγάλη καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ θέσῃ Αὕτη ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας ἄνδρα ἐξαιρετικῆς ἀρετῆς καὶ ἱκανότητος, ἄνδρα ἀφωσιωμένον τῷ Κυρίῳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ Αὐτοῦ, ἄνευ ὅρων καὶ ὁρίων, ἐπέβαλεν Αὐτῇ τὴν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ποιμνίου ἀπόσπασιν αὐτῆς.

Καὶ χάρις τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ ἀφοσιώσει τῆς ὑμετέρας Ἱε-

ρότητος τῇ Ἐκκλησίᾳ, χαιρετίζομεν σήμερον τὴν ὑμετέραν ἀγάπην Ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας καὶ συγχαίρομεν αὐτῇ θερμῶς καὶ ἀπὸ μέσης καρδίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῆς εἰς διακονίαν τόσον σπουδαίαν καὶ ἱεράν.

Ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψει τὰ ὄντως ἐξαιρετικὰ προσόντα τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος, τὸ ἀδιάβλητον ἦθος, τὸν ἀποστολικὸν ζῆλον, τὴν ἄκραν ἀφοσίωσιν αὐτῆς τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν λαμπρὰν μέχρι τοῦδε εἰς ἔργα πίστεως καὶ ἀγάπης σταδιοδρομίαν αὐτῆς, πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος εὕρομεν τὸν δόκιμον πηδαλιοῦχον τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τούτῳ χαίρομεν χαρὰν μεγάλην καὶ εὐχαριστοῦμεν τῷ Ἁγίῳ Θεῷ, τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Ὁποίου καὶ παραδίδομεν ἀπὸ σήμερον τήν τε ὑμετέραν Ἱερότητα καὶ τὸ ἀγαπητὸν αὐτῇ ποίμνιον.

Πρὸς ταῦτα ἡ Α. Σεβασμιότης ἀντεφώνησεν ὡς ἀκολούθως:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Καὶ ἂν μόνον ἠξιούμην τὰ ἀγαπητὰ ταῦτα Σκηνώματα νὰ ἐπανίδω μετὰ τόσα ἔτη, ἀτέρμονα καὶ μακρά, πάλιν τὴν χάριν δὲν θὰ ἀπέκρυπτον καὶ τὴν εὐεργεσίαν θὰ ὡμολόγουν.

Εἰκοσαετία καὶ πλέον διέρρευσεν ἀφ' ἧς ἐξῆλθον τῆς στοργικῆς ἐκείνης καλιᾶς, ἣν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Χάλκης λόφου ἐχρυσόπλεξεν ἡ Θεολογία Φωτίου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν ἀξίων αὐτοῦ διαδόχων ἡ φιλότιμος διάθεσις καὶ αἱ ἐνδελεχεῖς φροντίδες διατηροῦσιν.

Διακονήσας τέσσαρας Γέροντας σεπτοὺς καὶ ζωηρᾶς δι' ἐμὲ μνήμης καὶ ὀφειλῆς, ὑπηρετήσας δ' ἐν τῷ Κλίματι τοῦ Ἁγιωτάτου τούτου Θρόνου, προσελήφθην, πάντοτε ἄσημος καὶ κατώτερος Κληρικός, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα ἔτυχον οὐ μόνον πολλῆς προστασίας καὶ θαλπωρῆς, ἀλλὰ καὶ προαγωγῆς ταχείας, ἀνυψωθείς, ὅλως ἀναξίως, εἰς τὴν περίβλεπτον Μητρόπολιν Κερκύρας καὶ Παξῶν.

Παρὰ ταῦτα ἡ ψυχή μου δὲν ἀφίστατο περιϊπταμένη περὶ τὸν τηλαυγῆ τῆς Οἰκουμενικῆς Ὀρθοδοξίας Φάρον, νοσταλγὸς τῶν τόπων τούτων τοῦ ἁγιάσματος τῆς δόξης, ὅπου ἡ ἑπτάφωτος φυλάσσεται Λυχνία καὶ αἱ πλάκες τῆς Διπλῆς Διαθήκης, καὶ ἡ στάμνος ἡ μάννα φέρουσα, τὸ γλυκαῖνον τὰ τῶν εὐσεβῶν αἰσθητήρια.

Φανάριον! Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως! Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης! Ἡ Ἁγία Σύνοδος περὶ Αὐτόν! Οἷαι λέξεις ἱεραὶ καὶ πόσαι ἔννοιαι πλούσιαι καὶ θυμήρεις! Ἀντίλαλοι αἰώνων, οἵτινες σήμερον ἀφυπνίζονται παρὰ τῶν σοφῶν τοῦ Κόσμου, ὅπως ἐκ νέου ποδηγετήσωσιν

αὐτόν. Καὶ διὰ τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Γένος, καύχημα καὶ γλυκασμός. Πηγὴ ζωῆς καὶ ἀθανασίας, θησαυρὸς παραδόσεων καὶ παλμῶν καὶ ἀγαθῶν αἰωνίων. Καὶ διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν, αἰλὰμ πνευματικόν, πρὸς ὃ θὰ ἀναβαίνωσιν αἱ φυλαί, φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ, χαίρουσαι τὴν χαράν του καὶ φέρουσαι τοὺς πόνους του καὶ τὰς ἀγωνίας.

Ἑκατομμύρια πιστῶν περικυκλοῦσιν Ὑμᾶς νοερῶς καὶ προσεύχονται μὲ θέρμην, θελγόμενα ἀπὸ τὸ κῦρος Ὑμῶν καὶ τὴν γοητείαν.

Πότε ὡς ἁπλοῦς θὰ ηὐμοίρουν ἐπισκέπτης τὸν Θρόνον νὰ προσκυνήσω, τοῦ Προκαθημένου γεραρῶς τὴν Δεξιὰν νὰ ἀσπασθῶ καὶ πρὸ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων νὰ ὑποκλιθῶ εὐσεβάστως; Ἔζων ἐν τῷ ὁραματισμῷ τούτῳ καὶ ηὐφραινόμην καθ' ἑκάστην. Τρεφόμενος ὑπὸ τῆς ὑπεκαρδίου ταύτης ἐλπίδος ἤμην εὐτυχής.

Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις. Ὄχι μόνον ἐπαναβλέπω τὸν ὁλόφωτον νυμφῶνα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἐπανέρχομαι ἐν αὐτῷ. Καὶ ὄχι μόνον συγκαταριθμοῦμαι ὁ ἐλάχιστος μεταξὺ τῶν Σεβασμίων Ἀδελφῶν, ἀλλὰ καὶ καταπιστεύομαι τὴν ποιμαντορίαν Ἀρχιεπισκοπῆς, προσφιλοῦς μὲν τῇ Μητρὶ καὶ μεγάλης, ἑτέρῳ δ' ἀσφαλῶς ἀξίας ποιμενάρχῃ ἢ τῇ ἐμῇ σμικρότητι καὶ ἀδυναμίᾳ.

Πόθεν δὲ ἡ τόση συγκατάβασις Θεοῦ, Ὑμετέρα δ' εὐδοκία;

Καταπλήττομαι ἀπὸ τὸ μέγεθος αὐτῶν.

Καὶ πῶς λοιπὸν νὰ μὴ πλεονάσῃ ἐν ἐμοὶ ὕμνος μὲν εὐχαριστίας πρὸς τὸν Ὕψιστον, πρὸς Ὑμᾶς δὲ ἀΐδιος εὐγνωμοσύνη;

Ἀνερχόμενος τὰς ἱστορικὰς ταύτας Κλίμακας ἔψαλλον τοὺς Ἀναβαθμούς, καὶ νῦν ἑστὼς ἐν ταῖς αὐλαῖς τῆς νέας Ἱερουσαλὴμ αἴρω τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὰς πανσέπτους Ὑμῶν μορφὰς καὶ κλίνω τὸ γόνυ τοῦ σώματος καὶ τῆς καρδίας, «διότι ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' ἐμοῦ»..

Εἶναι ἀληθές, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅτι μετὰ θλίψεως καὶ ὀδύνης ἀφῆκα Μητρόπολιν περιφανῆ, κοσμηθεῖσαν παρὰ προκατόχων ἁγίων καὶ εὐκλεῶν. Ἂν ἕτερος Ὅμηρος ἐγεννᾶτο, τοὺς ἰδίους θὰ ἐξήντλει θαυμασμοὺς εἰς τὰς χάριτας τῆς Νήσου καὶ τῶν κατοίκων τὰς ἀρετάς. Συναισθάνομαι δ' ἀφ' ἑτέρου βαθύτατα τὸ βάρος τῆς διακονίας, τὰς εὐθύνας τῆς ἀποστολῆς.

Ἀλλ' εἶναι μικρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡ φωνή; Καὶ ἡ τοιαύτη ψῆφος τῶν ἁγίων Συνοδικῶν πόσην δὲν περικλείει σημασίαν! Καὶ ἡ εὐμένεια τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Κορυφῆς, δαψιλῶς μοι ἐκδηλωθεῖσα, δὲν εἶναι ὑπερτέρα πάσης ἐπιθυμίας καὶ οἱασδήποτε τιμῆς;

Πῶς τοίνυν δεόντως νὰ εὐχαριστήσω; Ἢ πῶς νὰ περιγράψω τὰ συ-

νέχοντά με ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ σήμερον συναισθήματα ψυχῆς συντετριμμένης ἀπὸ τῶν Πατριαρχικῶν προσδοκιῶν ;

Ταπεινὸς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διάκονος, ἀφοσιοῦμαι ἀπολύτως τῇ δοθείσῃ μοι παρακαταθήκῃ. Ἐπαναλαμβάνω, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅτι οὐχ ἱκανός εἰμι ἀπὸ τῆς χθές, οὐδὲ ἀπὸ τῆς τρίτης, οὐδὲ ἀφ' ἧς τοῦτο γέγονε μετὰ τοῦ θεράποντός Σου, ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Θείας εὐσπλαγχνίας καὶ ῥωννύμενος τῷ σθένει τῶν Σῶν λόγων, ἀπέρχομαι ἐκεῖ ἔνθα ἐθαλάττευον ἕως πρὸ ὀλίγου τόσα πολύτιμα καὶ εὐσεβῆ καὶ γενναιόφρονα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, κομίζων τὴν εὐχὴν αὐτῆς καὶ τὸν ἀσπασμὸν καὶ τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐπελθούσῃ εἰρηνεύσει καὶ τῇ καταλλαγῇ, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Προγράμματος τοῦ Πατριαρχείου παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου αὐτοῦ Ἐξάρχου.

Οὐδαμῶς παραγνωρίζω οὐδὲ ὑποτιμῶ τοῦ ἔργου τὰς δυσχερείας. Ἀλλ' εἴθε ἀπὸ τὴν κανδήλαν, τὴν καίουσαν ἐνταῦθα μελιχρῶς πρὸ ἱερῶν εἰκόνων Δικαίων καὶ Προφητῶν, Μαρτύρων καὶ Ἀποστόλων, εἴθε νὰ μεταφέρω εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, ἃς θὰ ἐκζητήσω ἐν ὀνόματι τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου, φῶς ἱλαρόν, πρὸς ἀκλινῆ καὶ σταθερὰν καθοδήγησιν αὐτῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς προγονικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς. Καὶ ἀπὸ τὴν ἀστείρευτον πηγὴν τῆς Πίστεως καὶ τῶν Παραδόσεων ἡμῶν εἴθε νὰ καταρδευθῇ ἡ γῆ ἡμῶν ἐκεῖ, ἡ ἀγαθή, ἵνα καὶ πάλιν ἀποδώσῃ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν εἰς ἔργα εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς. Καὶ ἀπὸ τὸ Κέντρον τοῦτο τῆς ἁγιότητος καὶ τῆς αὐτοθυσίας ἂς παραδειγματισθῶμεν ὅσοι ἐν τῇ ἀδιασπάστῳ ἐκείνῃ Ἐπαρχίᾳ τοῦ Πατριαρχείου θὰ ἐργαζώμεθα Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοί, ἀγαπῶντες ἀντὶ παντὸς τὴν Ἐκκλησίαν, πτερούμενοι ὑπὸ πόθων καὶ σκέψεων εὐγενῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς, ὑπὸ τὸ ἄφθαρτον σύμβολον τοῦ Σταυροῦ, ἀπεργαζόμενοι ὁλοψύχως.

Διὰ μίαν τοιαύτην προσπάθειαν ἔχεις, Παναγιώτε Δέσποτα, τὴν βεβαίωσίν μου. Ἀπόδος μοι καὶ αὖθις τὴν εὐλογίαν.

Μεθ' ὃ ἡ Α. Σεβασμιότης κατῆλθε μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων εἰς τὸν Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναόν, ὅπου ἐτέλεσε τὴν νενομισμένην Εὐχαριστίαν.

ΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος τηλεγραφικῶς ἀνήγγειλε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποκατέστησε τοὺς ἐν Ἀμερικῇ Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς, τὸν μὲν Ἀρχιεπίσκοπον πρώην Ἀμερικῆς κ. Ἀλέξανδρον εἰς τὴν

Μητρόπολιν Κερκύρας καὶ Παξῶν, τὸν Ἐπίσκοπον πρώην Σικάγου κ. Φιλάρετον εἰς τὴν Μητρόπολιν Σύρου καὶ Τήνου καὶ τὸν Ἐπίσκοπον πρώην Βοστώνης Ἰωακεὶμ εἰς τὴν Μητρόπολιν Φωκίδος, ἀπολυθέντας πρὸς τοῦτο κανονικῶς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐπίσης ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶχε προβῆ πρότερον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλδίας κ. Βασιλείου εἰς τὴν χηρεύουσαν Μητρόπολιν Δράμας. Τηλεγραφικῶς ἐξεφράσθησαν ἐξ ἀποφάσεως τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας. Τὴν ὡς ἄνω ἀνακοίνωσιν μετέδωκε τηλεγραφικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὁ Πατριαρχικὸς Ἔξαρχος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Δαμασκηνός. Εἰς ἀπάντησιν διεβιβάσθησαν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἀποκατασταθεῖσι τὰ δέοντα. Οἱ μετατεθέντες Ἀρχιερεῖς ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὰς ἀπευθυνθείσας αὐτοῖς συγχαρητηρίους εὐχάς.

ΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΗΜΗΤΗΡΙΟΝ

† Φώτιος ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἀριθμ. Πρωτ. 2298

Παντὶ τῷ εὐαγεῖ Κλήρῳ, τοῖς τιμιωτάτοις Ἐφοροεπιτρόποις, τοῖς μέλεσι τῶν Σωματείων καὶ Ὀργανώσεων, τοῖς προκρίτοις καὶ τοῖς λοιποῖς εὐλογημένοις Χριστιανοῖς τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, Βορείου καὶ Νοτίου, τέκνοις ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς καὶ περιποθήτοις, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ καθ᾽ ἡμᾶς Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία χαρὰν ἐχάρη ἐν ὑμῖν μεγάλην καὶ ἀνακούφισιν ᾐσθάνθη πολλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ὅτι τῆς μητρικῆς Αὐτῆς φωνῆς ἐνωτισάμενοι προθύμως ἀπεδέξασθε τὴν ἀπευθυνθεῖσαν ὑμῖν εἰρηνευτικὴν Αὐτῆς ἔκκλησιν καὶ σὺν τοῖς Ποιμέσιν ὑμῶν προήλθετε μετὰ συγκινητικῆς ἀφοσιώσεως καὶ ὑπακοῆς εἰς ἐπικουρίαν τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς ἄρσεως μὲν τῆς τέως ὀλεθρίου διαιρέσεως καὶ διχοστασίας, τῆς ἐπαναφορᾶς δὲ ἐν τοῖς καθ᾽ ὑμᾶς τῆς σωτηρίου εἰρήνης, ἀγάπης καὶ ἑνότητος, ἐξ ὧν ἀσφαλὴς καὶ δαψιλὴς ἔσται ἡ ἐν Χριστῷ προκοπὴ καὶ ἐπίδοσις ὑμῶν.

Μνημονεύομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, τέκνα ἐν Κυρίῳ πεφιλημένα, ὅλως ἰδιαζόντως τῆς μεγάλης εἰς τὸ σωτήριον τοῦτο ἔργον συμβολῆς τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου καὶ ἐγκρίτου ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Δαμασκηνοῦ, ἐν ἐκτιμήσει δὲ βαθείᾳ τοῦ ἐνθέου ζήλου, τῆς πεφωτισμένης συνέσεως καὶ τῶν καταβληθεισῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸς εὐόδωσιν τῆς σοβαρᾶς ἀποστολῆς ἀκαμάτων προσπαθειῶν ἐξαγγέλλομεν τὸν πρὸς αὐτὸν δίκαιον ἔπαινον καὶ τὴν πολλὴν εὐαρέσκειαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Πᾶσι δὲ ὑμῖν, τοῖς προσφιλέσιν ἡμῖν τέκνοις, γνωστὸν ἔστω ὅτι, ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν ἐπὶ διευθετήσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑμῶν πραγμάτων γενομένων εἰρηνευτικῶν ἐνεργειῶν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως Ἀρχιεπισκόπου ὑμῶν κ. Ἀλεξάνδρου, ἀποκατασταθέντος ἤδη ἐν τῇ Ἁγιωτάτῃ Μητροπόλει Κερκύρας καὶ Παξῶν, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου προήχθημεν λαβεῖν, κατ' ὀφειλὴν ἀξιόχρεων, πρόνοιαν περὶ ἐκλογῆς καὶ ἀποκαταστάσεως καταλλήλου καὶ ἀξίου διαδόχου.

Ψήφων τοίνυν κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, ἡμετέρᾳ Πατριαρχικῇ προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ, ὑπὸ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, εἰς ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ ἀξίου ἐκ τῶν τεθέντων τριῶν ὑποψηφίων προσώπου, πρὸς ἀνάληψιν τῆς ἀρχιερατικῆς προστασίας καὶ ποιμαντικῆς ῥάβδου τῆς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου, προεκρίθη τῶν ἄλλων καὶ ἐξελέγη ὁ Ἱερώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας καὶ Παξῶν, ἀγαπητὸς ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς κύριος Ἀθηναγόρας, ἀνὴρ κόσμιος καὶ ἱεροπρεπής, τὰ θεῖα καλῶς ἐξησκημένος, παιδείᾳ κεκοσμημένος ἐκκλησιαστικῇ τε καὶ τῇ θύραθεν, φρονήσει καὶ ἱκανότητι συγκεκροτημένος καὶ πεῖραν ἔχων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ὑποθέσεων, ὃς καὶ ἀνεδείχθη γνήσιος καὶ κανονικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἁγιωτάτης ταύτης Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς.

Ὅθεν καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Γράμματος κοινοποιοῦντες τοῦτο πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἐν τῇ Ἁγιωτάτῃ ταύτῃ Ἀρχιεπισκοπῇ εὐλογημένοις χριστιανοῖς, εὐχόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν πατρικῶς καὶ ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν ἐκκλησιαστικῶς ὅπως τὸν διαληφθέντα Ἱερώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς, Βορείου καὶ Νοτίου, ἀγαπητὸν ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργόν, κύριον Ἀθηναγόραν, γινώσκητε ἀπὸ τοῦδε γνήσιον, νόμιμον καὶ κανονικὸν Ἀρχιερέα ὑμῶν καὶ κυριάρχην τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ εὐαγγελικὸν ποιμένα τοῦ ἐν αὐτῇ λογικοῦ ποιμνίου καὶ πατέρα πνευματικὸν ἁπάντων ὑμῶν καὶ μνημονεύητε τοῦ κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ὡς νενόμισται, ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις.

Οὐδόλως δ' ἀμφιβάλλοντες ὅτι διὰ τῆς θείας χειραγωγίας καὶ ἀντιλήψεως ποιμανεῖ ὑμᾶς θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως ἡ αὐτοῦ Ἱερότης, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς καὶ καλὸν παράδειγμα εὐσεβείας, ἀρετῶν ἐνθέων καὶ βίου ἀνεπιλήπτου πᾶσιν ὑμῖν καθιστάμενος, πρὸς δὲ καὶ ἀκριβὴς φύλαξ τῶν πατροπαραδότων ἱερῶν δογμάτων καὶ παραδόσεων τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως καὶ προστάτης θερμὸς τῶν παντοίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑμῶν συμφερόντων καὶ ὑποθέσεων, προαγόμεθα ἐπιδαψιλεῦσαι πᾶσιν ὑμῖν τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας καὶ ἅμα συγχαρῆναι ὑμῖν ἐπὶ τῇ ἀπολαύσει τοῦ γνησίου τούτου ποιμένος ὑμῶν, προτρεπόμενοι καὶ παραινοῦντες ὅπως, ἀφικόμενον αὐτόσε τὸν διαληφθέντα Ἱερώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς, Βορείου καὶ Νοτίου, κ. Ἀθηναγόραν, ὑποδέξησθε μετὰ τῆς ἀνηκούσης τῷ ἀρχιερατικῷ καὶ ποιμαντορικῷ αὐτοῦ χαρακτῆρι τιμῆς τε καὶ δεξιώσεως καὶ ἀπονέμητε τῇ αὐτοῦ Ἱερότητι τὸ προσῆκον υἱϊκὸν σέβας καὶ τὴν ἀγάπην, πειθόμενοι καὶ ὑποτασσόμενοι ταῖς ἀρχιερατικαῖς αὐτοῦ συμβουλαῖς καὶ πατρικαῖς νουθε-

σίαις, ὡς ἀφορώσαις εἰς τὴν ψυχικὴν ὑμῶν ὠφέλειαν καὶ σωτηρίαν, εἰς τὴν ἀπαρέγκλιτον φυλακὴν τῶν πατρῴων δογμάτων καὶ τῶν χριστιανικῶν ὑμῶν καθηκόντων καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν πρόοδον τῆς Ὀρθοδόξου νεολαίας ὑμῶν.

Πρὸς δὲ ταῖς ἐνδείξεσι ταύταις τῆς υἱϊκῆς καὶ χριστιανικῆς ὑμῶν ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν κανονικὸν τοῦτον ἀρχιερέα καὶ πνευματικὸν ὑμῶν προστάτην προθυμοποιήσθε οὐχ ἧττον καὶ εἰς τὴν μετ' εὐγνωμοσύνης ἀπόδοσιν τῶν ἀρχιερατικῶν δικαίων καὶ ἀποδοχῶν καὶ φιλοτιμῆσθε ἵνα ἐπαυξάνητε ἐν ἑαυτοῖς τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ προστασίαν ἐν ταῖς πνευματικαῖς καὶ λοιπαῖς ἀνάγκαις καὶ ὑποθέσεσιν ὑμῶν καὶ τὰς ἐκτενεῖς πρὸς τὸν Πανάγαθον Θεὸν δεήσεις αὐτοῦ, ὅπως ἐπιδαψιλεύῃ ὑμῖν τε καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, εὐλογῶν τοὺς κόπους καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ΙΔ'

† Ὁ Δέρκων Ἀμβρόσιος.
† Ὁ Πριγκηποννήσων Θωμᾶς.
† Ὁ Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανός.
† Ὁ Σηλυβρίας Εὐγένιος.
† Ὁ Ροδοπόλεως Κύριλλος.
† Ὁ Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος.
† Ὁ Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος.
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνος.
† Ὁ Χριστουπόλεως Μελέτιος.
† Ὁ Μύρων Πολύκαρπος.
† Ὁ Λαοδικείας Δωρόθεος.

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ἀνεγράφη ἐν τῷ Τεύχει τοῦ Αὐγούστου ὅτι ἀπεφασίσθη ἵνα ἀποσταλῶσιν ἐκ τῶν περυσινῶν ἀποφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ὁ Γεώργιος Ἀναστασιάδης εἰς Βελιγράδιον καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης εἰς Βαρσοβίαν, ἵνα παρακολουθήσωσι τὰ μαθήματα τῶν ἐκεῖ Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς ὁ μὲν τὴν Σερβικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὁ δὲ τὴν ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, οἰκειωθῶσι τὸ πνεῦμα, τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῶν καὶ χρησιμοποιηθῶσιν ἀκολούθως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡ τοιαύτη Ἀπόφασις ἀνταπεκρίνετο πρὸς παλαιὰν ἐπιθυμίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, συνέπιπτε δὲ καὶ πρὸς σχετικὴν σκέψιν τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνελθούσης Διορθοδόξου Διασκέψεως. Ἀποβλέπει δὲ πρω-

τίστως εἰς τὴν βαθυτέραν κατανόησιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀμοιβαίως καὶ στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῆς πρὸς ἀλλήλας ἀγάπης. Ἡ ἀνταλλαγὴ φοιτητῶν ἐξυπηρετεῖ θαυμασίως τὸ ἔργον τῆς ἀμοιβαίας προσεγγίσεως τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας αὐτῶν.

Ἀπαντῶσαι αἱ Ἐκκλησίαι Σερβίας καὶ Πολωνίας ἐχαιρέτησαν ἐνθουσιωδῶς τὴν ὡραίαν ταύτην Ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἡ Σερβικὴ μάλιστα Ἐκκλησία συνῳδὰ καὶ πρὸς τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐν τῷ πρὸς αὐτὴν Γράμματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπιθυμίαν ἀπεφάσισεν ἵνα ὡς ὑπότροφον αὐτῆς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Θεολογικῇ Σχολῇ ἀποστείλῃ τὸν Ἱερομόναχον Διονύσιον Μιλιβόγιεβιτς, ὅστις καὶ ἀφιχθεὶς ἤδη ἐνταῦθα τῇ 12 παρόντος μηνὸς εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν.

Τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως :

Α'

α') Ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σερβίας.

Μακαριώτατε Πατριάρχα Βελιγραδίου καὶ παντὸς τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Βαρνάβα, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τακτικὴν σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν, οὐ διέλειπε πάσης πάντοτε ἐπωφελουμένη πρὸς τοῦτο εὐκαιρίας, τῆς κρατύνσεως καταστοχαζομένη τῶν πρὸς ἀλλήλας ἀμοιβαίων ἱερῶν δεσμῶν τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἑνότητος.

Ὅθεν δὴ καὶ νῦν ἐκ τοιούτου ὀφειλετικοῦ ὁρμώμενοι πνεύματος καὶ ὑπ' ὄψει ἔχοντες ὅτι εἰς τὴν ἐπὶ κρατύνσει τῶν δεσμῶν τούτων καὶ ἐξυπηρετήσει τῶν γενικωτέρων τῆς Ὀρθοδοξίας συμφερόντων στενὴν καὶ συνεχῆ ἀδελφικὴν σχέσιν τε καὶ ἐπικοινωνίαν πρὸς τὰς Ἁγίας ἀδελφὰς Ἐκκλησίας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας συμβολὴν σπουδαίαν παρέξει καὶ τὰ μάλιστα συνεπῶς χρήσιμός ἐστιν ἡ ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνῶσις καὶ παρακολούθησις ἐν ὡρισμένῳ χρονικῷ διαστήματι τῆς ἐν αὐταῖς ζωῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς κινήσεως, ὡς ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ ἔναγχος συγκροτηθείσῃ Προκαταρκτικῇ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Διορθοδόξῳ Ἐπιτροπῇ ὡμολογήθη τε καὶ διετυπώθη, ἔγνωμεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καθιερῶσαι ἀπὸ τοῦδε τὴν μετὰ τῆς αὐτόθι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας ἀμοιβαίαν ἀποστολὴν φοιτητῶν εἰς τὰς οἰκείας Θεολογικὰς Σχολάς, πρός τε ἀνάλογον μόρφωσιν καὶ ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης, χρησιμοποίησιν δ' εἶτα αὐτῶν ὡς συνδέσμων ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν δύο Ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν σχέσεσιν.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἀνακοινούμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου νέου σχολικοῦ ἔτους ἀποστέλλομεν ἐπὶ τῷ ὡς εἴρηται σκοπῷ εἰς Βελιγράδιον τὸν ἐκ

τῶν ἀρίστων ἀποφοίτων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς Γεώργιον Ἀναστασιάδην, πρὸς παρακολούθησιν θεολογικῶν μαθημάτων ἐν τῷ αὐτόθι Πανεπιστημίῳ, καὶ δὴ καὶ ἐκμάθησιν τῆς Σερβικῆς γλώσσης. Δι' ἐλπίδος δ' ἔχοντες ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης μετὰ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου ἀσμένως ἀποδέξεται τὰ ὧδε ἀνακοινούμενα καὶ μεριμνήσει προφρόνως διὰ τὴν κατάταξιν τοῦ ἐλευσομένου ἡμετέρου φοιτητοῦ εἰς κατάλληλον αὐτόθι οἰκοτροφεῖον, ἐπιδηλοῦμεν ὅτι καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία προθύμως ἔχει ἵνα ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἱερῷ σκοπῷ δέξηται ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ φοιτητὴν ἐκ τῆς αὐτόθι ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ὃν ἤθελε γνωρίσῃ ἡμῖν ἡ Ὑμετέρα σεβασμία Μακαριότης.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὖθις ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι Αὐτήν, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

,αϡλ' Σεπτεμβρίου β'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος.

β') Ἀπαντητικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Βελιγραδίου.

ΑΓΙΑ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Βελιγράδιον, τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1930.

Ἀριθμ. πρωτ. 2609.

Παναγιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, λίαν περιπόθητε καὶ σεβαστὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, ***Κύριε*** *Φώτιε, τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἀδελφικῶς περιπτυσσόμενοι ἐγκαρδίως προσαγορεύομεν.*

Ἡμεῖς καὶ ἡ Ἀρχιερατικὴ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ χαρᾶς ἐλάβομεν τὴν ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς προθέσεως τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος ἵνα συσφίγξῃ τοὺς ὑφισταμένους μέχρι σήμερον μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν δεσμοὺς διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς Βελιγράδιον Θεολόγου, ἵνα σπουδάσῃ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς πόλεως ταύτης. Εἶναι ἐπάναγκες ὅπως αἱ εὐκαιρίαι καθ' ἃς αἱ δύο Ὀρθόδοξοι ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι δύνανται νὰ γνωρισθῶσι καλύτερον πρὸς ἀλλήλας μὴ ἐγκαταλείπωνται εἰς τὴν τύχην.

Ἡ τοιαύτη γνωριμία δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ συστηματικῶς. Εἶναι δὲ αὐτόδηλος ἐξ ἄλλου ἡ πρακτικὴ σπουδαιότης τῆς παρουσίας ἐν ταῖς διαφόροις Ἐκκλησίαις προσώπων γνωριζόντων τὰς γλώσσας τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν. Δι' ὃ ἡμεῖς καὶ ἡ Ἀρχιερατικὴ Ἱερὰ Σύνοδος ἐδέχθημεν ἀπὸ καρδίας τὴν πρότασιν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἑκατέρωθεν ἀνταλλαγὴν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας, καὶ ἀπεφασίσαμεν ἵνα ὁ κ. Γεώργιος Ἀναστασιάδης, ἀπόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀποστελλόμενος ἐν-

ταῦθα ἵνα συνεχίσῃ τὰς σπουδάς του, ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἐνταῦθα Θεολογικὴν Σχολήν, ἐνδιαιτώμενος ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ αὐτῆς.

Συγχρόνως, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος—συμπίπτουσαν καὶ πρὸς τὸν ἡμέτερον πόθον— ἀπεφασίσαμεν ἵνα ἀποστείλωμεν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης τὸν ἱερομόναχον Διονύσιον, ἀπόφοιτον Θεολογίας καὶ ἀναπληρωτὴν καθηγητὴν εἰς τὴν ἐν Σρέμσκι Καρλοβιτσίου Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα θέλει στεφθῇ ὑπὸ στενωτέρας πάντοτε συσφίγξεως τῶν δεσμῶν, οἵτινες συνδέουσι τὰς Ἐκκλησίας ἡμῶν, διατελοῦμεν ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Ἀρχιεπίσκοπος Πεκίου, Μητροπολίτης Βελιγραδίου
καὶ Καρλοβιτσίου καὶ Σέρβος Πατριάρχης Βαρνάβας.

Β΄

α΄) Ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας.

Μακαριώτατε Μητροπολῖτα Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Διονύσιε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἡ καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τακτικὴν σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν, οὐ διέλειπε πάσης πάντοτε ἐπωφελουμένη πρὸς τοῦτο εὐκαιρίας, τῆς κρατύνσεως καταστοχαζομένη τῶν πρὸς ἀλλήλας ἀμοιβαίων ἱερῶν δεσμῶν τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἑνότητος.

Ὅθεν δὴ καὶ νῦν ἐκ τοιούτου ὀφειλετικῶς ὁρμώμενοι πνεύματος καὶ ὑπ᾽ ὄψει ἔχοντες ὅτι εἰς τὴν ἐπὶ κρατύνσει τῶν δεσμῶν τούτων καὶ ἐξυπηρετήσει τῶν γενικωτέρων τῆς Ὀρθοδοξίας συμφερόντων στενὴν καὶ συνεχῆ ἀδελφικὴν σχέσιν τε καὶ ἐπικοινωνίαν πρὸς τὰς Ἁγίας ἀδελφὰς Ἐκκλησίας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας συμβολὴν σπουδαίαν παρέξει καὶ τὰ μάλιστα συνεπῶς χρήσιμός ἐστιν ἡ ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνῶσις καὶ παρακολούθησις ἐν ὡρισμένῳ χρονικῷ διαστήματι τῆς ἐν αὐταῖς ζωῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς κινήσεως, ὡς ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ ἔναγχος συγκροτηθείσῃ Προκαταρκτικῇ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Διορθοδόξῳ Ἐπιτροπῇ ὡμολογήθη τε καὶ διετυπώθη, ἔγνωμεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καθιερῶσαι ἀπὸ τοῦδε τὴν μετὰ τῆς αὐτόθι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας ἀμοιβαίαν ἀποστολὴν φοιτητῶν εἰς τὰς οἰκείας Θεολογικὰς Σχολάς, πρός τε ἀνάλογον μόρφωσιν καὶ ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης, χρησιμοποίησιν δ᾽ εἶτα αὐτῶν ὡς συνδέσμων ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν δύο Ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν σχέ-

σεσι, σχετικοῦ πόθου ἐκφρασθέντος καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος κατὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἐπίσκεψιν Αὐτῆς.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἀνακοινούμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου νέου σχολικοῦ ἔτους ἀποστέλλομεν ἐπὶ τῷ ὡς εἴρηται σκοπῷ εἰς Βαρσοβίαν τὸν ἐκ τῶν ἀρίστων ἀποφοίτων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἐμμανουὴλ Φωτιάδην, πρὸς παρακολούθησιν Θεολογικῶν μαθημάτων ἐν τῷ αὐτόθι Πανεπιστημίῳ καὶ δὴ καὶ ἐκμάθησιν πρὸς τῇ Πολωνικῇ καὶ τῆς Ρωσσικῆς γλώσσης, ἀναγκαίας οὔσης καὶ ταύτης διὰ τὴν μετὰ τῆς Μεγάλης ἀδελφῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ἐπικοινωνίαν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας.

Δι' ἐλπίδος δ' ἔχοντες ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης μετὰ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου ἀσμένως ἀποδέξεται τὰ ὧδε ἀνακοινούμενα καὶ μεριμνήσει προφρόνως διὰ τὴν κατάταξιν τοῦ ἐλευσομένου ἡμετέρου φοιτητοῦ εἰς κατάλληλον αὐτόθι οἰκοτροφεῖον, ἐπιδηλοῦμεν ὅτι καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία προθύμως ἔχει ἵνα ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἱερῷ σκοπῷ δέξηται ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ φοιτητὴν ἐκ τῆς αὐτόθι ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ὃν ἤθελε γνωρίσῃ ἡμῖν ἡ Ὑμετέρα σεβασμία Μακαριότης.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὖθις ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι Αὐτήν, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

,αϡλ' Σεπτεμβρίου β'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος.

β') Ἀπαντητικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Βαρσοβίας.

Ἐν Βαρσοβίᾳ, τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1930.

Ἀριθμ. Πρωτ. 6353.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα.

Σπεύδομεν ἵνα ἀναγγείλωμεν παραλαβὴν τῆς φιλόφρονος Ἐπιστολῆς τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου ὑπ' ἀριθμ. 1776, διὰ τῆς ὁποίας ἔσχετε τὴν καλωσύνην νὰ ἀναγγείλητε ἡμῖν ὅτι προορίζετε εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Βαρσοβίας τὸν φοιτητὴν Ἐμμανουὴλ Φωτιάδην, τελειόφοιτον τῆς Ὑμετέρας Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Ἡ μεγαλυτέρα πάντοτε ἐπιθυμία ἡμῶν ὑπῆρξεν ἵνα ὑποβοηθήσωμεν τὸ ἔργον τῆς ἀμοιβαίας προσεγγίσεως ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν δι' ἀνταλλαγῆς φοιτητῶν. Αἱ σπουδαὶ εἰς ἀνωτέρας Σχολὰς ἐν ταῖς ἀδελφικαῖς Χώραις παρέχουσιν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Νεολαίαν — εἰς τοὺς μέλλοντας Ποιμένας καὶ Ἀρχηγοὺς τοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας — τὸ δυνατὸν νὰ γνωρίσωσι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ χρησιμεύσωσιν ὡς ὁ καλύτερος δεσμός, ἀδιάλυτος, μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν.

Συνεπείᾳ τούτου γηθοσύνως χαιρετίζομεν τὴν Πρότασιν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ μετὰ χαρᾶς θὰ κατατάξωμεν μεταξὺ τῶν ἡμετέρων φοιτητῶν τὸν

ὑφ' Ὑμῶν ἀποστελλόμενον ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν σπουδῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Θεολογικῇ Σχολῇ ἐπ' ἀγαθῷ προσεχεῖ τῆς πατρικῆς αὐτοῦ Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας, καθὼς ἐπίσης καὶ τῆς Ὀρθοδόξου ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας.

Ἐνηργήσαμεν ἤδη τὸ προσῆκον ἵνα κρατήσωμεν θέσιν διὰ τὸν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀποσταλησόμενον φοιτητὴν τόσον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὅσον καὶ εἰς τὸ Οἰκοτροφεῖον τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας. Θὰ ἐπωφεληθῇ ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων καὶ ἐξαιρέσεων, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ φοιτηταὶ ἡμῶν, καθὼς καὶ οἱ ἀποσταλέντες ἡμῖν ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ φοιτητὴς Ε. Φωτιάδης δέον νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς Βαρσοβίαν ἔλευσίν του, καθ' ὅσον τὰ μαθήματα ἄρχονται παρ' ἡμῖν τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου καὶ θὰ δεήσῃ πρὸ παντὸς ἵνα μάθῃ τὰς Σλαυϊκὰς γλώσσας, ἐν αἷς παρ' ἡμῖν γίνεται ἡ ἐκπαίδευσις.

Ἡ βραδύτης εἰς τὴν ἀπάντησιν ἡμῶν ὀφείλεται εἰς τὴν παρατεταμένην ἡμῶν διαμονὴν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ, καθ' ὅλον τὸν μῆνα Σεπτέμβριον, ὁπόθεν ἐπανήλθομεν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ μηνός.

Ἀναμένοντες τὴν ταχυτέραν ἔλευσιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ὁρισθέντος φοιτητοῦ, ἀδελφικῶς περιπτυσσόμεθα Αὐτὴν ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Διονύσιος
Μητροπολίτης Βαρσοβίας, Βολυνίας καὶ πάσης Πολωνίας.

Η ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κ. κ. Φωτίῳ
ἀγαπητῷ ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ.

Παναγιώτατε,

Ἀσμένως ἀγγέλλομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι τὴν λῆψιν τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1930 καὶ ἀριθμ. Πρωτ. 2036 Σεπτῆς Αὐτῆς Ἐπιστολῆς μετὰ δέκα Σωμάτων τῆς εἰς Τόμον ἐκδοθέντων Πρακτικῶν τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνελθούσης.

Μετὰ πολλῆς δὲ τῆς ἱερᾶς συγκινήσεως διεξελθόντες ταῦτα καὶ ἰδόντες τὴν γενομένην σοβαρὰν ἐργασίαν, ἐδοξολογήσαμεν τὸν Ὕψιστον ἐπὶ τῇ εὐδοκίᾳ Αὐτοῦ εἰς τόσον θεάρεστον ἔργον οἷον τὸ τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἐν τῷ καταρτισμῷ τοῦ Προγράμματος τῆς μελλούσης Προσυνόδου τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Θερμαὶ δὲ εὐχαριστίαι καὶ βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη ὀφείλονται ἀληθῶς

ὑπὸ τῆς καθόλου Ὀρθοδοξίας τῇ Ὑμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι, ὅτι εὐθὺς ἅμα τῇ ἀναρρήσει Αὐτῆς εἰς τὸν περικλεᾶ Οἰκουμενικὸν Θρόνον οὕτω μεγαλεπηβόλως κατήρξατο Θείᾳ συνάρσει τῆς ὑψηλῆς ἐκκλησιαστικῆς Αὐτῆς κλήσεως καὶ διακονίας.

Οὕτω δὲ ἑδραιοῦται ὁσημέραι ἡ παρὰ τῷ Χριστιανικῷ Κόσμῳ περὶ Αὐτῆς πεποίθησις ὡς μελλούσης δι' ἔργων φωτεινῶν καὶ σωστικῶν νὰ σημειώσῃ ἱστορικὸν σταθμὸν ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ ἐπ' εὐκλείᾳ καὶ δόξῃ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἰδίᾳ θερμαὶ εὐχαριστίαι καὶ βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται τῇ Ὑμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν Σεπτῇ Ἱεραρχίᾳ ὑπὸ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Κύπρου, ὅτι ἐν πολλῇ ἀγάπῃ ἀποδεξαμένη τὴν παράκλησιν ἡμῶν ἀνέθετο ἡ Υ. Θ. Παναγιότης εἰς τὴν Ἀντιπροσωπείαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐν τῇ Διορθοδόξῳ Ἐπιτροπῇ ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Κύπρου, ὅπερ καὶ ἔπραξεν Αὕτη φιλαδέλφως.

Θερμὰς καὶ εὐγνώμονας εὐχαριστίας ἀπονέμομεν καὶ πρὸς αὐτὴν ἐπὶ τούτῳ.

Σχετικῶς πρὸς τὸ ἐπιτελεσθὲν Ἔργον τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ τὸν καταρτισθέντα Κατάλογον θεμάτων τῆς μελλούσης Προσυνόδου καθηκόντως δηλοῦμεν ὅτι θέλομεν μεριμνήσῃ μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, οὕτως ὥστε ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία νὰ συμβάλῃ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὸ Θεῖον ἔργον τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ ὁσονούπω Προσυνόδου.

Ἐπὶ τούτοις εὐσεβάστως ἀποδίδομεν τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ

Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου
τῇ 7 Νοεμβρίου 1930.

Διατελοῦμεν μετὰ πολλῆς τῆς ἀγάπης
ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Κύπρου Κύριλλος.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΙΔΑΓΜΑ

Ἐκ τῆς πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

[Κεφάλ. Ε' 3—5].

«Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν».

Η ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Λ΄

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΛΑΜΠΕΘ ΑΓΓΛΟ-ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Τρίτη Συνεδρία.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ὁ Ἐπίσκοπος Montreal παρέπεμψε πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὸ Καναδικὸν Εὐχολόγιον καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Rhode Island εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν Εὐχολόγιον· ὡσαύτως ἀνεγνώσθησαν αἱ πρόσευχαὶ ἐκ τοῦ ἀνατεθεωρημένου Βιβλίου τοῦ 1928, καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Rhode Island προσθέτως ἐμνημόνευσε τὴν ἑξῆς προσευχὴν ἐκ τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας:

«Ὦ Θεέ, Οὗ ἄπειρος ἡ εὐσπλαγχνία, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀναπαυσαμένου δούλου Σου καὶ ἀξίωσον αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν χώραν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς χαρᾶς ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν Ἁγίων διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν».

Ὁ Πατριάρχης ἐδήλωσεν ὅτι ὁ φόβος τῶν πεπλανημένων διδασκαλιῶν τῆς Ρώμης συνετέλεσεν εἰς τὸν συντηρητικόν πως τρόπον, καθ᾽ ὃν συνετάχθησαν αἱ Ἀγγλικανικαὶ προσευχαί, ἀλλὰ νομίζει ὅτι τὸ Ἀμερικανικὸν Εὐχολόγιον παρέχει τελειοτέραν ἐκδήλωσιν τοῦ πνεύματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐδήλωσεν ὅτι μένει ἱκανοποιημένος ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν ἐν τῇ συζητήσει. Ἐλπίζει ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς Ἀγγλικανικῆς διδασκαλίας περὶ τῶν διαφόρων σημείων, ἥτις ἐγένετο, θὰ περιβληθῇ τὸ κῦρος τοῦ Συνεδρίου τοῦ Λάμπεθ, ἵνα ἄλλοι μὴ παρόντες κατὰ τὰς συζητήσεις ταύτας δυνηθῶσι νὰ ἐννοήσωσι καλύτερον τί ἐλέχθη καὶ ἐπράχθη.

Ὁ Ἐπίσκοπος Gloucester εἶπεν ὅτι ἡ κοινὴ Ἐπιτροπὴ θὰ λάβῃ σημείωσιν ὅσων ἐγένοντο καὶ θὰ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν περὶ αὐτῶν.

Πρακτικὰ ζητήματα.

Ὁ Ἐπίσκοπος Gloucester εἶτα ἐδήλωσεν ὅτι ἐπειδὴ ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἄλλαις ὑπερποντίοις Χώραις πολυπληθεῖς Ὀρθόδοξοι οἰκογένειαι παραμένουσι διαρκῶς μακρὰν τοῦ ἰδίου αὐτῶν Κλήρου καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλουσι νὰ μένωσιν ἐστερημένοι τῶν ἀγαθῶν τῆς Ἐκκλησίας ἢ νὰ προσκολληθῶσιν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν ἢ ἄλλας Ἐκκλησίας, ἂν μὴ ἐξυπηρετηθῶσιν ὑπὸ Ἀγγλικανῶν, καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ Ὀρθόδοξοι ὑπὸ τοιαύτας διατελοῦντες περιστάσεις ἔτυχον παροχῆς τῶν Μυστηρίων παρὰ τῶν κατὰ τόπους Ἀγγλικανῶν Κληρικῶν τῇ αἰτήσει Ὀρθοδόξων Κληρικῶν, θὰ ἐπεθύμει νὰ γινώσκῃ ἂν τοιαῦται ἐξοικονομήσεις θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἢ θὰ ἀπήτουν τὴν ἔγκρισιν ἑκάστης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ τῆς Προσυνόδου τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Πατριάρχης ἐδήλωσεν ὅτι προτιμητέον ὅπως τὸ ζήτημα ἔλθῃ πρὸ τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὅτι εὑρίσκεται ἐν τῷ Προγράμματι πρὸς συζήτησιν, ὅταν συνέλθῃ ἡ Προσύνοδος.

Ὁ Ἐπίσκοπος Gloucester εἶτα ἠρώτησεν:

«Ἂν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δέχεται τὸ κῦρος τοῦ Βαπτίσματος τῶν Ἀγγλικανῶν».

Ὁ Πατριάρχης ἐδήλωσεν ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι νὰ δέχηται τὸ Βάπτισμα τῶν Ἀγγλικανῶν.

Ὁ Ἐπίσκοπος Gloucester εἶτα ἠρώτησε: Ποίαν πορείαν ἡ Ὀρθόδο- Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ ὡς πρὸς τὴν παροχὴν τῶν Μυστηρίων ὑπὸ Ἀγγλικανῶν Ἱερέων, ἂν ἡ παρουσία Ὀρθοδόξων ἱερέων ἀποβαίνῃ ἀδύνατος καὶ ἀντιστρόφως;

Ἐδήλωσεν ὅτι ἐν Ἀμερικῇ εἶναι γνωστὸν ὅτι Ἀγγλικανοὶ Ἱερεῖς παρέσχον τὰ Μυστήρια εἰς Ὀρθοδόξους οἰκογενείας ἀπομεμονωμένας.

Ὁ Πατριάρχης ἀπήντησεν ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι θεωροῦσι τὴν Θείαν Κοινωνίαν ὡς τὸν ὕψιστον πνευματικὸν δεσμὸν ἑνότητος καὶ δὴ καὶ τὸν τελευταῖον. Ἐντεῦθεν ἡ συμμετοχὴ ἐν τῷ Μυστηρίῳ τούτῳ εἶναι δεῖγμα πλήρους συμφωνίας ἐν τῇ πίστει. Δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο κανονικὸν τὸ λαμβάνειν καὶ διδόναι τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει ἑνότης ἐν τῇ πίστει.

Ἡ ἀπομόνωσις πολλῶν Ὀρθοδόξων οἰκογενειῶν καὶ ἡ στέρησις τῶν Μυστηρίων προξενεῖ μεγάλην λύπην εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ θὰ ἐξετασθῇ ἐν τῇ προσεχεῖ Ὀρθοδόξῳ Συνόδῳ. Ἐδήλωσεν ἐν τούτοις

ὅτι ἐπειδὴ εἶναι πεπεισμένοι ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία δὲν προσηλυτίζει, εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐπιτρέψωσι Ἀγγλικανικὰς Ἱερουργίας εἰς ἀπομεμονωμένας Ὀρθοδόξους οἰκογενείας ὡς πρὸς τὰ Μυστήρια τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ Γάμου καὶ ἄλλων Τελετῶν. Ἠρώτησεν ἐν τούτοις ἂν ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία θὰ ἠδύνατο νὰ διδάσκῃ ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Πίστει ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐβάπτισαν Ἀγγλικανοὶ Κληρικοὶ καὶ ἂν ὁ κατὰ τόπους Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος ἢ Ἱερεὺς θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ δώσῃ κατάλογον τῶν διδασκομένων Ὀρθοδόξων παιδίων εἰς τὸν Ὀρθόδοξον Ἱερέα, ἂν οὗτος ζητήσῃ τοιοῦτον.

Οἱ Ἐπίσκοποι N. Indiana καὶ W. Michigan ἐδήλωσαν ὅτι ἡ τακτικὴ πρᾶξις τοῦ Ἀγγλικανικοῦ Κλήρου ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν εἶναι νὰ διδάσκωσι τὰ Ὀρθόδοξα παιδία καὶ νὰ τηρῶσι καταλόγους τῶν οὕτω διδασκομένων. Ἐγένετο μνεία τῆς Ὀρθοδόξου Κατηχήσεως τοῦ Κ. Καλλινίκου, τῆς ὁποίας ἡ Living Church ἀκριβῶς πρὸ ὀλίγου παρήγγειλε 300 ἀντίτυπα παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων. Ἐδηλώθη περαιτέρω ὅτι ὑπάρχουσι χιλιάδες Ἀμερικανῶν Ἱερέων παρεχόντων κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον τὰ Μυστήρια εἰς Ὀρθοδόξους οἰκογενείας καὶ ὅτι ἑκατοντάδες Ἀγγλικανικῶν Ἐκκλησιῶν χρησιμοποιοῦνται πρὸς τοῦτο.

Ὡσαύτως ἐδόθη ἡ διαβεβαίωσις εἰς τὸν Πατριάρχην ὅτι διδακτικὰ βιβλία ἐκδεδομένα ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ εὐχαὶ χάριν Ὀρθοδόξων οἰκογενειῶν θὰ χρησιμοποιῶνται ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικανικοῦ Κλήρου, τελοῦντος ἱεροτελεστίας χάριν Ὀρθοδόξων.

Ὁ Ἐπίσκοπος Gloucester εἶτα ἠρώτησεν ἂν ἡ νῦν ἐπιτρεπομένη πρᾶξις αὕτη θὰ ἐτίθετο πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Πατριάρχης ἀπήντησεν ὅτι θὰ τεθῇ.

Ὁ Πατριάρχης συνεκεφαλαίωσεν ὡς ἑξῆς:

Ἐν ἄλλοις Μυστηρίοις καὶ Τελεταῖς, πλὴν τῆς Θείας Εὐχαριστίας, δύναται νὰ δηλώσῃ τις ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀντίρρησιν εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ Βαπτίσματος ἢ οἱασδήποτε ἄλλης τελετῆς ὑπὸ Ἀγγλικανοῦ Ἱερέως. Θὰ ἐζήτει ὅμως ὅπως παιδία βαπτισθέντα ὑπὸ Ἀγγλικανῶν Ἱερέων καταγράφωνται ὡς Ὀρθόδοξα καὶ εἰδοποιῆται ἡ ἁρμοδία Ὀρθόδοξος Ἀρχή. Ὡσαύτως θὰ ἐζήτει ὅπως Γάμοι τελεσθέντες ὑπὸ Ἀγγλικανῶν Ἱερέων καταγράφωνται ὡς Ὀρθόδοξοι Γάμοι καὶ εἰδοποιῆται ἡ ἁρμοδία Ὀρθόδοξος Ἀρχή.

Τὸ μόνον σημεῖον, περὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ συζήτησις, εἶναι τὸ ζήτημα τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πρᾶξις τῶν Ἀγγλικανῶν Ἱερέων, παρεχόντων τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους, γίνεται ἄνευ διαμαρτυρίας ἀπὸ μέρους Ὀρθοδόξου Ἀρχῆς, ἡ πρᾶξις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ χωρὶς νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία παρέχει ἐπίσημόν τινα ἔγκρισιν δι' αὐτήν. Ἐννοεῖται βεβαίως πάντοτε ὅτι ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἡ παρουσία Ὀρθοδόξου Ἱερέως ἀποβαίνει ἀδύνατος.

Ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Nassau, ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν εἰς Ὀρθοδόξους ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ὥραν, ὁ Πατριάρχης ἀπήντησεν ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρχὴ κρατεῖ ἀπὸ Ὀρθοδόξου ἀπόψεως.

Ὁ Πατριάρχης ἔδωκε τὴν εὐλογίαν καὶ ἡ Συνεδρία διελύθη.

Γεώργιος **Chichester**
Ὁ Κερκύρας **Ἀθηναγόρας**
Ὁ ἐψηφισμένος Πάφου **Λεόντιος.**

Β'

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΖΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

Η ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Γ'

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου]

Ὁ δὲ παρατιθέμενος λόγος ὅτι καὶ αἱ Γενικαὶ Συνελεύσεις ἢ Σύνοδοί εἰσι Συνελεύσεις ἀνθρώπων ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πάντες δὲν κυβερνῶνται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ δὲν εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι ὡς ἄτομα περικείμενα ἀσθένειαν λαμβανόμενοι τοὺς ὁποίους ἡ Γραφὴ καὶ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀλανθάστως καὶ πάσης πλάνης ὑπερτέρους κηρύττουσιν, ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ μετ' αὐτῶν ὑπάρχον καὶ εἰς τὸν αἰῶνα μένον Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ καὶ εἰς πᾶσαν ἀλήθειαν αὐτοὺς κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἔκφρασιν ὁδηγεῖ καὶ δι' αὐτῶν ἀληθινὴν πίστιν τῇ Καθολικῇ

Ἐκκλησία πᾶσα ἐπιδαψιλεύει ἵνα ᾖ στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. Τότε δὲ ὁ προβαλλόμενος λόγος ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἰσχύν, ἐὰν ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἑνὶ ἑκάστῳ ἀτόμῳ τῶν εἰς Οἰκουμενικὴν Σύνοδον συνερχομένων Ἐπισκόπων προσωπικῶς ἀπεδίδου τὸ ἀλάνθαστον· ἀλλὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν οὐ μόνον οὐδέποτε ἐκήρυξεν ἀλλ' οὐδὲ ἀκοῦσαι ἀνέχεται. Ἡ δὲ διάκρισις τοῦ Δόκτορος Pusey μεταξὺ Γενικῶν Συνόδων καὶ Οἰκουμενικῶν, πράγματι διάκρισιν τῶν Γενικῶν Συνόδων ἀπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν τοιούτων ἐποιήσατο ἐν τῷ ἐν Βιέννῃ Συνεδρίῳ ὁ Ἀγγλικανὸς ἱερεὺς Liddon [ΣΤ' Συνεδρ.] ἐφημέριος τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Παύλου, ἀπαντῶν εἰς τὸν ἐν Ρώμῃ ἐφημέριον τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐκκλησίας Nevin. Ἡ αὐτὴ διάκρισις ἐξάγεται ἐκ τοῦ Εὐχολογίου τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας· καὶ εἰς τὰς σημερινὰς ἐκφράσεις τῶν Ἐπισκόπων καὶ Θεολόγων αὐτῆς, ἐν αἷς διατυποῦται ὅτι «αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοί εἰσιν ἡ μεγίστη ἐξουσία ἣν ὁ Κύριος ἀφῆκεν ἐπὶ γῆς». Καθόσον ἡ ἀφεθεῖσα μεγίστη ἐξουσία παρὰ Κυρίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ παρὰ Κυρίου μεγίστη αὕτη ἐξουσία ***πλανωμένη*** εἶναί τι ἀντιφατικόν. Ἐν τῇ χειροτονίᾳ τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας λέγεται· «Ἀδελφέ, ἐπειδὴ ἡ Ἁγία Γραφὴ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Κανόνες ἐντέλλονται κτλ. ἐξ ὧν συνάγεται ὅτι ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία τίθησιν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τοὺς ἀρχαίους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων Κανόνας πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἀπαντῶσα ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία πρὸς τὸν πάπαν Πίον τὸν Θ' λέγει: «Τῷόντι οὖν τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογοῦμεν ἡμεῖς οἵτινες πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ Γενικῶν Συνόδων τῆς καθόλου Ἐκκλησίας περὶ τῶν ἄρθρων τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας θεσπισθέντα καὶ ἐκτεθέντα καὶ ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀποδεχθέντα ὅλῃ ψυχῇ ἀσπαζόμεθα καὶ σεβόμεθα» κτλ. [Εὐαγγ. Κῆρυξ 1869 Σεπτεμβρ.] Ὁ δὲ ἐν τῇ Δυσμικῇ Νέᾳ Ὑόρκῃ Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος Κλέβελανδ Κὸξ οὕτως ἐκφράζεται περὶ τῶν Οἰκουμ. Συνόδων ἀπαντῶν πρὸς τὸν πάπαν Πῖον Θ'. «Ὑπὲρ τῆς πίστεως ἐκείνης γενναίως ἠγωνισάμην διὰ τοῦ λόγου τῶν Ἀποστόλων, μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν, ἵνα μὴ ἀγνοῇς ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχουσιν ἄνδρες πρεσβεύοντες καὶ τηροῦντες τὴν τρισαγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν πίστιν ἀναλλοίωτον καὶ ἀπαράλλακτον ***καθάπερ ὡρίσθησαν αὗται ἐν ταῖς μεγάλαις Συνόδοις διὰ τῶν Γραφῶν*** [Εὐαγγ. «Κῆρηξ» 1870 Σεπτ.].

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν σχέσιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν τὸ ἕκτον ἄρθρον διδάσκει· «ἡ Ἁγία Γραφὴ περιέχει πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαῖα· ὥστε ὁτιδήποτε δὲν ἀναγινώσκεται ἐν αὐτῇ οὔτε δύναται ἐξ αὐτῆς νὰ ἀποδειχθῇ, δὲν πρέπει νὰ ζητῆται νὰ πιστεύωσιν εἰς αὐτὸ ὡς ἄρθρον πίστεως ἢ νὰ θεωρῆται ἀπαιτούμενον ἢ ἀναγκαῖον πρὸς σωτηρίαν». Ἡ διδασκαλία αὕτη ὅτι πᾶν δόγμα πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαῖον δέον νὰ ἐμπε-

ριέχηται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως (formaliter ἢ virtualiter) εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν εἶναι ὀρθόδοξος, ἐννοουμένου βεβαίως ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων κέκτηται τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν ὅτι δόγμα τι ἐμπεριέχεται ἐν τῇ Γραφῇ κατὰ τὴν ἀδιάκοπον πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἀείποτε διεκήρυξε τοῦτο ὡς δικαίωμα αὐτῆς καὶ χρῆσιν αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ἀναγκαίαν περίστασιν ὡς διαδοχὴν τοῦ Ἀποστολικοῦ ἀξιώματος μετὰ τῆς αὐτῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς πάντας ὁμοῦ εἰς πᾶσαν ἀλήθειαν ὁδηγούσης ἐποιήσατο, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ τηρεῖν καὶ φυλάττειν τὰς Ἀποστολικὰς Παραδόσεις, ἃς ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας ἐν μυστηρίῳ παραδεξάμεθα κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, διότι πάντα ταῦτα ἅπερ ὡς ἀναφέρει κατ' αὐτὸν ἀπετέλουν μέρος τῆς ἀδημοσιεύτου καὶ ἀπορρήτου διδασκαλίας ἣν ἐν ἀπολυπραγμονήτῳ καὶ ἀπεριγράπτῳ σιγῇ οἱ Πατέρες ἡμῶν ἐφύλαξαν «ἃ γὰρ οὐδὲ ἐποπτεύειν ἔξεστι τοῖς ἀμυήτοις τούτων πῶς εἰκὸς ἦν τὴν διδασκαλίαν θριαμβεύειν ἐν γράμμασι». Οὐ νομίζομεν δὲ γνησίας παραδόσεις ἅσπερ οὔτε οἱ Ἀπόστολοι, οὔτε οἱ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καθιερωθέντες Ἐπίσκοποι οὔτε οἱ ἄμεσοι διάδοχοι τούτων συνιστῶσι [Μερρίκου Περὶ δογμάτων κτλ. τῆς Ἀγγλ. Ἐκκλησίας ἐγκρίσει τοῦ Ἐπισκόπου Ὀξωνίας].

[Ἕπεται συνέχεια].

ΑΠΟ ΤΑΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΚΑΛ

Ἡ ματαιότης εἶναι τόσον ἀγκυροβολημένη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε ἕνας βάναυσος ἐργάτης, ἕνας παραμάγειρος, ἐγκαυχᾶται, καὶ θέλει νὰ ἔχῃ τοὺς θαυμαστάς του. Καὶ οἱ φιλόσοφοι ἀκόμη θέλουν νὰ ἔχουν τοὺς θαυμαστάς των. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι γράφουν ἐναντίον τῆς δόξης, θέλουν νὰ ἔχουν τὴν δόξαν ὅτι ἔχουν γράψῃ καλά· καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὸ ἀναγινώσκουν, θέλουν νὰ ἔχουν τὴν δόξαν ὅτι τὸ ἀνέγνωσαν· καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ὁ ὁποῖος γράφω αὐτό, ἔχω ἴσως τὴν ἐπιθυμίαν αὐτήν, καὶ ἴσως καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ τὸ ἀναγνώσουν θὰ ἔχουν ἐπίσης τὴν ἐπιθυμίαν αὐτήν.

***

Ὅλοι παραπονοῦνται, Πρίγκηπες, ὑπήκοοι· εὐγενεῖς, πληβεῖοι· γέροντες, νέοι· ἰσχυροί, ἀδύνατοι· σοφοί, ἀμαθεῖς· ὑγιεῖς, ἀσθενεῖς· ὅλων τῶν χωρῶν, ὅλων τῶν χρόνων ὅλων τῶν ἡλικιῶν, πάσης καταστάσεως.

ΣΥΝΕΧΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΥ

Α'

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΟΥΨΑΛΗΣ

Τῷ Παναγιωτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

Εἰς Κων/πολιν.

Παναγιώτατε,

Ἡ ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου ὁρισθεῖσα ἐν Στοκχόλμῃ τῷ 1925 Παγκόσμιος Χριστιανικὴ Σύνοδος περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου συνεκρότησε τὴν ἕκτην αὐτῆς Συνέλευσιν μεταξὺ τῆς 28ης Αὐγούστου καὶ τῆς 5ης Σεπτεμβρίου ἐν Chexbres παρὰ τὴν Vevey τῆς Ἑλβετίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ διορισθεῖσα τῷ 1920 πρὸς προπαρασκευὴν ἑνὸς Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν μετεσχηματίσθη ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης εἰς Συνεχιστικὴν Ἐπιτροπὴν περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου.

Εἰσηγήσει τοῦ Συνεδρίου τῆς Λωζάννης περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως τοῦ 1927 ἡ ἐν λόγῳ Συνεχιστικὴ Ἐπιτροπὴ διωργανώθη τῷ 1929, ἐν Eisenach τῆς Γερμανίας, εἰς τὴν Παγκόσμιον Χριστιανικὴν Σύνοδον περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου.

Μετὰ διεξοδικὰς καὶ πεπαρρησιασμένας συζητήσεις ἀνεγνωρίσθη ὁλόκληρος ἡ δραστηριότης τῆς Συνόδου ταύτης τῆς ἐν Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει Ἐκκλησίας, ἐν τῷ Παλαιῷ καὶ τῷ Νέῳ Κόσμῳ, καὶ ἀναδιωργανώθη ἐν Chexbres κατὰ τὴν εὐρεῖαν καὶ βαθεῖαν ἄποψιν καὶ εὐθύνην. Ἡ Παγκόσμιος αὕτη Χριστιανικὴ Σύνοδος, ἥτις ἐν Γερμανίᾳ μὲν λέγεται Œkumenischer Rat, ἐν Γαλλίᾳ δὲ Conseil Œcuménique, ὡς γνωρίζει ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, ἔχει πέντε Τμήματα: τὸ Ὀρθόδοξον, τὸ Εὐρωπαϊκόν, τὸ Βρεττανικόν, τὸ Ἀμερικανικὸν καὶ πέμπτον Τμῆμα, ἀντιπροσωπεῦον Ἐκκλησίας ἄλλας, μὴ συμπεριλαμβανομένας.

Ἐξεπροσωπήθη σύμπας ὁ Ὀρθόδοξος Καθολικὸς καὶ ὁ Εὐαγγελικὸς Καθολικὸς Χριστιανικὸς Κόσμος, μόνη δὲ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀδελφικὸν τοῦτον Χριστιανικὸν Σύνδεσμον, τὸν ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κοινῶν ἡμῶν Χριστιανικῶν καθηκόντων, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἤδη τῷ 1920 τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξετέλεσε πρᾶξιν μεγάλης σπουδαιότητος ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπολύσαν Ἐγκύκλιον περὶ Φιλίας καὶ Συνδέσμου τῶν Ἐκκλησιῶν, μιᾶς Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς πραγματοποίησιν τῶν καθηκόντων ἡμῶν ἐν τῷ δυστήνῳ Κόσμῳ. Τὸ Συνέδριον τῆς Στοκχόλμης καὶ ἡ Συνεχιστικὴ αὐτοῦ Ἐπιτροπή, δηλ. ἡ Παγκόσμιος Χριστιανικὴ Σύνοδος περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου, προσεπάθησε νὰ πραγματοποιήσῃ πᾶν ὅ,τι διατυπώνει καὶ συνιστᾷ ὡς ἐπεῖγον ἐν τῷ μεγάλῳ Ἐγγράφῳ ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἠγαθύνθη νὰ συγκαταριθμηθῇ εἰς τοὺς τέσσαρας Προέδρους τῆς Παγκοσμίου Χριστιανικῆς Συνόδου περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου, ὡς καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας, καὶ ἐξέλεξαν Ἀντιπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ. Ἔχομεν δὲ τὸ ἀνεκτίμητον προνόμιον τῆς λαμπρᾶς καὶ πιστῆς συνεργασίας τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν ἀδελφοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ, διορισθέντος παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, πρὸς ἐπαξίαν ἐκπροσώπησιν αὐτοῦ εἰς τὸ φέρελπι καὶ εὐρύτατον τοῦτο Χριστιανικὸν Ἔργον, ὅπερ εἰσηγήθη ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος διὰ τῆς εἰρημένης Ἐγκυκλίου τοῦ 1920.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος, ἐκπροσωπῶν τὴν ὑπάτην ἐν τῷ Ὀρθοδόξῳ Κόσμῳ Ἀρχήν, ἀπέδειξεν οὕτω πόσον τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ Κόσμῳ εἰλικρινῶς προσέλαβε καὶ ἐνεστερνίσθη τὰς μεγάλας Χριστιανικὰς ἀρχάς, τὰς διατυπωθείσας τῷ 1920 ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Παγκοσμίου Χριστιανικῆς Συνόδου ἐψήφισε μίαν ἀπόφασιν ἐν Chexbres, τὴν ὁποίαν θὰ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐκφράζων τὴν κοινὴν ἡμῶν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ πᾶσιν ὅσα ἔπραξεν ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος διὰ τὸ Παγκόσμιον τοῦτο Χριστιανικὸν Ἔργον, ἔτι δὲ καὶ τὰ βαθυσέβαστα ἡμῶν συγχαρητήρια πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ τὴν διαβεβαίωσιν περὶ τοῦ εἰλικρινοῦς ἡμῶν ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν μεγάλων καθηκόντων καὶ εὐθυνῶν, αἵτινες ἀνετέθησαν Αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θέλει συνεχίσῃ τὸ ὑπὸ τῶν προκατόχων Αὐτῆς, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1920, ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἡμῶν Ἔργου, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἱστορικὴν Παράδοσιν καὶ τὴν θέσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ ὅτι, κατὰ τὴν εὐχὴν τῆς Παγκοσμίου Συνόδου, ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θὰ θελήσῃ, ὡς καὶ οἱ Προκάτοχοι Αὐτῆς, νὰ δεχθῇ εὐχαρίστως τὴν Προεδρείαν τοῦ τετάρτου Τμήματος τῆς ἡμετέρας Παγκοσμίου Συνόδου.

Ἐπὶ δὲ τούτοις διατελῶ, ἀπὸ μέρους τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς

τῆς Παγκοσμίου Χριστιανικῆς Συνόδου, τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος εὐπειθὴς καὶ πιστὸς ἀδελφὸς ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ Κυρίου.

15 Σεπτεμβρίου 1930.

Μετὰ πλείστου σεβασμοῦ.
Nathan Söderblom
Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης.

Β΄

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Οὐψάλης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ κύριε Νάθαν, χάρις εἴη τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀσμένως ἐλήφθη καὶ ἀνεγνώσθη καὶ ἐν Συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἡ ἀπὸ 15 μηνὸς Σεπτεμβρίου Ἐπιστολή, ἣν ἡ Ὑμετέρα φίλη Σεβασμιότης ἀπηύθυνεν ἡμῖν ἐκ προσώπου τῆς περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Παρακολουθοῦντες πάντοτε μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ συμπαθείας τὸ θεοφιλὲς ἔργον καὶ τὰς ἁγίας προσπαθείας τῆς ὀργανώσεως ταύτης, αἰσθανόμεθα βαθεῖαν ἱκανοποίησιν καὶ χαράν, βλέποντες αἰσίως συνεχιζόμενον καὶ προαγόμενον τῇ τοῦ Θεοῦ εὐλογίᾳ τὸ ἱερὸν ἔργον αὐτῆς, τὴν χαρὰν δὲ ἡμῶν ταύτην ἐκφράζομεν καὶ νῦν ἀσμένως διὰ τῆς παρούσης Ἐπιστολῆς ἡμῶν.

Θερμὰς ταὐτοχρόνως ἀπευθύνομεν εὐχαριστίας καὶ διὰ τὰς ἐπιεικεῖς κρίσεις καὶ τὰς καλὰς λέξεις, αἷς ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης εὐηρεστήθη ἵνα χρήσηται περὶ τῆς καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ Θρόνου παρασχεθείσης εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον συμβολῆς.

Ἀνακοινούμεθα ἔτι τούτοις ὅτι ἀσμένως καὶ μετ' εὐχαριστιῶν ἐγένετο ἀποδεκτή, ἀποφάσει καὶ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ἐκλογὴ ἡμῶν ὡς Προέδρου τοῦ Ὀρθοδόξου Τμήματος τῆς περὶ Ζωῆς καὶ Ἔργου Παγκοσμίου Ὀργανώσεως καὶ ὅτι καὶ ἐφεξῆς μέλλει ἐκπροσωπεῖν ἡμᾶς ἐν αὐτῇ ὁ πολύτιμος ἡμῶν συνεργάτης Ἱερώτατος Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανός.

Ἐπὶ τούτοις ἰδιαιτέρως εὐχαριστοῦντες διὰ τὰς πρόφρονας προσρήσεις Ὑμῶν καὶ τὰ συγχαρητήρια, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν.

,αϡλ΄, Νοεμβρίου ιη΄.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος.

Ο ΝΑΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ὁ Ἰουστινιανὸς κατενόησε θαυμασίως τὴν ὡραιότητα τοῦ φυσικοῦ διακόσμου, τὸ ὁποῖον παρουσίαζεν ἡ Πρωτεύουσά του· τὴν ὡραιότητα

Ο ΝΑΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
Μικρογραφία τοῦ Χειρογράφου Gr. 1162
(Βιβλιοθήκη Βατικανοῦ)
κατὰ τὸν Χάϊζεμπεργκ.

ταύτην ἠθέλησε νὰ ἐξυψώσῃ ἔτι μᾶλλον μὲ τὸ κάλλος ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων. Ταῦτα διὰ μακρῶν περιγράφει ὁ Προκόπιος, ὡς καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν παρεχομένας ποικίλας ἀπόψεις.

Ὁ Ναὸς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ὀφειλόμενος εἰς τὴν Θεοδώραν, ἤρξατο ἀνεγειρόμενος τῷ 536 καὶ ἐτελείωσε τῷ 546. Παρέσχε δὲ εἰς τὸν ἐκ Τράλλεων Ἀνθέμιον καὶ Ἰσίδωρον τὸν νεώτερον νέαν εὐκαιρίαν νὰ δείξωσι τὸ δημιουργικόν των πνεῦμα. Ἡ οἰκοδομὴ εἶχε τὸ σχῆμα Ἑλληνικοῦ Σταυροῦ, ἐπιτυγχανόμενον μὲ τὴν διασταύρωσιν δύο Βασιλικῶν θολωτῶν μὲ τριπλοῦν περίστωον, καὶ περικεκυκλωμένων ἀπὸ τὰ πλάγια μέρη. Ἀλλ' ἐνῷ εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν εἷς καὶ μόνον τεράστιος Τροῦλλος στεφανώνει τὸ κτίριον, εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων πέντε τροῦλλοι ὑψοῦντο ὑπεράνω τῆς τομῆς καὶ τῶν ἄκρων τῶν τεσσάρων κεραιῶν τοῦ Σταυροῦ. Οἱ τέσσαρες ἐκ τῶν τρούλλων τούτων ἦσαν θόλοι τυφλοί· ὁ τοῦ κέντρου, ὑψηλότερος καὶ μὲ πολλαπλᾶ παράθυρα, ὑπεμίμνησκε τὸν Τροῦλλον τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ὁ Ναὸς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων δὲν εἶχε ἁψῖδα· τὸ Ἱερὸν εὑρίσκετο εἰς τὸ κέντρον τοῦ κτιρίου. Ὅπως εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, οὕτω καὶ εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους οἱ Ἀρχιτέκτονες ἀνέπτυξαν πᾶσαν λαμπρότητα τῆς Βυζαντινῆς Διακοσμητικῆς. Δάσος ἀρχαίων κιόνων ἐσχημάτιζεν ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς περιφερείας τοῦ οἰκοδομήματος διώροφον μὲ λαμπρὰ χρώματα· ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ἐπὶ τῶν τοίχων, τὰ πολύτιμα μάρμαρα ἐτοποθετοῦντο ὡς ἀκτινοβολοῦσαι ἐπιφάνειαι· τέλος ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν Τρούλλων, ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Ναοῦ, ἀπήστραπτον Μωσαϊκά.

Ἐπειδὴ σήμερον ὁ Ναὸς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων δὲν ὑφίσταται, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ ᾠκοδομήθη τὸ Τέμενος Μωάμεθ τοῦ Β', εἶναι ἀδύνατον νὰ λάβωμεν ἰδέαν περὶ αὐτοῦ παρὰ μόνον διὰ τῶν Μνημείων ὅσα εἶναι ἀντίγραφα αὐτοῦ, ὡς ὁ Ἅγιος Μάρκος τῆς Βενετίας καὶ ὁ Saint Front de Périgueux. Τὸ γεγονὸς τοῦτο τῆς ἀντιγραφῆς μαρτυρεῖ τὴν εὐτυχῆ τύχην ἣν ἔσχε τὸ ἔργον τοῦ Ἀνθεμίου καὶ τοῦ Ἰσιδώρου. Ἐνῷ ἡ Ἁγία Σοφία, δυσκολωτάτη πρὸς μίμησιν, ἔμεινε σχεδὸν μοναδική, ὁ Ναὸς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, μὲ τοὺς πολλαπλοῦς Τρούλλους του καὶ τὸ σύστημα τῆς κεντρικῆς οἰκοδομήσεως, προὐμήθευσε πρότυπον ὅπερ εἰς τὰ θεμελιώδη χαρακτηριστικά του ἀνεπαρήγαγον οἱ πλεῖστοι Ναοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἀνατολῆς.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἔργου
τοῦ Charles Diehl
Manuel d'art Bysantin
ὑπὸ † Λ. Δ.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟ "ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ,,

Τῇ 11 Ἰουνίου τοῦ ἔτους 980 εἰς κελλίον τι εὑρισκόμενον εἰς λάκκον κάτωθεν τῆς σημερινῆς Ρωσσικῆς Σκήτης τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐνεφα-

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟ "ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ,,

νίσθη κατὰ τὴν νύκτα μὲ σχῆμα μοναχοῦ ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ. Ὁ

τῆς Σκήτης γέρων μοναχὸς τὸν ἐφιλοξένησε μὲ ἰδιαιτέραν ἀγάπην. Ὅταν δὲ ὑμνῴδει τὴν Θεοτόκον κατὰ τὴν ἀγρυπνίαν του τῆς νυκτὸς ἐκείνης, ὁ ξένος ἔψαλε μαζί του ἐνώπιον τῆς Εἰκόνος μὲ ἐξαισίαν φωνὴν προσθέσας πρὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου ὕμνου: «Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ...» τὸν γνωστὸν ὕμνον: «Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς.....», τὸν ὁποῖον καὶ ἐχάραξεν ἐπὶ λιθίνης πλακός. Ταῦτα διηγεῖται ἡ Παράδοσις τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Κατ' αὐτὴν ἡ Εἰκὼν μετεφέρθη εἰς τὸ Πρωτᾶτον, φυλάσσεται δὲ ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι, καὶ εἶναι ἡ κοινὴ ἐφέστιος Εἰκὼν ὁλοκλήρου τοῦ Ἄθω. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὰ ἀντίγραφα αὐτῆς φέρουσιν ὡς πλαίσιον τὰς σφραγῖδας τῶν 20 Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν τὸ ἀριστοτεχνικώτερον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου **Α.** *Σωτηρίου, εἶναι τὸ παρατιθέμενον ἐνταῦθα ἀντίγραφον τοῦ Ἁγιορείτου Χρυσοστόμου τοῦ ἔτους 1908.*

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΑΡΔΕΩΝ

Ὁ φιλοπονώτατος Μητροπολίτης Σάρδεων κ. Γερμανὸς ἐξέδοτο διὰ τῆς ***Ὀρθοδοξίας*** καὶ εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος τυπωθεῖσαν ὡραίαν ἐπιστημονικὴν μελέτην, καρπὸν μακρᾶς καὶ ἐμβριθοῦς μελέτης, *«περὶ τῆς Ἐκκλησίας Σάρδεων»*, δικαίως ἐπαινεθεῖσαν ὑπὸ πάντων, ὅσοι ἔγραψαν σχετικὴν βιβλιοκρισίαν.

Λογιζόμεθα πολὺ εὐτυχεῖς ἀναπληροῦντες ἐλάχιστον κενὸν ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Ἐπισκόπων αὐτοῦ.

Παρ' ἡμῖν ἀπόκειται Κώδηξ ἀνέκδοτος τοῦ Ἐπισκόπου Λιτζᾶς καὶ Ἀγράφου Νεκταρίου, ἐν τῷ 71 φύλλῳ τοῦ ὁποίου ἀναγράφεται ὑπόμνημα Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ τοῦ Γ΄ (1169-1177) ἐπὶ τῇ μεταθέσει εἰς Κερασοῦντα τοῦ τέως Μητροπολίτου Ἀμασείας—Ἀγκύρας Μιχαήλ.

Ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ, δημοσιευμένῳ κατωτέρω, ἐκτὸς τῶν ἄλλων Μητροπολιτῶν ἀναφέρεται καὶ ὁ ***Μητροπολίτης Σάρδεων Γρηγόριος,*** πρώτην ἤδη φορὰν γνωριζόμενος ἡμῖν.

Ἂν ὁ Μητροπολίτης οὗτος Σάρδεων Γρηγόριος ἔλαβεν μέρος εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1166 συγκροτηθεῖσαν ἐνδημοῦσαν Σύνοδον ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Λουκᾶ Χρυσοβέργη καὶ ἂν εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἀνωνύμως ἀναφερόμενον Σάρδεων κατὰ τὴν ἐπὶ Ἰσαακίου (κατ' Αὔγουστον τοῦ 1192) γενομένην ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδον τὴν ἀποκαταστήσασαν καὶ αὖθις εἰς τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων τὸν Κων-

σταντινουπόλεως Δοσίθεον, απόκειται τῷ σοφῷ συγγραφεῖ τῆς «περὶ Ἐκκλησίας Σάρδεων» μελέτης ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ.

***

Ὑπόμνημα μεταθέσεως εἰς Κερασοῦντα τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας – Ἀγκύρας Μιχαὴλ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ τοῦ Γ΄.

«Προκαθημένου τοῦ ἁγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ Θωμαΐτῃ συνδιαιτώντων (συνεδριαζόντων) καθ᾿ ὁρισμὸν βασιλικὸν τῇ μεγάλῃ ἁγιωσύνῃ αὐτοῦ τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν, τοῦ τε Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας κυροῦ Κυρίλλου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων κυροῦ Νικηφόρου· τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ μεγάλου Δρουγγαρίου κυροῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Καματηροῦ· τοῦ μεγαλοδοξοτάτου δικαιοτάτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Παντεχνῆ· τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ ὑπερτίμου κυροῦ Νικολάου· τοῦ μεγαλοεπιφανεστάτου κριτοῦ Νικηφόρου τοῦ Κάσπακος· τοῦ πρωτοκουροπαλάτου καὶ κοιαίστορος τῶν κουροπαλάτων καὶ κριτῶν τοῦ Βήλου, τοῦ Μοναστηριώτου Λέοντος, τοῦ Μεσαρίτου Κωνσταντίνου, τοῦ κατὰ Φλῶρον Βασιλείου, ἐπὶ συνελεύσει καὶ ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν, τοῦ Καισαρείας Στεφάνου· τοῦ Ἐφέσου Νικολάου· τοῦ Κυζίκου Ἰωάννου· τοῦ Σάρδεων Γρηγορίου· τοῦ Μελιτηνῆς Νικήτα· τοῦ Νικαίας Γρηγορίου· τοῦ Κλαυδιουπόλεως Ἰωάννου· τοῦ Μύρων Χριστοφόρου· τοῦ Ἰκονίου Ἰωάννου· τοῦ Μωκησοῦ Λουκᾶ· τοῦ Ἀδριανουπόλεως Γεωργίου· τοῦ Ρόδου Ἰακώβου· τοῦ Εὐχαΐτων Λέοντος· τοῦ Λακεδαιμονίας Ἰωάννου· τοῦ Δρύστρας Λέοντος· τοῦ Μεσημβρίας Βασιλείου· τοῦ Μιτυλήνης Νικήτα· τοῦ Λήμνου Κωνσταντίνου· τοῦ Γοτθίας Κωνσταντίνου· παρισταμένων καὶ Θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων· ὅπως μὲν τὸ συμπαθὲς ἔστιν οὗ προτιμᾶται τοῦ ἀκριβοῦς, καὶ τὸ πρὸς οἶκτον ἀφορῶν, ὡς εὐεργετικὸν καὶ κοινωφελές τι χρῆμα, τοῖς πολλοῖς προὐργιαίτερον ἥγηται ἐκ τῶν ὁσημέραι συμβαινόντων καὶ οἰκονομουμένων οὕτως ἐπί τισιν, οὐκ ἠγνόηται· ἀλλὰ κἀκ τῆς θείας ταύτης γραφῆς διδασκόμεθα, τὸ φιλοικτον πολλαχῇ προτιθείσης καὶ παριστώσης ὡς αἱρετώτερον· εἰ δέ τινι ἄλλῳ τῶν πάντων προσήκειν τοῦτο λέγεσθαι, πολλῷ πλέον καὶ τῷ ἱερωτάτῳ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος Μιχαὴλ τῷ Μητροπολίτῃ μὲν Ἀμασειας ἐπικηρυχθέντι, μετὰ δὲ ὡς ἄγκυραν τάχα τινὰ τῶν ἀβουλήτως ἐπελθόντων αὐτῷ ἀνακωχὴν πρυτανεύουσαν τὴν τῆς Ἀγκύρας μητρόπολιν, ὡς σχολάζουσαν δῆθεν δεδομένην τούτῳ σχολάσαντι καταδεξαμένῳ διὰ τὴν τῶν συνενεχθέντων αὐτῷ τω τότε περίστασιν, τὸ τοῦ οἴκτου πρεσβεῖον πρεπῶδες εἶναι ἡγούμεθα· εἰ γὰρ δι᾿ ἑτέρας συνοδικῆς πράξεως τοῦ τῆς Ἀμασέων θρόνου μετακεκινημένους, πάντως δὲ οὐδεὶς τῶν παρόντων τὸν τρόπον ἠγνόησε, τὸν τοῦ Ἀγκύρας ἔφθη τόπον κληρώσασθαι, ἀλλ᾿ ἐπειδήπερ οὐδέν τι τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, ἐκ τῆς τοιαύτης ὡσανεὶ μεταθέσεως, ἑαυτῷ ποριζομένην εὕρηκεν, ἅτε δὴ ψιλὸν ὄνομα κεκτημένης, ἔρημον πάντη πραγμάτων, ταύτης δήπου τῆς Μητροπόλεως, ἐπεὶ καὶ χρόνος ὅτι μακρός, ἐφ᾿ οὗ παραχωρήσει Θεοῦ ὑπὸ τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτειαν γέγονεν· Ὕψος δὲ θρόνου καὶ λιμοῦ δυναστείας σύμμικτον, οὕτω δόξαν κακὸν μέγιστον παραιτεῖσθαι οὐκ ἀπηνήνατο, ἔγνω πῇ καταφεύξηται, καὶ ὅθεν ἀπαλλαγὴν εὑρήσει τῆς συνεχούσης τοῦτον στενώσεως· ἀμέλει καὶ τῇ ἀκενώτῳ πηγῇ τοῦ ἐλέους προσπεφευγώς, τῷ κραταιῷ καὶ ἁγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ δηλαδή, τὸ ἑαυτῷ συμβὰν ἀπεθρήνησε καὶ τῆς Ἀγκύρας τὴν Κερασοῦντα ἄρτι χηρεύουσαν ἀνταλλάξασθαι παρεκλήτευσεν· ἀγράφῳ τοίνυν ὁρισμῷ τῆς κραταιᾶς καὶ ἁγίας βα-

σιλείας σου ἡ Μετριότης ἡμῶν ἑπομένη τε καὶ ὑπείκουσα, ἐφ' ᾧ εἰ μή τι εἴη ἀπὸ κανόνων τὸ ἐμποδών, γενέσθαι τῷ δηλωθέντι συλλειτουργῷ ἡμῶν εἰς παραψυχὴν τὸ αἰτούμενον ἐπὶ κοινοῦ τῶν συνόντων ἡμῖν, τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Κυρίλλου, τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυροῦ Νικηφόρου, τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ μεγάλου Δρουγγαρίου κυροῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Καματαροῦ, τοῦ δικαιοτάτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Παντεχνῆ, τοῦ μεγαλοεπιφανεστάτου κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Κάσπακος. τοῦ κουροπαλάτου καὶ κοιαίστορος κυροῦ Γεωργίου, τοῦ κουροπαλάτου καὶ κριτοῦ τοῦ Βήλου, τοῦ Μοναστηριώτου Λέοντος, τοῦ Μισαρίτου Κωνσταντίνου, τοῦ κατὰ Φλῶρον Βασιλείου, οἷς περ δὴ καὶ ξύμπασι παρὰ τοῦ θεοειδοῦς ἡμῶν Αὐτοκράτορος ὡρίσθη συνοδικῶς τὰ περὶ τούτου συγκατασκέψασθαι, τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν σκοπηθῆναι προέθετο· καὶ δὴ πάντοθεν δοκιμασθέντος τοῦ πράγματος, ἀκώλυτον ἔδοξε πάντη τὸ εἰσαγόμενον· οὔτε γὰρ ἐν τῇ Μητροπόλει Ἀγκύρας ἐνθρονιασθῆσαι ὁ διαληφθεὶς ἀδελφὸς ἡμῶν ἔφθασεν, οὔτε μὴν ἱεροτελεστίας, ὅτι μηδέ τις χριστιανῶν ἐκεῖσε ἐγκαταλέλειπται, ὥς φασίν, τὴν τοῦ οἰκείου ὀνόματος ἔσχεν ἀναφοράν τε καὶ ἐπικήρυξιν· ἅπερ ἄμφω τῶν ἄλλων ἴσμεν συστατικά, τῶν ὁπουδήποτε λάχος ἀρχιερατικὸν κληρουμένων, οὔτε ἄλλο τι τὸ σύνολον ἔπραξε χαρακτηριστικὸν τῆς ἐκεῖσε προσαρμοσάσης τάχα τούτῳ πνευματικῆς ἀρχῆς, καὶ διδασκαλίας εὐαγγελικῆς, ὥσπερ οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ τῶν Ἀμασέων ἱεροπραξίαν ὅλως τινὰ ἐκτετέλεκε· καὶ τὴν ἥποθεν, ἡ πρὸς τὴν Ἄγκυραν ἀποκλήρωσις αὐτῷ προσεγένετο· εἶτα οὕτω παθὼν ἄνθρωπος εὐτυχής, τῆς κατὰ τὸ δυνατὸν βοηθείας πάσης ἔρημος καθίσταται καὶ προσαιτῶν ὁ ἱεροφάντης διὰ τὴν τρύχουσαν αὐτὸν ἀπορίαν καταλειφθήσεται καὶ περιελεύσεται τὰς τριόδους καὶ οἰκίας θύρας ἐκ θύρας ἀμείβων; ἢ πῶς, πόθεν εὑρήσει λιμοῦ παραμύθιον· τίς οὗτος ὁ χθὲς ἐν εὐπόροις ταττόμενος καὶ ἐκ διαφόρων τρόπων αὐτάρκης ἔχων τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ τιμῆς ἀναλόγου μέτοχος ὤν, ὡς ἐν διακόνοις ἄρχουσι καὶ αὐτὸς συνεξεταζόμενος οὐ πρὸς ἡμῶν ταῦτα· οἴμενον· ὅτι μὴ διὰ τὸ φιλάνθρωπον συγχωροῦσι παρουσιάζεσθαι. Τούτων οὖν οὕτω συνεξετασαμένων πᾶσιν ἐπιεικῶς τοῖς συνελθοῦσι τῇ ἡμῶν μετριότητι σήμερον, διεγνώσθη καὶ ἀπεφάνθη, εἴπερ τι ἄλλο δικαιότατον εἶναι πληρῶσαι τῷ ἀδελφῷ ἡμῶν τὸ αἰτούμενον καὶ παρηγορίας δικαίας ἀξιῶσαι τούτῳ τῷ τρόπῳ, τὸν ἀναίτιον ἑαυτῷ γεγονότα τοῦ τληπαθῆσαι μέχρι νῦν ἀτυχέστατα· τοίνυν καὶ ἀρχιερατεύσει τῆς Κερασοῦντος καὶ ἱερουργήσει τὰ ἐν αὐτῇ, τὸ μὴ τῆς Ἀγκύρας ὑψήθρονον, τῷ βουλομένῳ τούτῳ ἐπαναπαύεσθαι χαρισάμενος· τὸ διὰ τῆς Κερασοῦντος καθέδρας ὕφεδρον καὶ ὑποβάθμιον ἀσπασάμενος, ὡσεί τι κέρασμα τῆς προτέρας δυσκληρίας ἀντίδοτον, διὰ τὸ πλῆθος εἶναι χριστιανῶν δυσαρίθμητον καὶ δύνασθαι διδασκαλικῶς τὸν ἐκεῖσε διϊθύνειν λαὸν καὶ ἔσται μέχρι πέρατος τῆς οἰκείας ζωῆς διέπων ταύτην ἀρχιερατικῶς καὶ πάντα διενεργῶν ὅσα τοῖς ἁπανταχοῦ τῶν χωρῶν στελλομένοις Ἀρχιερεῦσιν ἐφεῖται πράττειν ἐν ταῖς οἰκείαις ἐνορίαις ἀπὸ τῶν κανονικῶν καὶ θείων διαταγμάτων, τά τε ἄλλα καὶ αὐτῷ τῷ ἐν τοῖς ἀδύτοις τῆς αὐτόθι Ἐκκλησίας ὄντι πανσέπτῳ θώκῳ ἐνθρονιζόμενος».

Μηνὶ Ἰουλίῳ, Β' ἡμέρα δευτέρα».

*
* *

Περὶ τῆς Πράξεως ταύτης τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ Γ' ἀναγινώσκομεν ἐν ὑπομνήματι ἀδήλου Πατριάρχου, περὶ τὰ τέλη πάντως τῆς ιβ' ἑκατονταετηρίδος συγγραφέντι, τὰ ἑξῆς: «Ἐπὶ τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρ-

χου κυροῦ Μιχαήλ, συμπαρόντων καὶ τοῦ Ἀντιοχείας, καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀρχόντων βασιλικῶν, συνοδικῶς, Μιχαήλ τις ἐπικηρυχθεὶς Ἀμασείας, εἶτα, ὡς σχολάζων, τὴν Ἄγκυραν λαβὼν καὶ τὸν τόπον αὐτῆς, τῇ τοῦ Κερασοῦντος μετετέθη, καὶ τοῦ θρόνου ταύτης ἐγκρατὴς γέγονεν ὑποβιβασθείς» (1).

Ἐν Πάργᾳ τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1930. † ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ
ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου ἅπαντα τὰ εὑρισκόμενα. Oeuvres completes de Georges Scholarios publiées pour la première fois par † Mgnr. **Louis Petit, X. A. Siderides,** et **Martin Jugie**—tom. I′ Paris 1928.—tom. II′ 1929.—tom III′ 1930.

Κατόπιν ἐπιμελοῦς ἐρεύνης τῶν καταλόγων τῶν βιβλιοθηκῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, καὶ ἄλλης ἀναλόγου ἐπιστημονικῆς προπαρασκευῆς καὶ ἐργασίας ἀπὸ μέρους τοῦ σεβ. L. Petit († 5 Νοεμβρίου 1927), τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν δύο ὡς ἄνω σοφῶν συνεργατῶν, ἤρξαντο ἐκδιδόμενα ἅπαντα τὰ ἔργα τοῦ Γεωργίου Σχολαρίου, τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ἅλωσιν Πατριάρχου ΚΠόλεως, μέλλοντα δὲ νὰ περιλάβωσιν ὀκτὼ ὁλοκλήρους τόμους, ἐξ ὧν ἐξεδόθησαν μέχρι σήμερον τρεῖς.

Ὁ Α′ ΤΟΜΟΣ (σελ. LXIV καὶ 550) περιλαμβάνει ἐν ὅλῳ 38 ἔγγραφα, φύσεως ***ῥητορικῆς*** καὶ ***θεολογικῆς***. Ὡς πρὸς τὰ πρῶτα, ἔχομεν Α′] ***ὁμιλίας καὶ λόγους πανηγυρικούς***· 1) εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου, 2) εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, 3) εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου, 4) περὶ νηστείας, 5) περὶ ἐλεημοσύνης, 6) εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, 7) περὶ τοῦ μυστηριώδους σώματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χριστοῦ, 8) τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ, 9) εἰς τὴν θείαν Μεταμόρφωσιν, 10) τῇ ἑορτῇ τῶ Εἰσοδίων, 11) εἰς τοὺς 12 Ἀποστόλους, 12) ἐπὶ τοῦ: «τίνας ἂν εἶπε λόγους πρὸς ἑαυτὸν ὁ μακάριος Πέτρος ἐν τῷ κλαίειν μετὰ τὴν ἄρνησιν». 13) ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, 14) ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἀποτομῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, 15) εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ 16) ἀπόσπασμα πανηγυρικοῦ πρὸς τὸν ἅγιον Δημήτριον. Σημειοῦται ὡς 17ον, ἐγκώμιον πρὸς τὸν ὅσιον Λεόντιον τῆς Ἀχαΐας, μὴ δημοσιευόμενον ὅμως, καὶ λίαν δεδικαιολογημένως, ἐφ᾽ ὅσον ἡ κριτικὴ δὲν θεωρεῖ αὐτὸ ὡς ἔργον τοῦ Σχολαρίου. Β′] ***Λόγους ἐπικηδείους καὶ ἐπιταφίους*** α′) τῷ Ἐφέσου Μάρκῳ τῷ Εὐγενικῷ, 2) τῷ δεσπότῃ Θεοδώρῳ, 3) ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῆς βασιλομήτορος Ἑλένης Δραγάτσῃ, 4) τῇ αὐθεντοπούλῃ Ἑλένῃ Παλαιολογίνῃ, 5) ἐπιτάφιος τῷ Θεοδώρῳ Σοφιανῷ, 6) Θρῆνος Γενναδίου. Γ′] ***Ἐπιστολὰς καὶ λόγους ἀπαγγελθέντας ἐν Φλωρεντίᾳ***, ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν, ἐν οἷς ἀναπτύσσεται «ὅτι δογματικὴν ἕνωσιν δεῖ ποιεῖν, οὐκ εἰρήνην οἰκονομικήν, ὥς τινες βούλονται,, καὶ τίς ἐστιν αὕτη»—«ἀναιροῦνται τὰ κωλύματα τῆς τοιαύτης εἰρήνης»— καὶ ποῖα «τὰ ποιήσοντα τὴν τοιαύτην εἰρήνην». Δ′] ***Λόγον ἀπολογητικὸν*** τοῦ Σχολαρίου κατηγορηθέντος ἐπὶ λατινισμῷ.— Ὡς πρὸς δὲ τὰ ἔγγραφα ***θεολογικῆς*** φύσεως ἔχομεν: 1) μελέτας πέντε περὶ ***θείας προνοίας*** καὶ ***προορισμοῦ***, ἐξ ὧν ἡ πέμπτη ἀναπτύσσει ὅτι «ἡ θεία πρόνοια καὶ ὁ θεῖος προορισμὸς οὐκ ἀναιρεῖ τὸ χρήσιμον τῶν εὐχῶν» καὶ 2) τέσσαρας πραγματείας ***περὶ ψυχῆς***, ἤτοι «περὶ τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ

τρόπου τῆς ὑπάρξεως τῶν νοερῶν καὶ ἀθανάτων ψυχῶν, τ. ἔ. τῶν ἀνθρωπίνων» (ἡ α')— «περὶ τῆς λογικῆς καὶ ἀνθρωπίνης ψυχῆς» (ἡ β') — «περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν· τί αὐταῖς γίνεται μετὰ τὴν τῶν σωμάτων ἀπαλλαγὴν» (ἡ γ') — «περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων καὶ περὶ καθαρτηρίου» (ἡ δ').

Ὁ Β' ΤΟΜΟΣ (σελ. XXX καὶ 515) περιλαμβάνει τρεῖς μακρὰς ἐναντίον τῶν Λατίνων πραγματείας σχετικῶς πρὸς τὴν ***ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος***. Ἐν τῇ Α') ἀναπτύσσονται τὰ ἑξῆς: 1) τὰ αἴτια τοῦ σχίσματος, 2) «προκατάστασις τῶν τῆς ἀντιπαραστάσεως λόγων περὶ Αὐγουστίνου, ὃν οἱ Λατῖνοι πρὸς ἀπολογίαν προσάγουσιν», 3) «προκατάστασις τῶν πρὸς τὴν ἔνστασιν λόγων καὶ ἔκθεσις τῶν ρητῶν τῶν διδασκάλων τῶν παρ' ἡμῖν, ἃ τὴν ἡμετέραν βεβαιοῦσι δόξαν, τὴν δὲ τῶν Λατίνων ἐλέγχουσι», 4) «λύσεις τῶν ἐνστάσεων, ἃς ἐπάγουσιν οἱ Λατῖνοι ἔκ τινων ὑποδειγμάτων τε καὶ ρητῶν πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπ' αὐτῶν τιθεμένης τάξεως καὶ τοῦ τὸν Υἱὸν αἴτιον τοῦ Πνεύματος τιθέναι», 5) ἀπόδειξις «ρητοῖς ἁγίων καὶ λόγοις μὴ εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ Πνεύματος αἴτιον καὶ σαφήνεια τοῦ «δι' Υἱοῦ» τί ποτε βούλεται», καὶ 6) πῶς δεῖ συμβιβαζειν τοὺς ἱεροὺς διδασκάλους ἀλλήλοις· καὶ ὅτι πρὸς τὸν τύπον τῶν Ἀσιανῶν καὶ ἡμετέρων διδασκάλων τὰ τῶν ἀπ' Εὐρώπης ἕλκεσθαι δεῖ, καὶ ὅπως ὁ τύπος οὗτος σαφέστερός τε καὶ κυριώτερος καὶ ταῖς ἀρχαῖς τῆς πίστεως συμφωνότερος». — Ἐν τῇ Β'] μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τάδε: 1) «ὧν παρεξηγοῦνται ρήσεων οἱ φρονοῦντες τὸν Υἱὸν ἀρχὴν τῆς τοῦ Πνεύματος ὑποστάσεως ἐξηγητικόν» 2) «τῶν δυτικῶν διδασκάλων προχείρως καὶ ἀληθῶς πρὸς τοὺς Ἀσιανοὺς καὶ τὸν κοινὸν κανόνα τῆς πίστεως ἐφελκυστικόν» καὶ 3) «τῆς ἡμετέρας δόξης ἀποδεικτικὸν ὅτι δόξα κοινὴ τῆς πίστεώς ἐστιν». — Ἐν τῇ Γ'] καταχωρεῖται «ἔκθεσις τῆς ὑγιοῦς καὶ Ὀρθοδόξου πίστεως Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου» περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος «ὡς ἐν τύπῳ ὁμολογίας».

Ὁ ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ (σελ. LII καὶ 547) περιλαμβάνει διάφορα ἔγγραφα φύσεως ***πολεμικῆς***, ***Γραφικῆς***, ***δογματικῆς*** καὶ ***ἀπολογητικῆς***. Α'] Ἐν τοῖς πρώτοις: α') συνεχίζεται ἡ ***ἐναντίον τῶν Λατίνων πολεμική***· 1) διάλογος πρῶτος περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 2) διάλογος δεύτερος ὁμοίου περιεχομένου, 3) «περὶ τῶν ρητῶν τῶν δυτικῶν ἁγίων, ἐφ' οἷς μάλιστα ἐρείδονται Λατῖνοι, ἀπόκρισις σύντομος καὶ σαφής», 4) «ἀδύνατον ἐστὶ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεσθαι», 5) ἐπιχείρημα ἐναντίον τῆς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 6) Ἀπολογία σύντομος ὑπὲρ τοῦ μὴ δέχεσθαι τοὺς ὑγιαίνοντας τῶν Γραικῶν τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον καὶ τὴν ἐκεῖ κακῶς ὁρισθεῖσαν ἕνωσιν, 7) Ἐναντίον τοῦ λόγου τοῦ Βησσαρίωνος (ἀπόσπασμα), 8) πρὸς Δημήτριον Παλαιολόγον ἐπιστολὴ ἐναντίον τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ ἑνώσεως, 9) πρὸς τὸν μέγαν Δοῦκα ἐπιστολὴ ὁμοία, 10) πρὸς τὸν βασιλέα ἐπιστολὴ ὁμοία, 11) «τὸ προσηλωθὲν τῇ θύρᾳ τοῦ δωματίου γραμμάτιον ἐναντίον τῆς μεταξὺ τῶν Λατίνων ἑνώσεως», 12) Σημείωμα τοῖς κληρικοῖς τοῖς οὖσι ἐναντίον τῆς ἑνώσεως, 13) παρόμοιον διαδοθὲν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, 14) τῷ Δημητρίῳ Παλαιολόγῳ ἐπιστολὴ ἐναντίον τῆς ἑνώσεως», 15) κατάλογος τῶν ἀνθειωτικῶν συγγραφῶν, 16) Θρῆνος «ἐπὶ τῇ δι' ἐγκατάλειψιν Θεοῦ ματαίᾳ καὶ ἀλόγῳ καὶ ἀσυνειδήτῳ καινοτομίᾳ τῆς πίστεως», 17) ἔκθεσις πρὸς τὸν βασιλέα τῶν ἀνθενωτικῶν ἐναντίον τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου, 18) Σημείωσις ἐπὶ τῶν ὑπογραψάντων τὸ ἑνωτικὸν τῆς Φλωρεντίας Ἑλλήνων, 19) ἐκ τοῦ τῶν θεολογικῶν τρίτου (ἀπόσπασμα), καὶ 20) περὶ τῶν ἱερῶν Συνόδων. Κατ' ἀζύμων.—β'] ἡ ***πολεμικὴ κατὰ τῶν Βαρλααμιτῶν:*** 1) Περὶ τῶν Ἀκινδυνιστῶν καὶ περὶ ὧν οἱ αὐτοὶ περὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου σοφίζονται καὶ 2) περὶ τοῦ πῶς διακρίνονται αἱ θεῖαι ἐνέργειαι πρός τ

ἀλλήλας καὶ τὴν θείαν οὐσίαν, ἧς εἰσιν ἐνέργειαι καὶ ἐν ᾗ εἰσί,—γ'] λόγοι περὶ τῆς **σιμωνιακῆς αἱρέσεως**.—δ'] **κατὰ Ἰουδαίων**, ἤτοι 1) ἔλεγχος τῆς ἰουδαϊκῆς νῦν πλάνης ἔκ τε τῆς Γραφῆς καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν παραθέσεως, ἐν σχήματι διαλόγου, καὶ 2) ἐκ τῶν περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χριστοῦ αἱ σαφέστεραι. Β'] Ἐν τοῖς **Γραφικῆς** φύσεως καταλέγονται: 1) εἰς τὸ Εὐαγγελικὸν ρητὸν «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; 2) περὶ τῆς ἀφῆς τοῦ Κυριακοῦ σώματος, ὅπως τῇ μὲν Μαγδαληνῇ ἐκωλύετο, ἐπετράπη δὲ τῷ Θωμᾷ. 3) περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου καὶ τῆς τοῦ ἀλέκτορος φωνῆς. 4) περὶ τῆς ὥρας καθ' ἣν ἐσταυρώθη ὁ Δεσπότης ἡμῶν, 5) περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου καὶ περὶ τῆς τῶν σωμάτων ἀναστάσεως καὶ 6) περὶ τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου καὶ τῆς γνώσεως. Γ'] Ἐν τοῖς **δογματικοῖς** τὰ ἑξῆς: 1) Περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, 2) εἰ τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ δοῦλον λεκτέον τοῦ Θεοῦ, 3) σπάνις θαυμάτων ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, 4) περὶ τῆς ἐν τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ ἀνθρωπότητος, 5) ὅτι οἱ ἄγγελοι οὐ προκόπτουσιν εἰς τὴν μακαριότητα μετὰ τὸ βεβαιωθῆναι ἐν αὐτῇ, 6) περὶ τῆς ἑωθινῆς καὶ ἑσπερινῆς ἐν ἀγγέλοις λεγομένης γνώσεως, 7) περὶ τῶν τὰ φαῦλα πραττόντων, πότερον ἄκοντες πράττουσιν ἢ ἑκόντες, 8) περὶ τῶν κατ' ἀρχὴν ἔργων, ὧν ἄνευ ἡ πίστις ἄκαρπος ἐστὶ τοῖς πιστεύουσιν, 9) περὶ τοῦ ἀσυγκρίτως ἐνδοξοτέραν εἶναι τῶν Σεραφεὶμ τὴν Θεοτόκον, 10) ὅτι μείζων πάντων τῶν ἁγίων ὁ ἅγιος Παῦλος καὶ 11) περὶ τῆς διακρίσεως τῶν θείων προσώπων. — Δ'] ἐν τοῖς **ἀπολογητικοῖς** πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους 1) περὶ τῆς μόνης ὁδοῦ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, 2) βραχεῖα ἔκθεσις περὶ τῆς χρ/νικῆς πίστεως καὶ 3) ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου ἡμῶν. — Δ'] **Ἀπόκρισις** Γ. Σχολαρίου πρὸς τὰ τοῦ Ἐφέσου Μάρκου κεφάλαια συλλογιστικὰ πρὸς Λατίνους (περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος).

Εἶνε περιττὸν νὰ τονισθῇ πόσον διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ ἀοιδίμου σοφοῦ Πατριάρχου ἐξαίρεται περισσότερον ἀπὸ ἀπόψεως θεολογικῆς καὶ καθόλου ἐπιστημονικῆς ἡ ἄλλως ἐπιβλητικὴ φυσιογνωμία αὐτοῦ, ὡς ἑνὸς τῶν μεγαλητέρων θεολόγων καὶ ἐπιστημόνων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν ἐκπνοὴν ἰδίως τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Ὁ Σχολάριος ἐμφανίζεται ἀναντιρρήτως συγγραφεὺς γόνιμος, ἀλλὰ καὶ ποικίλος. Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς πάντας μὲν γενικῶς ἀλλ' ἰδίως εἰς τὸν ἱστορικὸν τὴν μελέτην τοῦ «**Θρήνου**» τοῦ Γενναδίου (τόμ. α' σ. 283). Πολλὰ ἐξ αὐτοῦ, ὅπως καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἄλλων ἔργων τοῦ Σχολαρίου θὰ πληροφορηθῇ ἱστορικῶς χρήσιμα, σὺν ἄλλοις ἐπιβεβαιοῦντα καὶ τὸ τρισσὸν τῆς πατριαρχείας τοῦ Γενναδίου. Τὸ σημεῖον τοῦτο ἔλυσεν ἤδη ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, ὅστις—ἀκολουθῶν ἴσως τὸν ἀοίδιμον Ἀθ. Π. Κεραμέα (**Ν. Ἡμέρα**, Τεργέστης 1916 ἀριθμ. 1856) — ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ «Πίνακι τῶν ἐπισκόπων καὶ πατριαρχῶν ΚΠολεως» (**Θεολογία** τόμ. Δ' 1926 σ. 177) ὅτι ὁ Γεννάδιος ἐπατριάρχευσε τρὶς (α' 1454—56, β' 1458, γ' 1463, ἐπανελάβομεν δ' εἶτα τοῦτο καὶ ἡμεῖς (**Ὀρθοδοξία** τόμ. Γ' 1928 σελ. 30), ἀλλ' ἔχει σημασίαν μεγαλητέραν, ἐφ' ὅσον τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἔργων τοῦ Σχολαρίου, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ βιογράφος αὐτοῦ (α' τόμ. σ...), καίτοι μετά τινος διαφορᾶς ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς β' (1462) καὶ γ' (1464) πατριαρχείας. Ἐπίσης ἰδιαιτέραν σύστασιν θὰ κάμωμεν εἰς πάντα θεολογοῦντα, ἵνα μελετήσῃ τὰς πραγματείας περὶ **θείας προνοίας** καὶ **προορισμοῦ**, (α' τόμ. σελ. 390) καὶ **περὶ ψυχῆς** (σ. 461), τὰς πραγματείας **περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος** (β' τόμ.), ἰδίως τὴν δευτέραν (σελ. 169), (περὶ ἧς καὶ ὁ ἴδιος Σχολάριος σημειοῖ ὅτι συνέταξε τὸ δεύτερον τοῦτο **σύνταγμα**—ὡς

τὴν ὀνομάζει, σελ. 270— «*συντομώτερον ἐκείνου* (τοῦ πρώτου) *πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ τοῖς τῶν διδασκάλων μᾶλλον ὡπλισμένον λογίοις*») καὶ τὰ λοιπὰ *πολεμικὰ* κατὰ τῶν Λατίνων (τόμ. γ' σ. 1 κ. ἑξ.).

Ἂς εὐχηθῶμεν νὰ περατωθῇ ἀπροσκόπτως τὸ ὅλον ἔργον, ὅπερ μετὰ τόσης φιλοκαλίας ὡς πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν καὶ μετὰ τόσης ἐπιστημοσύνης ὡς πρὸς τὴν οἰκονομίαν καὶ διαίρεσιν τῆς ὕλης ἐκδίδοται, καὶ τὸ ὁποῖον τόσον ἀξιεπαίνως ἀνέλαβον οἱ τρεῖς σοφοὶ ἐκδόται αὐτῶν, ἐξ ὧν ἐπιζῇ σήμερον ὁ Rev. P. Martin Jugie, τῶν ἄλλων δύο ἀναπαυθέντων ἐν Κυρίῳ. Παρακολουθεῖ αὐτὸν μετ' ἐπιστημονικῆς ἀνυπομονησίας ὁ θεολογικὸς ἰδίως κόσμος ἀναμένων νὰ ἴδῃ πλουτιζομένας τὰς δημοσίας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀτομικὰς βιβλιοθήκας δι' ἑνὸς τόσον πολυτίμου καὶ μνημειώδους ἔργου, τιμῶντος τοὺς ἐκδότας καὶ συγχρόνως ἀναδεικνύοντος φαεινοτέραν τὴν ἄλλως φαεινὴν καὶ βαθύνουν προσωπικότητα Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου.

Ἐν Πέραν ΚΠόλεως, Νοέμβριος 1930. † Ο ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

— ***Οἰκονόμου Κωνσταντίνου Ρωμάνου δ. θ.*** Μελέτη διὰ τὰ περὶ τὸν Ἀρχιμανδρίτην ἐν γένει. Ἐν παραρτήματι περίληψις γνωμῶν ἱεραρχῶν περὶ ἄρσεως τῆς ἀγαμίας τῶν ἐπισκόπων. Ἀθῆναι. 1930.

Γ' ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, ἀντιπροσωπεύσας τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐν τῷ κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον συνελθόντι ἐν Ἀθήναις Γ' Διεθνεῖ Βυζαντιολογικῷ Συνεδρίῳ, ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἔκθεσιν τῶν ἐν αὐτῷ πεπραγμένων. Κατὰ τὴν ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου γενομένην ἐπίσημον τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν Ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἡ Α. Σεβασμιότης προσεφώνησε συμφώνως τῷ Προγράμματι τοὺς σοφοὺς Συνέδρους.

Αἱ βυζαντινολογικαὶ σπουδαὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔλαβον μεγάλην ἀνάπτυξιν, ἧς ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ἀνάγκη συγκροτήσεως εἰδικῶν Διεθνῶν Συνεδρίων. Ταῦτα δίδουσι κοινὴν ἐπιστημονικὴν κατεύθυνσιν εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἱστορίας, τῆς Τέχνης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ τοῦ Βυζαντίου. Τὸ Α' Βυζαντιολογικὸν Συνέδριον συνεκροτήθη ἐν Βουκουρεστίῳ τῷ 1924, τὸ Β' ἐν Βελιγραδίῳ τῷ 1927. Εἰς τὸ Γ' Βυζαντιολογικὸν Συνέδριον, τὸ συνελθὸν ἐφέτος ἐν Ἀθήναις, ἡ συρροὴ τῶν Ἐπιστημόνων ἦτο καταπληκτική.

Τὸ Συνέδριον εἶχε τὰ Γραφεῖα αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν, διηρέθη δὲ εἰς τέσσαρα τμήματα: Τὸ Φιλολογικόν, ἔχον Πρόεδρον τὸν κ. Γ. Χατζηδάκην, ἀντικαθιστάμενον ὅμως ὑπὸ τοῦ Βυζαντιολόγου κ. Φ. Κουκουλές· τὸ Ἱστορικόν, ἔχον Πρόεδρον τὸν κ. Ἀδ. Ἀδαμαντίου· τὸ Ἀρχαιολογικὸν μὲ Πρόεδρον τὸν κ. Γ. Σωτηρίου· καὶ τὸ Νομικὸν καὶ τῶν ἄλλων Ἐπιστημῶν μὲ τὸν κ. Δ. Παπούλιαν.

Ἡ ἐπίσημος ἔναρξις ἐγένετο τὴν Κυριακὴν 12 Ὀκτωβρίου εἰς τὴν μεγάλην Αἴθουσαν τοῦ Πανεπιστημίου. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὰ Μέλη τοῦ Συνεδρίου παρέστησαν εἰς τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου εἰς τὸ μέγαρον τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας. Συνεχάρησαν μὲ ἐνθουσιασμὸν τὸν ἐγνωσμένον Βυζαντιολόγον Καθηγητὴν κ. Σωτηρίου, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἀριστοτεχνικὴ διαρρύθμισις τοῦ Μουσείου. Τὴν ἑσπέ-

ραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐψάλη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν ἐν μεγάλῃ συρροῇ κόσμου Βυζαντινὸς Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου καὶ παρισταμένης ἁπάσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθου. Οἱ παραστάντες πολυάριθμοι ξένοι κατεγοητεύθησαν ἀπὸ τὴν κατανυκτικότητα καὶ ὡραιότητα τῆς Βυζαντινῆς Ψαλμῳδίας, —τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσε χορὸς ἑβδομήκοντα Ψαλτῶν— καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ἱερῶν Τελετῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Τμῆμα ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κοπεγχάγης κ. Κάρστεν Χαίεγκ ἀνέπτυξε τὸ θέμα: Αἱ γνώσεις ἡμῶν περὶ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ἔκαμε πρότασιν ὅπως τὸ Συνέδριον ἐκφράσῃ τὴν εὐχὴν νὰ προκληθῇ σοβαρὰ κίνησις ὑπὲρ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, καὶ νὰ καταβληθῇ ἰδιαιτέρα φροντὶς διὰ τὴν διάσωσιν καὶ διατήρησίν της. Πρὸς ταῦτα συνεφώνησε καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Χάϊζεμπεργκ, προσθέσας ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ εἰς τὸν Ὀρθόδοξον Κλῆρον ἡ εὐχὴ νὰ δώσῃ μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὴν Βυζαντινὴν Μουσικήν. Εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Συνεδρίου διετυπώθη ἡ εὐχὴ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Τμήματος νὰ ἐνισχυθῇ ἡ μελέτη τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, μὲ τὴν ἔκδοσιν καταλόγων τῶν χειρογράφων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, τῶν Μεσαιωνικῶν Μουσικῶν κειμένων καὶ τῶν κειμένων τῆς Νεοελληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. Ὁ κ. Α. Παπαδημητρίου ὡμίλησεν ἐπὶ τοῦ θέματος: Ἡ Κρητικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική, ἥτις διεσώθη εἰς τὴν Ἑπτάνησον. Κατ᾽ αὐτὸν ἡ Βυζαντινὴ Μουσική, μετὰ τὴν Ἅλωσιν, εὑρέθη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν δύο στοιχείων, τοῦ Ἀσιατικοῦ καὶ τοῦ Δυτικοῦ. Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ἄποψιν ὡμίλησε περὶ τῆς ἰδιορρύθμου Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ἥτις ἀνεπτύχθη πρῶτον ἐν Κρήτῃ ἐπὶ τῆς Φραγκοκρατίας, καὶ εἶτα κατὰ τὸν ιζ′ αἰῶνα μετεδόθη εἰς τὴν Ἑπτάνησον, ὅπου καὶ διατηρεῖται μέχρι σήμερον μὲ τὸ ὄνομα Κρητικὴ Μουσική. Ὅσα τεμάχια ἀνέφερεν ὁ κ. Παπαδημητρίου εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν του, τὰ ἐξετέλεσεν ὁ κ. Φ. Ταμπουρᾶς ἐν συνοδείᾳ μικρᾶς Ὀρχήστρας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ν. Παπανικολάου.

Εἰς τὸ Νομικὸν Τμῆμα ὁ Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος ὁμιλήσας περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἰσηγήθη ὅπως προβῇ τὸ ἐν λόγῳ τμῆμα εἰς σύστασιν Ἐπιτροπῆς ἐκ Καθηγητῶν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου πρὸς κωδικοποίησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, ὅστις, παρευρεθεὶς κατὰ τὴν γενομένην ἀνακοίνωσιν καὶ εἰσήγησιν, ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ παρακαθημένου Καθηγητοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου κ. Παπούλια τί φρονεῖ περὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου, ἀπήντησεν ὅτι ἡ κωδικοποίησις τῶν Ἱερῶν Κανόνων, οὖσα ἡ βάσις τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἶναι ξένη πρὸς τὸ ἔργον καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ παρόντος Συνεδρίου, ἀναγομένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς ἴδιον αὐτῆς ἔργον θεωροῦσα τὴν κωδικοποίησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ἐπελήφθη ἤδη αὐτῆς ἐν τῇ Συνόδῳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τὸ Συνέδριον ἀπεδέχθη τὴν ἀντίληψιν ταύτην τῆς Α. Σεβασμιότητος, καὶ ὁ κ. Ἀλιβιζάτος περιώρισε τὴν πρότασίν του εἰς ἁπλῆν εὐχὴν ὑπὲρ αἰσίας καὶ ταχείας ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας πρὸς κωδικοποίησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

Η Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΣ ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩι

Μετὰ τῆς εἰθισμένης μεγαλοπρεπείας ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῶν Εἰσοδίων τῆς Πανάγνου Θεοτόκου ἐν Σταυροδρομίῳ, τὴν 21 παρόντος μηνός, ἡ νενομισμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία ἐν μεγάλῃ συρροῇ ἐκκλησιάσματος. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προϋπήντησαν εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Ναοῦ ὁ Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανὸς μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς Κοινότητος, τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου τῆς Κοινότητος, οἵτινες καὶ προέπεμψαν Αὐτὴν ἀπελθοῦσαν περὶ ὥραν 13.30΄. Μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνιερούργησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Νικαίας κ. Βενιαμίν, Σάρδεων καὶ Πισιδίας κ. Γερμανός, Ροδοπόλεως κ. Κύριλλος, Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Χριστουπόλεως κ. Μελέτιος, Μύρων κ. Πολύκαρπος, Λαοδικείας κ. Δωρόθεος καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός. Μετὰ τὴν Εὐαγγελικὴν Περικοπὴν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπηύθυνεν ἐν προσλαλιᾷ ὡραίας νουθετηρίους λέξεις πρὸς τὸ Ἐκκλησίασμα. Κατὰ δὲ τὴν Εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων ἐμνημόνευσε τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν, τῶν Προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν συλλειτουργῶν Ἀρχιερέων, τῶν Ὀφφικιάλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, τῶν Μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας, τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τῶν ἀοιδίμων Εὐεργετῶν τῆς Κοινότητος.

Μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ Ἀντιδώρου ἐγένετο δεξίωσις ἐν τῇ Κοινοτικῇ Αἰθούσῃ, ἐν ᾗ ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία παρίστατο διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Ν. Σγουρίδου, τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Β. Ὀρφανίδου καὶ τοῦ κ. Μ. Κουρεμένου. Παρίσταντο αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Ἐπιτροπαὶ διὰ τῶν Προέδρων αὐτῶν, ὁ κ. Λ. Γάφος, Α΄ Γραμματεὺς παρὰ τῇ Μικτῇ Ἐπιτροπῇ, καὶ πλεῖστοι ἔγκριτοι Ὁμογενεῖς. Κατὰ τὴν Λειτουργίαν παρέστη καὶ ὁ Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀ. Δαλιέτος.

Ἐν τῇ Αἰθούσῃ μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως προσεφώνησεν εὐγλώττως ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου. Διετράνωσε τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Κοινότητος καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς Πρόσωπον. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης δι᾽ ὡραίων λόγων εὐ-

χαριστοῦσα ἐπήνεσε τοὺς ἐν τῇ Κοινότητι ἐργαζομένους θεοφιλῶς, ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν.

α') Ἡ πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα Πατριαρχικὴ Προσλαλιά.

Ἀγαπητὰ ἡμῖν ἐν Κυρίῳ τέκνα,

Μεγάλη καὶ πάλιν εἶνε ἡ χαρὰ ἡμῶν ἐπὶ τῇ μεθ' ὑμῶν σήμερον συμπροσευχῇ καὶ ἱερᾷ ἐκ τοῦ ἐγγὺς ἐπικοινωνίᾳ κατὰ τὴν εὔσημον ταύτην ἑορτὴν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῇ πανήγυριν τῆς Κοινότητος ὑμῶν.

Χαίρομεν οὐ μόνον διότι ἐπικοινωνοῦμεν μετὰ τῆς μείζονος μερίδος τοῦ ποιμνίου ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπὶ τῇ ἱερᾷ ἀφορμῇ ἐπαναβλέπομεν ἠθροισμένους περὶ ἡμᾶς καὶ συμπροσευχομένους ἡμῖν τοὺς ἀγαπητοὺς χριστιανοὺς ἡμῶν, οὓς ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐκ τοῦ ἐγγὺς ἐγνωρίσαμεν καὶ ὧν μετὰ συγκινήσεως πάντοτε ἐνθυμούμεθα τὴν πίστιν, τὴν εὐσέβειαν, τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν εὐστάθειαν ἐν ταῖς ἁγίαις παραδόσεσιν ἡμῶν, τὴν πολλὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὸν πλησίον καθόλου, καὶ ἐν γένει τὴν γνησίαν χριστιανικὴν ψυχὴν καὶ τὴν χριστιανικὴν καρδίαν καὶ διάθεσιν.

Ναί, τέκνα ἡμῶν πεφιλημένα ἐν Κυρίῳ! Τοιούτους ποτὲ ἐγνωρίσαμεν ὑμᾶς καλῶς καὶ οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν νὰ παύσωμεν χαίροντες καὶ βεβαιοῦντες τὰ μεγάλα προτερήματα τῆς εὐσεβείας, τῆς φιλαλληλίας καὶ τῆς φιλοτιμίας ὑμῶν.

Λέγομεν ταῦτα ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἱερᾷ ἀφορμῇ οὐ μόνον ἵνα ἐπαινέσωμεν ὑμᾶς, οὐ μόνον ἵνα ἀμείψωμεν ὑμᾶς διὰ δικαίου ἐπαίνου τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐνθαρρύνωμεν ἅμα καὶ προτρέψωμεν πατρικῶς ὑμᾶς εὐκαίρως ὅπως ἐμμένητε εὐσταθῶς πάντοτε φιλοῦντες τὰ θεοφιλῆ καὶ τὰ ὅσια καὶ διακρινόμενοι ἐν αὐτοῖς, ὅπως ἐμμένητε ἐν τῇ πρὸς τὸν Θεὸν πίστει καὶ τῇ εὐσεβείᾳ καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ ἀφοσιώσει ὑμῶν πρὸς τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ τὰς σωτηρίους παραδόσεις αὐτῆς. Μόνον ἐν τῷ Θεῷ ζῇ τις τὴν ἀληθινὴν ζωήν, μόνον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀντλεῖ τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα ἀληθινῆς καὶ ἀσφαλοῦς εὐτυχίας καὶ χαρᾶς. Ὅταν ἀπομακρύνηταί τις τοῦ Θεοῦ, ὅταν δὲν ζῇ ἐν τῷ Θεῷ, ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐν τῇ πραγματικότητι δὲν δύναται νὰ εἶναι παρὰ ζωὴ ταλαιπωρίας, ἄνευ πραγματικῆς καὶ μονίμου εὐτυχίας καὶ χαρᾶς. Ἡ ἄνευ πίστεως καὶ ἐλπίδος εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἄνευ ἀνωτέρων ἰδανικῶν ζωὴ ἐν ἑκάστῃ στιγμῇ ταράττεται ἐξ ἐσωτερικῆς ἀνησυχίας καὶ οὐδέποτε δύναται νὰ ᾖ πραγματικῶς εὐτυχής. Διότι μόνον ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις καὶ ἡ εὐσέβεια ὁπλίζει τὸν ἄνθρωπον δι' ὅπλων ἀσφαλῶν ἐναντίον τῆς δυστυχίας, ἐναντίον τῶν νόσων, ἐναντίον τῶν ἀντιξόων περιστάσεων καὶ τῶν συμφορῶν.

Ἐμμείνατε λοιπόν, τετιμημένα ἐν Κυρίῳ τέκνα, ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τῇ

πρὸς τὸν Θεόν, ἐν τῇ εὐσεβείᾳ ὑμῶν, ἐν τῇ ἀφοσιώσει ὑμῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν και τὰς τιμίας πατρικὰς καὶ σωτηρίους παραδόσεις ὑμῶν.

Μετὰ τῆς θερμῆς ταύτης συστάσεως καὶ προτροπῆς εὐλογοῦντες ἐγκαρδίως πάντας, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς καὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἐπικοινωνίαν μεθ' ὑμῶν καὶ εὐχόμεθα πᾶσιν ὑγείαν καὶ εὐόδωσιν ἐν τοῖς ἔργοις ὑμῶν καὶ πλούσια ἅμα καὶ ἐξέχοντα τὰ ἔργα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης ὑμῶν.

β΄) Ἡ Προσφώνησις τοῦ Ἁγίου Μιλήτου.

Προσέρχομαι, Παναγιώτατε Δέσποτα, ταπεινὸς διερμηνεὺς τῶν ἁγίων αἰσθημάτων τῶν πληρούντων τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν, τῆς Ἐριτίμου Κεντρικῆς Ἐφορείας καὶ τῶν λοιπῶν ἐνοριακῶν ἀρχῶν, τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου, ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ γεγονότι τῆς ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσίας τῆς Σῆς Σεπτῆς Κορυφῆς.

Βαθύτατα συναισθανόμεθα καὶ ἐκτιμῶμεν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς τελεσθείσης σήμερον ἐν τῷ Σεπτῷ τούτῳ Οἴκῳ τῆς Ἁγίας Παρθένου Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Ἱερουργίας, ὡς ἐκφραζούσης τὴν ἰδιάζουσαν τῆς Ἐκκλησίας στοργὴν πρὸς τὴν ἡμετέραν Κοινότητα.

Ἀλλ' ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐξαιρετικὴ εἶναι ἡ χαρὰ ἡμῶν δεχομένων τὴν στοργικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας παρὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἥτις ἀρρήκτως συνέδεσε τὸ ὄνομα Αὐτῆς πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς Κοινότητος ἡμῶν καὶ ἀλήστους κατέλιπεν ἀναμνήσεις θεοφιλοῦς καὶ θεαρέστου Ἐπισκοπικῆς διακονίας.

Πρὸς τὴν χαρὰν ἡμῶν ταύτην καὶ τὴν δικαίαν καύχησιν, ὅτι τὸν Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Θρόνον κοσμεῖ Πατριάρχης ἄξιος τῶν παρουσῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων εἰς σοφίαν, εἰς πίστιν, εἰς ἀρετήν, εἰς δρᾶσιν, συνενοῦμεν καὶ τὴν βαθεῖαν ἡμῶν εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ ἐνεργὸν ἐνδιαφέρον, ὅπερ καὶ ἐν μέσῳ τῶν πολλῶν καὶ γενικωτέρων Αὐτῆς Πατριαρχικῶν ἀσχολημάτων ἀπαραμείωτον διατηρεῖ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ὑπὲρ τῆς ἐν τῇ εὐσεβείᾳ αὐξήσεως ἡμῶν καὶ τῆς βελτιώσεως καθόλου καὶ προαγωγῆς τῶν κοινοτικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

Τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην Σου, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὴν εὐχὴν καὶ τὴν εὐλογίαν Σου ἀναγνωρίζοντες καὶ ἀνομολογοῦντες ὡς τὴν καλυτέραν ἐνίσχυσιν τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλογενῶν ἡμῶν προσπαθειῶν, εὐγνωμόνως ἀντιπροσφέρομέν Σοι τὴν εὐλαβῆ ἡμῶν ἀφοσίωσιν καὶ τιμὴν καὶ ἀγάπην καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν διάπυρον εὐχήν, ἵνα ζήσῃς ἐπὶ μήκιστον, προάγων τὸν περίβλεπτον Θρόνον Σου ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν.

γ') Ἡ Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε, Ἔντιμοι Κύριοι Κεντρικοὶ Ἔφοροι, Ἀξιότιμοι Κύριοι Ἐπίτροποι καὶ ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ τέκνα.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰ πρὸς ἡμᾶς πρόφρονα υἱϊκὰ αἰσθήματα, ὧν ἀπήχησις εἶνε καὶ ἡ ἐγκάρδιος ὑποδοχὴ ὑμῶν καὶ οἱ ὡραῖοι λόγοι, οἵτινες ἀπηυθύνθησαν ἡμῖν. Θερμῶς καὶ ἐγκαρδίως χαίρομεν καὶ περιβάλλομεν διὰ τῶν εὐχῶν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν τὸ ἐν ἀφοσιώσει πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ τῆς Κοινότητος ἔργον ὑμῶν, δίκαιον ἀπονέμοντες ἔπαινον καὶ συγχαίροντες διὰ τὸν ἅγιον ζῆλον, ὃν ἀναπτύσσετε ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν ἐμπιστευθέντων ὑμῖν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ καθηκόντων. Ἔστε βέβαιοι ὅτι τὸ ἔργον ὑμῶν τοῦτο παρακολουθοῦμεν μετὰ προσοχῆς καὶ χαρᾶς καὶ εἴμεθα πρόθυμοι πάντοτε νὰ ἐπικουρῶμεν ὑμῖν εἰς αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἐφόσον θὰ ἔχητε ἀνάγκην τῆς τοιαύτης ἐπικουρίας.

Ἐπὶ τὸ ἔργον ὑμῶν τοῦτο, ἐπὶ τοὺς καλοὺς ἐργάτας αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὁλόκληρον τὴν προσφιλῆ ἡμῖν Κοινότητα ἐπικαλούμεθα τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἐπικοινωνίᾳ μεθ' ὑμῶν.

Ζῆτε, τέκνα ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ, ἐν χαρᾷ πάντοτε καὶ ἀγαλλιάσει ἐν Κυρίῳ. Ἡ εὐχὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν εἴη πάντοτε μεθ' ὑμῶν.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ

Ὁ καθαρώτατος Ναὸς τοῦ Σωτῆρος, ἡ πολυτίμητος παστὰς καὶ Παρθένος, τὸ ἱερὸν θησαύρισμα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, σήμερον εἰσάγεται ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, τὴν χάριν συνεισάγουσα, τὴν ἐν πνεύματι θείῳ, ἣν ἀνυμνοῦσιν Ἄγγελοι Θεοῦ. Αὕτη ὑπάρχει σκηνὴ ἐπουράνιος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΣΤ΄.

Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ἐπληροφορήθη τὴν τελευτὴν τοῦ ἀειμνήστου πρώην Προέδρου αὐτῆς Γεραροῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ΄, ἐπελθοῦσαν ἐν Ἀθήναις κατόπιν ὀδυνηρᾶς νόσου ὄρθρου βαθέως τὴν 28ην λήξαντος μηνὸς Νοεμβρίου.

Σεβασμία Πατριαρχικὴ Φυσιογνωμία, ὡς ἐκ τῆς πείρας, τῆς παραστάσεως, τῆς βουλήσεως, τῆς σοβαρότητος αὐτοῦ, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ΄ διεκρίνετο διὰ θερμὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν, ἀκραιφνῆ ἀφοσίωσιν πρὸς τὰς Παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ στοργὴν πρὸς αὐτήν.

Τὰ κατὰ τὴν βραχεῖαν Πατριαρχείαν Αὐτοῦ θὰ ἀναγράψῃ ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ***Ὀρθοδοξία***, μετὰ σεβασμοῦ καὶ συγκινήσεως ἀναμιμνησκομένη τοῦ ἀποιχομένου Πατριάρχου, θερμὰς ἀπευθύνει πρὸς τὸν Κύριον δεήσεις ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς Αὐτοῦ.

Τοῦ ἀειμνήστου πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ΄ εἴη αἰωνία ἡ μνήμη.

*
* *

ΕΠΙ ΤΩι ΘΑΝΑΤΩι

Τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα μετέδωκαν εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τηλεγραφικῶς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, ἀπευθύνας θερμὰ συλλυπητήρια ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις Πατριαρχικὸς Ἀντιπρόσωπος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρύσανθος ὑποβαλὼν ὡσαύτως τὰ συλλυπητήριά του.

Αὐθωρεὶ ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τηλεγραφικῶς εἰς τοὺς οἰκείους συλλυπητήρια διὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος καὶ ἀνέθηκεν εἰς αὐτὴν

ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΠΡΩΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤ' ΕΙΗ ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ!

ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν περὶ τῆς προσηκούσης τιμητικῆς Κηδείας, ἀντιπροσωπεύσῃ δὲ εἰς αὐτὴν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἡ Α. Σεβασμιότης, φέρουσα τὸ πένθος αὐτοῦ. Ταῦτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεκοίνωσε τηλεγραφικῶς καὶ εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, πρὸς ὃν ἐξέφρασε θερμὰς εὐχαριστίας αὐτῷ τε καὶ τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰ ἀπευθυνθέντα συλλυπητήρια.

Τὴν ἑπομένην, Σάββατον, 29 Νοεμβρίου, συνῆλθεν ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, πρὸς ἣν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὀρθία ἀπηύθυνεν ἐν συγκινήσει τὰ ἑξῆς :

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,

Μετὰ βαθείας θλίψεως ἀναγγέλλομεν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὅτι κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς χθὲς ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κὺρ Κωνσταντῖνος ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἡ τελευτὴ τοῦ Γεραροῦ πρώην Προέδρου τῆς Προκαθημένης τῶν Ἐκκλησιῶν θλίβει βαθέως πάντας, διότι ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης διὰ τῆς ἀρετῆς, τῆς συνέσεως καὶ τῆς ἀφοσιώσεως Αὐτοῦ εἰς τὸ καθῆκον κατὰ μὲν τὴν μακρὰν Ἀρχιερατικὴν διακονίαν Του παρέσχεν ἁγίας καὶ ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ δὲ τῆς αὐτοθυσίας Του κατὰ τὴν βραχεῖαν Πατριαρχείαν Του ὑπηρέτησε σπουδαίως τὸν Θεσμὸν αὐτῆς. Εὐχηθῶμεν, ἀδελφοί, ὅπως ὁ Κύριος τάξῃ τὴν μακαρίαν Αὐτοῦ ψυχὴν ἐν σκηναῖς Ἁγίων.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ θλίψεως μεγάλης ὀρθία ἔλαβε γνῶσιν τῆς τελευτῆς τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ', ἐδεήθη ὑπὲρ Αὐτοῦ, συνεμερίσθη τὰ ὡς ἄνω ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος γενόμενα καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως τὴν Κυριακήν, 30 Νοεμβρίου, μετὰ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Λειτουργίαν γένηται Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Τρισάγιον, μνημονεύηται ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, μετὰ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τελεσθῇ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Μνημόσυνον. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰς ἐκδήλωσιν τιμῆς καὶ σεβασμοῦ διέλυσε τὴν Συνεδρίαν.

Ἡ Κηδεία τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου ἐγένετο πάνδημος. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπέδωκεν εἰς τὸν Νεκρὸν τιμὰς Ἀρχηγοῦ Κράτους. Τὰ

κατὰ τὴν Κηδείαν θὰ ἐκτεθῶσι λεπτομερῶς εἰς τὸ προσεχὲς Τεῦχος τῆς *Ὀρθοδοξίας*.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΝ

Ἀσθενῶν ὁ Παναγιώτατος πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος διὰ τηλεγραφήματος Αὐτοῦ βαθύτατα συγκεκινημένος ἐξέφρασεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῷ ἐκδηλωθέντι ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐνδιαφέροντι.

Τὸν ὑψηλὸν ἀσθενῆ ἐπεσκέφθη ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος κατὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐπάνοδον Αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας. Ἡ Α. Ἐξοχότης ἠσπάσθη τὴν Δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου καὶ ἀνεκοίνωσεν Αὐτῷ τὰ τῆς ἐπισκέψεώς Του εἰς Ἄγκυραν καὶ Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης ηὐλόγησε τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ ἐξέφρασε πρὸς Αὐτὸν τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Γένους δι' ὅ,τι ὑπὲρ αὐτοῦ πράττει.

Εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Παναγιωτάτου μετέβη καὶ ὁ Δήμαρχος Ἀθηνῶν κ. Σπ. Μερκούρης ἐν συνοδείᾳ ἀνωτέρων Ὑπαλλήλων τῆς Δημαρχίας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ' ἐγεννήθη ἐν Σιγῇ τῆς ἐπαρχίας Προύσης τῷ 1860. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς τῆς γενετείρας Αὐτοῦ εἰσήχθη τῷ 1877 εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησεν ἐν ἔτει σχολικῷ 1884—85. Ἀκολούθως ἐπὶ διετίαν διδάξας ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ ἀνέλαβε καθήκοντα Ἀρχιδιακόνου τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Προύσης. Ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Ἀνθίμου τοῦ Ζ' τῇ 5 Μαρτίου 1896 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Ροδοστόλου, ὑπὸ τὸν ψιλὸν δὲ τοῦτον τίτλον διετέλεσε βοηθὸς τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, διοικήσας ἐπὶ τριετίαν τὸ τμῆμα Σαράντα Ἐκκλησιῶν, ὅτε τῇ 22 Ἰουλίου 1899, πατριαρχεύοντος Κωνσταντίνου τοῦ Ε', προήχθη εἰς Μητροπολίτην Βελλᾶς καὶ Κονίτσης. Ὡς τοιοῦτος ἐκλήθη τὸ α' Συνοδικὸς κατὰ τὴν δευτέραν Πατριαρχείαν Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' τῇ 25 Ἰανουαρίου 1905 καὶ ἀναλαβὼν τὰ συνοδικὰ καθήκοντα τῇ 3 Μαΐου ἰδίου ἔτους ἐξεπλήρωσε ταῦτα μέχρι τῆς 29 Ἰουνίου 1906, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Τραπεζοῦντος. Ὡς Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος ἐκλήθη τὸ β' Συνοδικὸς τῇ 10 Ἰανουαρίου 1912, ἀναλαβὼν δὲ τὰ συνοδικὰ καθήκοντα τῇ 3 Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, πατριαρχεύοντος Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' παρέμεινε μέλος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς Πατριαρχείας Γερμανοῦ τοῦ Ε' μέχρι τῆς 2 Ἀπριλίου τοῦ 1913, ὅτε προήχθη εἰς Μητροπολίτην Κυζίκου. Τῇ 13 Ἰουλίου 1919 κληθεὶς τὸ γ' Συνοδικὸς παρέμεινε τοιοῦτος μέχρι τῆς 25 Νοεμβρίου τοῦ 1921. Ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Μελετίου τοῦ Δ' τῇ 10 Φεβρουαρίου 1922 μετετέθη εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Προύσης, ὡς Μητροπολίτης δὲ

Προύσης ἀνέλαβε τὸ δ' καθήκοντα Συνοδικοῦ τῇ 3 Ὀκτωβρίου τοῦ 1923, συνεχίσας ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ μετ' ὀλίγον ἐκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ', ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ὁποίου τῇ 8 Μαΐου 1924 προήχθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Δέρκων, ἐξ ἧς τῇ 17 Δεκεμβρίου 1924 ἀνεδείχθη Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἀναγκασθεὶς νὰ ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν τῇ 30 Ἰανουαρίου 1925 μετέβη εἰς Ἑλλάδα, ὁπόθεν τῇ 22 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπέστειλε τὴν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου παραίτησιν Αὐτοῦ, ἐγκατασταθεὶς δὲ ἐν Ἀθήναις ἐφησύχαζεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μέχρι τῶν τελευταίων Αὐτοῦ ἡμερῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΜΒΡΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἴμβρου κ. Ἰάκωβος διὰ Γράμματος αὐτοῦ ὑπέβαλε τὰ κατὰ τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του καὶ ἐξῃτήσατο τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνεκρίθη Συνοδικῶς ὅπως καὶ αὖθις διαβιβασθῇ τῇ Α. Σεβασμιότητι κατάλληλον Πατριαρχικὸν Γράμμα.

— Ἐπὶ σχετικῷ Γράμματι τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐνεκρίθη ὅπως χειροτονηθῇ εἰς ἱερέα τῆς κοινότητος Κάστρου ὁ Φώτιος Α. Γαλώνης.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ

Δι' Ἐκθέσεως αὐτοῦ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Εἰρηναῖος περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους τῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Ἱερατικῆς Σχολῆς ὑπέβαλεν ὅτι ἡ Σχολὴ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν σχολικὸν ἔτος ἐλειτούργησε κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν ἀπὸ πάσης, πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ ὑγιεινῆς, ἀπόψεως. Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν αὐτῆς ἐπιστέψῃ τόσον τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ διδάσκοντας καὶ διδασκομένους πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῶν, ὅσον καὶ τοὺς Ἐφόρους αὐτῆς, ἐκφράσῃ δὲ ἰδιαιτέρως τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κασσανδρείας κ. Εἰρηναῖον, Πρόεδρον τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ἄοκνον ἰδίως προσπάθειαν καὶ παρακολούθησιν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται κατὰ πολὺ ἡ ὡς ἄνω ζηλευτὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Λεοντοπόλεως κ. Σωφρόνιος διὰ Γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου ἀναγγέλλει ὅτι ἤρξατο ἡ παρ' αὐτοῦ ἐκτύπωσις τοῦ Ὑμνολογικοῦ Θησαυροῦ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῶν Κανόνων τῆς Θεοτόκου, ὧν τὸ πρῶτον Τεῦχος τύποις ἐξε-

δόθη. Ἐξ ἀποφάσεως ἐγράφη αὐτῷ διὰ Πατριαρχικοῦ Γράμματος ὅτι ἡ Ἐκκλησία, λαβοῦσα γνῶσιν τῆς ἐργασίας τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἐπαινεῖ τὸν ἱερὸν αὐτῆς ζῆλον, εὐλογεῖ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης πόνους αὐτῆς καὶ εὔχεται αἰσίαν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς.

Ο ΜΕΓΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ἡ Α. Αἰδεσιμολογιότης ὁ Μέγας Οἰκονόμος κ. Κ. Καλλίνικος διὰ Γράμματος ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀπονομῇ αὐτῇ τοῦ Ὀφφικίου τοῦ Μεγάλου Οἰκονόμου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ο ΜΕΓΑΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Διὰ Πατριαρχικοῦ Γράμματος ἐξεφράσθησαν ἐξ ἀποφάσεως τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ Ἄρχοντι Μεγάλῳ Ὑπομνηματογράφῳ κ. Ἰ. Παπαδοπούλῳ ὁ ἔπαινος καὶ ἡ εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ παρ' αὐτοῦ ἐπιδεικνυομένῳ θερμῷ ζήλῳ ὑπὲρ τῶν θησαυρῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρὸς μελέτην καὶ καταρτισμὸν τοῦ καταλλήλου σχεδίου ἐξωραϊσμοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Οἴκου ὡρίσθη Συνοδικῶς Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σάρδεων κ. Γερμανοῦ, Μύρων κ. Πολυκάρπου καὶ Λαοδικείας κ. Δωροθέου.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Ἐν τοῖς Ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἐπὶ τῇ διανυομένῃ Νηστείᾳ τῶν Χριστουγέννων ἐκηρύχθη τακτικῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὴν Ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας ὁ Θεῖος Λόγος.

Ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ

Τὴν Κυριακὴν 16 Νοεμβρίου καὶ τὴν Θρονικὴν Ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου 30 τοῦ ἰδίου μηνός, ὡμίλησεν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός.

Τῇ 16ῃ λήξαντος μηνός, Α' Κυριακῇ τῆς Νηστείας τῶν Χριστουγέννων, ἐδίδαξε περὶ μετανοίας, ἔχων ὡς ἀφετηρίαν τὴν κατακλεῖδα τῆς εὐαγγ. περικοπῆς «οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν». Ἀναφερόμενος ἐν προοιμίῳ εἰς τὸ ὡραῖον διάγγελμα τοῦ Κυρίου . «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» τὴν ἀντιπαρέβαλε τὸν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας κάματον πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως. Ἀνέλυσεν ἀκολούθως τὴν τραγικὴν θέσιν τῆς ἁμαρτανούσης ψυχῆς, τὴν τραγῳδίαν τῶν ἀμετανοήτως ἐμμενόντων εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἥτις ἐφ' ὅσον παραμένει κεχρυμμένη ἐπὶ τοσοῦτον καὶ καθίσταται ἑστία μαρασμοῦ, ἠθικῆς νεκρώσεως. Μόνη ἡ μετάνοια, εἶπεν, ἐφελκύουσα τὴν συγγνώμην τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς, ἀποδίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν προτέραν ἀθῳότητα καὶ τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως. τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει γλυκυτέρα ἀνάπαυσις. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐξῆρε τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημα-

σίαν τοῦ Μυστηρίου τῆς μετανοίας, ἀπό τε θρησκευτικῆς καὶ ἀπὸ ψυχολογικῆς ἀπόψεως, ἀποκαθιστῶντος τὴν μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου σχέσιν καὶ παρέχοντος εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ μέσα τῆς περαιτέρω ἠθικῆς ζωῆς. Ὁ προχριστιανικὸς κόσμος, εἶπε, δὲν ἐγνώρισε τὴν ἀνακούφισιν τῆς μετανοίας, τὴν λύτρωσιν τῆς συγγνώμης, τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως, τὰ ὁποῖα προσφέρει μόνος ὁ Χριστιανισμός. Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι πλήρης ἡ μετάνοια ἀπαιτεῖται εἰλικρινὴς ἐξαγόρευσις τῶν ἡμαρτημένων, ἡ ἐξομολόγησις, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει μετάνοια, ἀλλὰ παραποίησις τοῦ Μυστηρίου. Τελευτῶν ἐξῆρε τὴν ἀνακαίνισιν τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται εἰς τὴν ζωήν των οἱ εἰλικρινῶς μετανοοῦντες.

Τῇ 30ῇ λήξαντος μηνός, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Λειτουργίαν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἀπήγγειλε Λόγον πανηγυρικόν. Ἐξαίρων τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς Ἑορτῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, ὡς γενεθλίου αὐτῆς ἡμέρας, ἐμυσταγώγησε τὸ ἀκροατήριον εἰς τὸ μακρὸν καὶ ἔνδοξον παρελθὸν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, τῆς πρωτοκλήτου ἐν ταῖς ἀδελφαῖς εἰς προορισμὸν καὶ εἰς τιμὴν καὶ ἀνέλυσε τὸ πολύμοχθον καὶ πολυμερὲς αὐτῆς ἔργον καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, ἐπὶ διασώσει τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, ἐπὶ καλλιεργείᾳ τῶν γραμμάτων, ἐπὶ φωτισμῷ λαῶν καὶ ἐθνῶν. Ἡ ἐξ αὐτῆς προέλευσις τόσων μεγάλων Ἱεραρχῶν, Πατέρων καὶ διδασκάλων, ἡ ὑπ' αὐτῆς διαμόρφωσις τοῦ τελειοτέρου χριστιανικοῦ πολιτεύματος καὶ ἡ ἱεραποστολικὴ αὐτοῦ δρᾶσις, πάντα ταῦτα ὑπῆρξαν ἄξια τῆς προνομιακῆς αὐτῆς θέσεως ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ, ὡς Κέντρου Οἰκουμενικοῦ. Τοιαῦται ὑπῆρξαν αἱ κεντρικώτεραι γραμμαὶ τοῦ λόγου τοῦ Ἁγίου Μιλήτου, ὅστις κατέληξε λέγων, ὅτι τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο παρελθὸν δίδει ζωὴν καὶ δύναμιν καὶ κῦρος εἰς τὸν πανάρχαιον καὶ Σεπτὸν Θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ προορισμοῦ.

Τὴν Κυριακὴν 22 Νοεμβρίου ἐκήρυξεν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀγαθάγγελος. Ἀφοῦ ἐν τῷ Προοιμίῳ ἐξετέθη ἡ ἀφορμὴ ἐξ ἧς ὡρμήθη ὁ Κύριος ἡμῶν νὰ εἴπῃ τὴν παραβολὴν τοῦ πλουσίου ἀνθρώπου, ἀναλύονται ἔπειτα ὑπὸ τύπον ὁμιλίας τὰ νοήματα τῆς Εὐαγγελικῆς Περικοπῆς. Παριστάνεται μὲ ζωηρὰς ἐκφράσεις ἡ ἐσωτερικὴ πενία τοῦ πλουτήσαντος ἀνθρώπου «ὁ ὁποῖος ἔγινε πτωχὸς εἰς Θεὸν μόλις ἐπλούτησεν εἰς ἀγαθὰ ὑλικά, ἔγινε δυστυχής, διότι εἶχε γίνῃ πλούσιος». Τὴν δυστυχίαν ταύτην μαρτυρεῖ ἡ ἀγωνιώδης ἐρώτησις «τί ποιήσω»; Ἐρώτησις ἁρμόζουσα εἰς πλάσματα στερούμενα ἄρτου καὶ προστασίας, ὄχι δὲ εἰς ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου εὐφοροῦν οἱ ἀγροί. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, διότι δὲν εἶχεν ἀναλόγους ἀποθήκας. «Τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω»; Καὶ πραγματικῶς δὲν εἶχε . . . **καρδίαν** διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν, δὲν εἶχε **νοῦν** ὥστε νὰ σκεφθῇ διατί ἔλαβε τὰ πλούτη, δὲν εἶχε **πόδας,** περιπατοῦντας τὴν μυστικὴν ὁδὸν τῆς εὐποιΐας, οὔτε **χεῖρας** τὰς ὁποίας νὰ ἐκτείνῃ εἰς ἀντίληψιν τῶν πασχόντων. Εἶχε καταστήσῃ ἑαυτὸν νεκρὸν ψυχικῶς πρὶν ἢ καὶ σωματικῶς ἀποθάνῃ τὴν ἐπομένην νύκτα, καθ' ἣν διελογίζετο νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἀποθηκεύσεως. Ἐτιμωρήθη, διότι ἐξέλαβε τὰ ἀγαθὰ ὡς ἰδικά του, τῆς δὲ ζωῆς σκοπὸν τὸ «ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου». Ἐκλεκτὰ χωρία Πατέρων καὶ Ἀρχαίων Σοφῶν

σχετικὰ πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ πλούτου καὶ τῆς ζωῆς κλείουν τὸν Ἐπίλογον, ὁρμώμενον ἀπὸ τοῦ «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω».

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

Μεγαλοπρεπὴς καὶ κατανυκτικὴ ἑωρτάσθη καὶ ἐφέτος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου, Ἐνδόξου, Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου. Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας εἶναι ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἐκκλησιας Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁ πρῶτος αὐτῆς Ἐπίσκοπος. Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἑορτάζουσα τὴν ἐπέτειον μνήμην τοῦ ἐν Ἁγίοις Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἑορτάζει τὴν θεμελίωσιν τῆς Πρωτοθρόνου αὐτῆς Ἕδρας. Ἐντεῦθεν ἡ Ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου διὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐνέχει ἰδιάζουσαν σημασίαν. Εἶναι δι' αὐτὸ καὶ Θρονικὴ Ἑορτή. Ἑορτὴ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ ὁποία εἶναι στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἀγάπης.

Εἰς τὴν νενομισμένην Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Λειτουργίαν παρέστησαν οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, πλεῖστοι ἔγκριτοι Ὁμογενεῖς καὶ συρροὴ Ἐκκλησιάσματος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ Λαοῦ. Τὸν Πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός. Ἀνάλυσις τοῦ Λόγου αὐτοῦ δίδεται εἰς ἄλλην στήλην τοῦ παρόντος Τεύχους. Κατὰ τὴν Εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ἐμνημόνευσε τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν, τῶν Προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῶν συλλειτουργῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Ὀφφικιάλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἐν δὲ τοῖς κεκοιμημένοις τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'. Εἰς τὴν Ἀπόλυσιν τῆς Λειτουργίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐνώπιον δίσκου κολλύβων ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν καὶ αἰωνίας μνήμης τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν. Μεθ' ὃ ἐψάλη, ὡς ὡρίσθη, Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Τρισάγιον ὑπὲρ τοῦ πρὸ δύο ἡμερῶν ἀποβιώσαντος Πατριάρχου Κωνσταντίνου.

Οὕτω τὴν πανηγυρικότητα τῆς ἡμέρας περιέστειλεν ὁ βαθὺς τόνος τοῦ Πένθους, ὅστις προσέδωκε βαθυτέραν κατανυκτικότητα εἰς τὴν Ἑορτήν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς Ἐκκλησιάσματος εἰς τοὺς Ναοὺς Ἅγιον Δημήτριον Ταταούλων καὶ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μεγάλου Ρεύματος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

Κενωθείσης τῆς θέσεως Β' Δομεστίχου τοῦ Πανσέπτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, διωρίσθη ἐν αὐτῇ ὁ Ἱεροψάλτης κ. Πρόδρομος Τοπάλογλους.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΙΕΡΕΩΣ

Τὴν 6ην Νοεμβρίου ἀπεβίωσεν ὁ καλὸς Ἱερεὺς τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου Καλλίνικος, ὑπηρετήσας εὐδοκίμως ὅπου ἐτάχθη, καὶ διὰ τῆς χρηστότητος, τῆς ἱεροπρεπείας καὶ μειλιχιότητος τῶν τρόπων του ἐπισπασάμενος τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν Χριστιανῶν. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο κοινοτικῇ δαπάνῃ. Ἡ Νεκρώσιμος Ἀκολουθία ἐψάλη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μιλήτου καὶ σύμπαντος τοῦ Κλήρου τῆς

Κοινότητος. Ἡ Α. Θεοφιλία ὡμίλησεν, ἐξάρασα τὰς ἀρετὰς τοῦ χρηστοῦ Λευΐτου. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Γρηγόριος.

ΕΟΡΤΑΙ

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης τηλεγραφικῶς συνεχάρη τοὺς ἑορτάσαντας Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸν καὶ Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, οἵτινες διὰ τηλεγραφημάτων ἐξέφρασαν τὰς θερμὰς αὐτῶν εὐχαριστίας.

— Τὸν ἑορτάσαντα Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη κατ' οἶκον.

— Τοὺς ἑορτάσαντας Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τοῦ Θρόνου Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιον, Φλωρίνης κ. Χρυσόστομον, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομον καὶ Τυρολόης κ. Χρυσόστομον, συνεχάρη διὰ Πατριαρχικῶν Γραμμάτων.

— Εἰς τὸν ἑορτάσαντα Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Χαριουπόλεως κ. Γεννάδιον τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς διεβίβασεν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιδιακονεύων κ. Φιλόθεος.

— Ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μύρων κ. Πολυκάρπου, ἐτελέσθη τῇ 1 Νοεμβρίου Λειτουργία ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἁγιοταφικῷ Μετοχίῳ. Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐγένετο δεξίωσις ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Μετοχίου ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροσώπου τοῦ Παναγίου Τάφου κ. Βλαδιμήρου Μιρμήρογλου, Ἄρχοντος Μ. Ῥήτορος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον:

— Ὁ κ. Σπ. Πολυχρονιάδης, Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Τουρκίᾳ, ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει του εἰς Ἄγκυραν.

Οἱ ἐπὶ τῆς συνάψεως τῆς Ἐμπορικῆς Συμβάσεως μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος Ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος κύριοι Π. Ζαλοκώστας, Χ. Διαμαντόπουλος καὶ Θ. Χρηστίδης ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει των εἰς Ἀθήνας.

— Ὁ Ναύαρχος Κωνσταντῖνος Μπούκας.

— Ὁ κ. Ἀριστείδης Φωκᾶς, Πρόεδρος τῆς παρὰ τῇ Μικτῇ Ἐπιτροπῇ Ἀνταλλαγῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας.

— Ὁ κ. Ἀ. Δαλιέτος, Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κυρίας του.

— Ὁ κ. Ἀ. Νικολόπουλος μετὰ τῆς Κυρίας Νικολοπούλου καὶ τοῦ υἱοῦ του.

— Ὁ κ. Στέφανος Εὐγενίδης μετὰ τῆς Κυρίας του.

— Ὁ κ. Στέφανος Ζαρίφης μετὰ τῆς Κυρίας του.

— Ὁ κ. Ἠλίας Ἠλιάσκος.

— Ὁ κ. Ν. Χριστοφίδης, Διευθυντὴς τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης.

— Ὁ κ. Δ. Βοσνιάκος, Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης Χρυσοβελώνη.

— Ὁ κ. Κ. Παπᾶς, Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ.

— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Δόκτωρ Schede.

— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σερβικοῦ Πρακτορείου Ἀβάλα κ. Ράδιτσα.

— Ἡ Madame E. Leun, ἀνταποκρίτρια Παρισινῶν Ἐφημερίδων.

— Ὁ κ. Μιλτιάδης Λογοθετίδης μετὰ τῆς Δεσποινίδος θυγατρός του Σμαροῦς.

— Ἡ Πρόεδρος τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος κ. Μαρία Δ. Μαυροκορδάτου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐκλήθησαν διὰ Γράμματος Πατριαρχικοῦ οἱ Μητροπολῖται τοῦ Θρόνου εἰς Σύνοδον φθινοπωρινὴν διὰ τὴν 28ην μηνὸς Ὀκτωβρίου. Ἐνώπιον τῆς Συνόδου ἐτέθησαν τὰ κατὰ τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν καὶ τὰ ἐν τῷ Λαμπετιανῷ Συνεδρίῳ γενόμενα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Ἀρσένιος συμφώνως τῇ ἀπὸ 29 Ἰουλίου ἐ. ἔ. πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα Ἐπιστολὴν αὐτοῦ, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ τοῦ Αὐγούστου Τεύχει τῆς «Ὀρθοδοξίας» ἐν σελ. 377, δι' ἧς ὑπέσχετο ὅτι θὰ ἀνακοινώσῃ τὰς συστάσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου καὶ θὰ καταστήσῃ ἐνήμερον τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τῆς ἀπαντήσεως αὐτῶν, ὑποβάλλει διὰ Γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὅτι προσεκάλεσεν εἰς εἰρηνικὴν συνεργασίαν πάντας τοὺς Ἁγίους Ἀρχιερεῖς, οἵτινες ἦλθον ἤδη εἰς ἐπαφὴν πρὸς ἀλλήλους καὶ κατευθύνονται πρὸς συνεννόησιν. Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως μετ' ἀνακουφίσεως πληροφορεῖται ταῦτα, εὔχεται εὐόδωσιν τῶν πρὸς λύσιν προσπαθειῶν καὶ ἐπαναλαμβάνει τὰς συστάσεις της περὶ τῆς ταχυτέρας διευθετήσεως τοῦ ζητήματος. Ἡ πρὸς τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας νέα Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Λαοδικείας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀρσένιε, Τοποτηρητὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας, τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ἐλάβομεν ἐγκαίρως τὰ ἀπὸ 26 παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου Γράμματα τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ἀπαντητικὰ εἰς τὰ ἡμέτερα Γράμματα καὶ Τηλεγραφήματα, καὶ ἡ δι' αὐτῶν παρεχομένη ἡμῖν πληροφορία τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ὅτι τῇ 10ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἶχεν ἐπέλθῃ ἤδη ἐπαφὴ τῶν δύο ὁμάδων καὶ ὅτι ἀπὸ κοινοῦ ἐγένετο δεκτὴ πρότασις τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως, μέλλουσα ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ τὴν ἐκλογήν, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προτάσεως ταύτης ἀσχολεῖσθε νῦν, πρὸς τερματισμὸν τῆς δεινῆς κρίσεως, ἥτις τοσοῦτον πλήττει τὸ κῦρος τοῦ Θρόνου καὶ τῆς Ἱεραρχίας καὶ ζημιοῖ ἅμα τὰ συμφέροντα τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀνεκούφισε μεγάλως ἡμᾶς καὶ τὴν περὶ ἡμᾶς Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον.

Εὐχόμεθα ἀπὸ μέσης καρδίας ὅπως τὰ πάντα διεξαχθῶσιν αἰσίως καὶ ὡς τάχιστα, ἵνα ταχέως πλέον τερματισθῇ ἡ κρίσις καὶ ἀποκτήσῃ ἡ Ἱεραρχία καὶ τὸ ποίμνιον τὸν κανονικὸν Πατριάρχην καὶ Πατέρα, συμπληρωθῇ δὲ καὶ ἡ γενικὴ Ὀρθόδοξος παράταξις,

ἧς ὁ Ἁγιώτατος ὑμῶν Ἀποστολικὸς Θρόνος ἀποτελεῖ ἕνα τῶν σεπτῶν αὐτῆς στύλων.

Σπεύσατε τοίνυν, ἀδελφέ, ταχέως ἐπὶ τὸ ἅγιον ἔργον τοῦ τερματισμοῦ τῆς ὑπὲρ τὸ προσῆκον καὶ τὸ πρέπον παραταθείσης καὶ ἐπιζημιωτάτης χηρείας τοῦ Θρόνου, διότι ἡ εὐθύνη ὑμῶν καὶ τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου ἐστὶ μεγάλη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐνώπιον τοῦ Ὀρθοδόξου ποιμνίου, ἐνώπιον τοῦ σώματος τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ἡ περὶ διαιτησίας πρότασις, περὶ ἧς γράφει ἡ ὑμετέρα Σεβασμιότης, ἐγένετο ἡμῖν ὑπὸ τῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν Τριπόλεως Ἀλεξάνδρου, Ἀμίδης καὶ Μεσοποταμίας Μελετίου, Τύρου καὶ Σιδῶνος Θεοδοσίου, Ἡλιουπόλεως Νήφωνος καὶ τῶν Λαϊκῶν Ἀντιπροσωπειῶν τοῦ Θρόνου διὰ Γραμμάτων ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 παρελθόντος Σεπτεμβρίου. Ἡ πρότασις αὕτη ἀνανεοῦται πρὸς ἡμᾶς καὶ δι' ἄρτι ληφθέντων ἐκεῖθεν νεωτέρων Γραμμάτων, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20 λήγοντος, ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Τριπόλεως ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν ἄλλων σὺν αὐτῷ Ἀδελφῶν καὶ Λαϊκῶν Ἀντιπροσώπων.

Πεπείσμεθα ὅμως ὅτι ἡ ὑμετέρα Σεβασμιότης, ἥτις φέρει καὶ τὰς μείζονας εὐθύνας διά τε τὴν ἰδιότητα τοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πεῖραν, θέλει πιστῶς ἐμμείνῃ εἰς τὰς ληφθείσας ἀπὸ κοινοῦ ἀποφάσεις τῆς 10ης Ὀκτωβρίου, καὶ ἀναμένομεν διὰ τοῦτο μετ' ἀγάπης καὶ θερμῶν εὐχῶν καὶ μετ' ἐλπίδων πλέον τὴν λῆψιν χαροποιοῦ ἀγγέλματος, ἀγγέλλοντος τὴν ἐκλογὴν τοῦ κανονικοῦ Πατριάρχου.

Ἐπὶ τῇ εὐχῇ καὶ προσδοκίᾳ ταύτῃ αἰτούμεθα πᾶσαν καὶ παρὰ Θεοῦ ἐνίσχυσιν καὶ εὐόδωσιν, παρ' οὗ καὶ τὰ ἔτη τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος εἴησαν ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια.

͵απλ' Νοεμβρίου κζ'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Τῇ 20 παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου συνῆλθεν εἰς ἔκτακτον Συνεδρίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου.

—Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου ἔστειλεν ὑπότροφόν της εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν τὸν μαθητὴν Φρῖξον Κουμίδην.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνῆλθε τὴν 17 Νοεμβρίου.

Ἡ Ἡμερησία Διάταξις αὐτῆς κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς :

1) Περὶ τῶν ἐν τῇ Διασκέψει τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἀποφασισθέντων.

2) Περὶ τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν.

3) Περὶ τῶν Μονῶν καὶ τοῦ Μοναχικοῦ βίου.

4) Περὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας.

5) Περὶ τοῦ Ἐνοριακοῦ Νόμου.

Ἡ συνελθοῦσα Ἱεραρχία ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸ ἑξῆς Τηλεγράφημα :

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον

Ἱερὰ Σύνοδος Ἱεραρχίας Ἐκκλησίας Ἑλλάδος συνεδριάζουσα προσαγορεύει μετὰ

σεβασμοῦ Προκαθήμενον Μεγάλης Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἐπικαλεῖται εὐχὰς Αὐτοῦ.

24/11/30.

Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπήντησε διὰ τοῦ κάτωθι Τηλεγραφήματος :

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον.

Εἰς Ἀθήνας.

Θερμῶς ἀντιπροσαγορεύοντες συνεδριάζουσαν Συνέλευσιν Ἱεραρχίας δαψιλῆ ἐπικαλούμεθα εὐλογίαν Κυρίου ὑπὲρ ἁγίου Ἔργου αὐτῆς.

25/11/30.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος.

—Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν Ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας βεβαιοῦντος ὅτι εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Οὐνιτικὸν Κέντρον ἐνεργεῖται ἀποδεδειγμένος προσηλυτισμός, διέταξε τὸ κλείσιμον τοῦ Κέντρου τούτου.

—Μεταξὺ τῶν Σέρβων ἐκδρομέων οἱ ὁποῖοι πρό τινος μετέβησαν εἰς Ἀθήνας ὑπῆρχε καὶ ἐπίσημος Ἀντιπροσωπεία τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας Βαρνάβα, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Ζλετόβσκο—Στρωμνίτσης, ἀποφοίτου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ Πρωθιερέως του, Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου,

—Ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἱδρύθη Ἐκκλησιαστικὴ Προπαρασκευαστικὴ Σχολὴ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

—Τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίσεως τοῦ Ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος διὰ συμπληρωματικῆς αὐτοῦ Ἐγκυκλίου ὑπ' ἀριθ. 358 διασαφηνίζει πρὸς ἄλλοις ὅτι ἀσφαλίζονται ὄχι μόνον οἱ εἰς τοὺς Ἐνοριακοὺς Ναοὺς ὑπηρετοῦντες Ἱερεῖς καὶ Ἱεροδιάκονοι, ἀλλὰ πάντες οἱ ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ὑπηρετοῦντες ἀδιακρίτως ἂν οὗτοι τυγχάνουν Ἐνοριακοὶ Ναοὶ ἢ μή, καὶ ἐπομένως ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Τ. Α. Κ. Ε. καὶ οἱ Ἐφημέριοι τῶν Συναδελφικῶν καὶ κτητορικῶν Ναῶν, ὡς καὶ πάντων ἐν γένει τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν διεπομένων δι' εἰδικῶν Νόμων καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ 1911.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

—Τέλος παρελθόντος Ὀκτωβρίου συνῆλθεν εἰς τακτικὴν Σύνοδον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Πολωνίας.

—Τὴν 17ην Σεπτεμβρίου, 5ην Ἐπέτειον τῆς Ὀρθοδόξου κηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία καὶ μετ' αὐτὴν Εὐχαριστήριος Δοξολογία.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἡ Πατριαρχικὴ Ἐκκλησία ἐν Ρωσσίᾳ ἤρξατο ἀπασχολουμένη μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἄρσεως τοῦ κατὰ τῶν Ρωσκολνίκων ἀναθέματος. Οὐδεμία δὲ ἀπόφασις ἐλήφθη εἰσέτι.

Τύποις «Φαζιλὲτ» Τάσσου Βακαλοπούλου